

ҶАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»

**Ҳисоботи молиявии маҷмӯӣ
барои соле, ки 31 декабри с.2025 анҷом ёфтааст**

ва Ҳисоботи аудиторони мустақил

ҶАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»

МУНДАРИҶА

	Саҳифа
ТАСДИҚОТИ РОҲБАРИЯТ ДАР БОБАТИ МАСЪУЛИЯТ БАРОИ ТАҲИЯ ВА ТАСДИҚИ ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ	3
ҲИСОБОТИ АУДИТОРОНИ МУСТАҚИЛ	4–6
ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ:	
Ҳисоботи маҷмӯи оид ба вазъи молиявӣ	7
Ҳисоботи маҷмӯи оид ба фоида ё зарар ва дигар даромади умумӣ	8
Ҳисоботи маҷмӯи оид ба тағйирот дар сармояи худӣ	9
Ҳисоботи маҷмӯи оид ба гардиши маблағҳои пулӣ	10–11
Тавзеҳот ба ҳисоботи молиявии маҷмӯи	12–79

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»

ТАСДИҚОТИ РОҲБАРИЯТ ДАР БОБАТИ МАСЪУЛИЯТ БАРОИ ТАҲИЯ ВА ТАСДИҚИ ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНЧОМ ЁФТААСТ

Тасдиқоти зерин, ки бояд якҷо бо тавсифи уҳдадорихои аудиторони мустақил баррасӣ гардад, бо мақсади аз ҳам ҷудо кардани масъулияти аудиторони мустақил ва роҳбарият нисбат ба ҳисоботи молиявии маҷмуи Чамъияти саҳомии кушодаи «Бонки Эсхата» (минбаъд – «Бонк») ва ташкилоти фаръии он (минбаъд – «Гурӯҳ») изҳор шудааст.

Роҳбарияти Гурӯҳ барои таҳияи ҳисоботи молиявии маҷмуи, ки дар ҳама ҷанбаҳои муҳим вазъи молиявии маҷмуи ба ҳолати 31 декабри соли 2025, натиҷаҳои маҷмуи фаъолият, гардиши маҷмуи маблағҳои пулӣ ва тағйироти маҷмуи дар сармояи Гурӯҳро барои соли 2025 анҷом ёфтааст, мутобиқи Стандартҳои байналмилалӣ ҳисоботи молиявӣ (минбаъд - «СБҲМ») дуруст инъикос менамояд, масъул мебошад.

Ҳангоми таҳияи ҳисоботи молиявии маҷмуи роҳбарият барои инҳо масъул мебошад:

- интиҳоби принципҳои мувофиқи ҳисобдорӣ ва татбиқи пайвастаи онҳо;
- татбиқи баҳодихӣ ва ҳисобҳои асоснок;
- риояи талаботи СБҲМ ғайр аз ҳамаи инҳоро қайд аз СБҲМ дар тавзеҳот ба ҳисоботи молиявии маҷмуи;
- таҳияи ҳисоботи молиявии маҷмуи бо фарзияи он, ки Гурӯҳ фаъолияти худро дар ояндаи наздик идома хоҳад дод, ба истиснои ҳолатҳои, ки чунин фарзия номувофиқ бошад.

Роҳбарият ҳамчунин барои инҳо масъул мебошад:

- тарҳрезӣ, татбиқ ва таъмини фаъолияти низоми самаранок ва бозътимоди назорати дохилӣ дар Гурӯҳ;
- таъмини низоми баҳисобгирии муҳосибӣ, ки имкон медиҳад дар ҳар вақти дилхоҳ маълумоти дақиқ дар бораи вазъи молиявии Гурӯҳро таҳия намояд ва мутобиқати ҳисоботи молиявии маҷмуиро ба талаботи СБҲМ таъмин созад;
- пешбурди баҳисобгирии муҳосибӣ мутобиқи қонунгузорӣ ва стандартҳои баҳисобгирии муҳосибӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, талаботи Бонки Миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд – «НБТ») ва СБҲМ;
- андешидани чораҳо дар доираи салоҳияти худ чиҳати таъмини ҳифозати доройҳои Гурӯҳ;
- ошкор ва пешгирӣ намудани ҳолатҳои қаллобӣ, хатоҳо ва дигар ҳолатҳои суиистифода.

Ин ҳисоботи молиявии маҷмуи барои соли 2025 анҷом ёфтааст, аз тарафи Роҳбарияти Бонк 31 март соли 2026 тасдиқ шудааст.

Аз номи Раёсат:

Акмалҷон Сайфидинов
Раиси Раёсат

Юлия Валентинна
Директори молиявӣ

31 март соли 2026
ш.Хучанд, Ҷумҳурии Тоҷикистон

RSM Tajikistan

Business center "SOZIDANIE"
Ayni street 48, 4th floor
Dushanbe
734024
Tajikistan
T +992 (44) 6006370
rsm.tj

ХУЛОСАИ АУДИТОРИИ АУДИТОРИ МУСТАҚИЛ

Ба Роҳбарияти Ҷамъияти Саҳомии Кушодаи «Бонки Эсхата»:

Андешаи аудитор

Мо аудити ҳисоботи молиявии маҷмуии замимашавандаи Ҷамъияти саҳомии кушодаи «Бонки Эсхата» (минбаъд – «Бонк») ва ташкилоти фаръии онро (минбаъд – «Гурӯҳ»), ки ҳисоботи маҷмӯӣ оид ба вазъи молиявӣ ба ҳолати 31 декабри соли 2025, ҳисоботи маҷмӯӣ оид ба фоида ё зиён ва дигар даромади умумӣ, ҳисоботи маҷмӯӣ оид ба тағйирот дар сармоя ва ҳисоботи маҷмӯӣ оид ба гардиши маблағҳои пулӣ дар сола, ки дар ин сана анҷом ёфтааст ва тавзеҳот ба ҳисоботи молиявии маҷмӯӣ, аз ҷумла шарҳи муҳтасари муқаррароти асосии сиёсати ҳисобдориро дар бар мегирад, гузаронидем.

Ба андешаи мо, ҳисоботи молиявии маҷмуии замимашаванда дар ҳама ҷанбаҳои муҳим вазъи молиявии Гурӯҳро ба ҳолати 31 декабри соли 2025, ҳамчунин натиҷаҳои маҷмуии фаъолият ва гардиши маҷмуии маблағҳои пулӣ онро барои сола, ки 31 декабри соли 2025 анҷом ёфтааст, мутобиқи Стандартҳои байналмилалӣ ҳисоботи молиявӣ (минбаъд - «СБҶМ») дуруст инъикос менамояд.

Асос барои изҳори андеша

Мо аудити худро мутобиқи Стандартҳои Байналмилалӣ Аудит (минбаъд - СБМ) гузаронидем. Уҳдадорӣҳои мо дар доираи ин стандартҳо дар қисмати «Масъулияти аудитор барои аудити ҳисоботи молиявии маҷмӯӣ» дарҷ гардидааст. Мо тибқи «Кодекси ахлоқи муҳосибони касбӣ»-и Шури оид ба стандартҳои байналмилалӣ ахлоқ барои муҳосибон (минбаъд - Кодекси ШСБМ) ва талаботи ахлоқии марбут ба аудити ҳисоботи молиявии маҷмӯӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аз Гурӯҳ мустақил ҳастем ва мутобиқи ин талабот ва кодекси ШСБМ дигар уҳдадорӣҳои ахлоқиро низ иҷро кардем. Ба назари мо, далелҳои аудиторие, ки дар раванди аудит ба даст овардаем, ҳамчун асос барои изҳори андеша кофӣ ва мувофиқ мебошанд.

Масъалаҳои асосии аудит

Масъалаҳои асосии аудит – ин масъалаҳои мебошанд, ки мутобиқи муҳокимаи касбии мо, барои аудити ҳисоботи молиявии маҷмӯӣ барои соли ҷорӣ бештар муҳиманд. Ин масъалаҳо дар ҳудуди аудити ҳисоботи молиявии маҷмӯӣ мо дар маҷмӯӣ ва ҳангоми ташаккули ақидаи мо дар бораи ин ҳисоботи молиявии маҷмӯӣ баррасӣ гардида буд ва мо ақидаи алоҳидаро вобаста ба масъалаҳои мазкур изҳор наменамоём.

THE POWER OF BEING UNDERSTOOD
ASSURANCE | TAX | CONSULTING

RSM Tajikistan is a member of the RSM network and trades as RSM. RSM is the trading name used by the members of the RSM network. Each member of the RSM network is an independent accounting and consulting firm each of which practices in its own right. The RSM network is not itself a separate legal entity of any description in any jurisdiction.

Масъалаҳои асосии аудит

Расмиётҳои аудиторӣ нисбати масъалаҳои асосии аудит

Методологияи беқурбшавии сандуқи қарзӣ

Роҳбарияти Гурӯҳ захираҳоро нисбат ба воситаҳои молиявӣ дар асоси шартҳои шартномаҳои басташуда, арзёбии вазъи молиявии мизоҷон ва инчунин пешгӯии воридоти ояндаи маблағҳо аз рӯи ўҳдадорихоии дар санаи ҳисоботӣ мавҷудбударо бо назардошти рӯйдодҳои пас аз санаи ҳисоботӣ ташкил мекунад.

Аз ҷониби мо расмиётҳои таснифи қарзҳо аз рӯи гурӯҳҳои хавф гузаронида шуданд, системаи назорати дохилӣ арзёбӣ карда шуд, қарзҳои шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ дар асоси интихобӣ бо назардошти ҳисобкунии захираҳо санҷида шуданд.

Ташаққули захира дар асоси инфиродӣ, дар асоси баҳодиҳии қобилияти пардохти қарзгиранда, бо назардошти таснифи ўҳдадорихоии қарзгиранда ва амволи гарави ӯ сурат мегирад.

Эзоҳ 8 «Қарзҳои ба муштариён додашуда» дорои маълумоти муфассал оид ба қарзҳо, бо назардошти ташаққули захира таҳти беқурбшавӣ.

Масъулияти Роҳбарият ва шахсоне, ки барои идоракунии корпоративӣ ва барои ҳисоботи молиявии маҷмӯӣ ҷавобгӯ ҳастанд

Роҳбарият барои таҳия ва ба таври саҳеҳ пешниҳод намудани ҳисоботи молиявии маҷмӯӣи зикргардида мутобиқи СБҲМ ва барои низоми назорати дохилӣ, ки онро Роҳбарият барои омода намудани ҳисоботи молиявии маҷмӯӣ зарур мешуморад, ки он таҳрифҳои назаррасро дар натиҷаи амалҳои беинсофона ва ё хатогиҳо дар бар надорад, масъул мебошад. Ҳангоми таҳияи ҳисоботи молиявии маҷмӯӣ, Роҳбарият барои баҳогузори намудани қобилияти Гурӯҳ оид ба давом додани фаъолияти бефосилаи худ, барои ошкор намудани маълумот дар ҳолатҳои дахлдор, ки ба бефосилагӣ тааллуқ дорад ва барои тартиб додани ҳисобот дар асоси иҷозат оид ба фаъолияти бефосилагӣ масъул мебошад, ба истиснои ҳолатҳое, ки Роҳбарият нияти барҳамдиҳии Гурӯҳ, қатъ намудани фаъолияти онро дошта бошад, ва ё вақте ки роҳи дигари воқеиро ғайр аз барҳамдиҳӣ ва ё қатъномаи фаъолият надошта бошад.

Шахсоне, ки барои идоракунии корпоративӣ ҷавобгӯ мебошанд, масъулиятро барои назорати таҳия намудани ҳисоботи молиявии маҷмӯӣи Гурӯҳ ба зимма мегиранд.

Масъулияти аудитор барои аудити ҳисоботи молиявии маҷмӯӣ

Ҳадафи мо аз он иборат аст, ки зътимоди оқилона ба даст орем, ки ҳисоботи молиявии маҷмӯӣ таҳрифҳои назаррасро дар натиҷаи амалҳои беинсофона ва ё хатогиҳо надорад ва дар нашри хулосаи аудиторӣ, ки ақидаҳои моро дар бар мегирад, иборат мебошад. Боварии оқилона дараҷаи баланди зътимодро ифода мекунад, аммо кафолати он нест, ки аудити мутобиқи Стандартҳои Байналмилалии Аудит (минбаъд «СБА») гузаронидашуда ҳамеша метавонад таҳрифи назарраси мавҷударо ошкор намояд. Таҳрифҳои метавонанд натиҷаи амалҳои беинсофона ё хатогиҳо бошанд ва агар ба таври асоснок тахмин кардан мумкин бошад, ки онҳо дар алоҳидагӣ ва ё дар маҷмӯӣ метавонанд ба қарорҳои иқтисодии истифодабарандагон дар асоси ин ҳисоботи молиявии маҷмӯӣ таъсир расонанд, муҳим ҳисобида мешаванд.

Дар доираи аудит, ки мутобиқи СБА гузаронида мешавад, мо ақидаҳои касбиро истифода мебарем ва нобоварии касбиро (профессиональный скептицизм) дар тули тамоми санҷиши аудиторӣ нигоҳ медорем. Ғайр аз ин, мо қорҳои зеринро иҷро менамоем:

- хавфҳои таҳрифи назарраси ҳисоботи молиявии маҷмӯӣро дар натиҷаи амалҳои беинсофона ё хатогиҳо муайян ва арзёбӣ менамоем; дар посух ба ин хавфҳо расмиётҳои аудиторӣ таҳия намуда ва иҷро менамоем; далелҳои аудиториро, ки ҳамчун асос барои ифода намудани ақидаҳои мо кофӣ ва мутобиқ мебошанд, ба даст меорем. Хатари ошкор накардани таҳрифи назаррас дар натиҷаи амали беинсофона ба вучудодада, назар ба хатари ошкор кардани таҳрифи назаррас дар натиҷаи хатогӣ ба вучудодада баландтар мебошад, зеро амалҳои беинсофона метавонанд забоняккунӣ, сохтакорӣ, иҷозати қалбакӣ, пешниҳоди маълумоти таҳрифшуда ва ё амалҳои берун аз низоми назорати дохилиро дар бар гирад;

- фаҳмиши низоми назорати дохилиро, ки барои аудит аҳамият дорад, бо мақсади коркарди расмиётҳои аудиторӣ, ки ба ҳолатҳои мутобиқат менамояд, вале на бо мақсади ифода намудани ақида оид ба самаранокии низоми назорати дохилии Гурӯҳ, ба даст меорем;

- хусусияти дурусти сиёсати баҳисобгирии татбиқшаванда ва дурусти баҳодиҳии баҳисобгирӣ ва ифшои дахлдори маълумтро аз ҷониби Роҳбарият омодашударо арзёбӣ менамоем;

- дар бораи қонунӣ будани татбиқи иҷозат дар бораи фаъолияти бефосила аз тарафи Роҳбарият хулоса мебарорем, дар асоси далелҳои аудитории бадастовардашуда дар бораи он ки оё номуайянии назаррас вобаста ба ҳодисаҳо ва ё шароитҳо, ки дар натиҷаи онҳо метавонад шубҳаи назаррас дар қобилияти Гурӯҳ оид ба давом додани фаъолияти бефосилагӣ ба вучуд ояд, хулоса мебарорем. Агар мо дар мавҷуд будани номуайянии назаррас ба хулоса оем, пас мо бояд диққати махсусро дар хулосаи аудитории худ вобаста ба ошкорнамоии маълумоти дахлдор дар ҳисоботи молиявии маҷмӯӣ ҷалб намоем, ва агар чунин ошкорнамоии маълумот номутобик бошад, пас мо бояд ақидаи худро тақмил диҳем. Хулосаҳои мо ба далелҳои аудиторий, ки то санаи хулосаи аудитории мо ба даст оварда шудааст, асос ёфтааст. Вале рӯйдодҳои оянда ва ё шароитҳо метавонанд ба он оварда расонанд, ки Гурӯҳ қобилияти давом додани фаъолияти бефосилагии худро гум менамояд;

- арзёбии пешниҳоди ҳисоботи молиявии маҷмӯиро дар умум, сохторҳо ва таркиботи он, аз он ҷумла ифшои маълумот, инчунин он, ки оё ҳисоботи молиявии маҷмӯӣ амалиёт ва рӯйдодҳои дар асоси он мавҷудбударо ҷунон пешниҳод карда метавонад, ки пешниҳоди саҳеҳи он таъмин карда шавад, мегузаронем.

Мо бо шахсони масъули идоракунии корпоративӣ робитаи иттилоотиро ба роҳ монда, ба онҳо, аз ҷумла, маълумтро оид ба ҳаҷм ва муҳлатҳои ба нақша гирифташудаи аудит, инчунин натиҷаҳои муҳими санҷишро пешниҳод менамоем. Ин натиҷаҳо, аз ҷумла, камбудии қиддии низоми назорати дохилиро, ки мо зимни аудит муайян намудаем, дар бар мегиранд.

Ҳамчунин, мо ба шахсони масъули идоракунии корпоративӣ изҳорот медиҳем, ки тамоми талаботи марбути ахлоқиро вобаста ба мустақилият риоя намудаем. Мо онҳоро дар бораи ҳама гуна муносибатҳо ва дигар масъалаҳо, ки метавонанд ба таври асоснок ба мустақилияти мо таъсир расонанд, ва дар ҳолатҳои зарурӣ, дар бораи тадбирҳои муҳофизатӣ (чораҳои ҳифз) огоҳ сохтем.

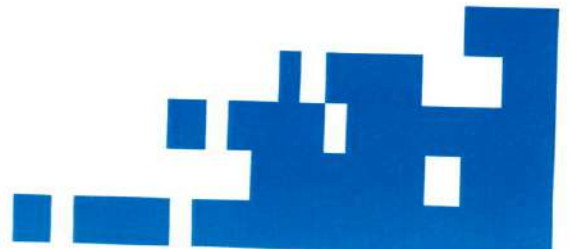
Аз масъалаҳои ба шахсони масъули идоракунии корпоративӣ расонидашуда, мо масъалаҳои ро муайян мекунем, ки барои аудити ҳисоботи молиявии маҷмӯӣ дар давраи ҷорӣ муҳимтарин ба шумор мерафтанд ва бинобар ин, масъалаҳои асосии аудит мебошанд. Мо ин масъалаҳоро дар хулосаи аудитории худ тавсиф менамоем, ба истиснои ҳолатҳое, ки ифшои оммавии чунин маълумот тибқи қонун ё санадҳои меъерӣ манъ шудааст, ё дар ҳолатҳои ниҳоят истисноӣ, вақте ки мо ба хулосае меоем, ки маълумот дар бораи ягон масъала набояд дар хулосаи мо зикр гардад. Чунин қарор дар ҳолате қабул карда мешавад, ки агар оқибатҳои манфии пешниҳоди ин иттилоот аз манфиати ҷамъиятии он бештар бошад.

Ҳамроҳбари аудит, ки аз руи натиҷаҳои он хулосаи аудитории аудитори мустақили мазкур нашр шудааст, Мафтун Баратов ба ҳисоб меравад.

Бахрулло Муллоев
Ҳамроҳбари Идоракунанда
ҶДММ «РСМ Тоҷикистон»
Иҷозатномаи Бонки миллии Тоҷикистон БМТ
№ 0000352 аз 01 ноябри соли 2025

Мафтун Баратов
Ҳамроҳбари аудит
ҶДММ «РСМ Тоҷикистон»
Шаҳодатномаи мутахассиси аудити банк
БМТ № 0000057 аз 30 декабри соли 2015

31 март соли 2026.

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»

ҲИСОБОТИ МАЧМУИ ОИД БА ВАЗЪИ МОЛИЯВИ БА ҲОЛАТИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 (бо ҳазор сомонӣ)

	Эзоҳ	31 декабри соли 2025	31 декабри соли 2024
Дороиҳо:			
Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо	6	3,305,459	2,263,602
Маблағҳо дар бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	7	262,308	289,074
Қарзҳои ба муштариён додашуда	8, 35	4,905,769	3,759,004
Қарзҳои дебиторӣ аз иҷораи молиявӣ	9	263,030	147,761
Қоғазҳои қиматноки сармоягузорӣ	10, 35	385,084	220,274
Воситаҳои асосӣ	11	230,361	185,127
Дороиҳо дар шакли ҳуқуқи истифодабарӣ	12	31,817	21,593
Дороиҳои ғайримоддӣ	13	64,413	32,581
Дороиҳои андозии батаъхирафта	31	10,442	3,227
Дороиҳои дигар	14	73,298	70,117
Дороиҳое, ки дар натиҷаи ситонидан гирифта шудаанд	15	2,588	7,499
ЧАМЪАН ДОРОИҲО		9,534,569	6,999,859
УҲДАДОРИҲО ВА САРМОЯ			
УҲДАДОРИҲО:			
Уҳдадорҳои молиявӣ ҳосилавӣ	16	3,218	784
Маблағҳои бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	17	1,324,064	613,783
Маблағҳои муштариён	18, 35	5,329,072	4,216,451
Қоғазҳои қиматноки қарзии баровардашуда	19	137,940	137,564
Уҳдадориҳо аз рӯи иҷора	20	35,122	23,286
Қарзҳо	21, 35	860,916	612,950
Уҳдадориҳои андоз аз фоида	31	23,306	923
Дигар уҳдадориҳо	22	136,348	117,219
Қарзи субординарӣ	23	56,238	89,901
ЧАМЪАН УҲДАДОРИҲО		7,906,224	5,812,861
САРМОЯ:			
Сармояи саҳомӣ	24	125,305	125,305
Захираҳо	24	935,063	726,852
Фоидаи тақсимнашуда		567,529	334,841
Захираи азнавбаҳодиҳии асъори хориҷӣ		448	-
ЧАМЪАН САРМОЯИ ХУДӢ		1,628,345	1,186,998
ЧАМЪАН УҲДАДОРИҲО ВА САРМОЯ		9,534,569	6,999,859

Аз номи Раёсат:

Акмалҷон Сайфидинов
Раиси Раёсат

Юлия Валентини
Директори молиявӣ

31 марти соли 2026
ш.Ҳуҷанд, Ҷумҳурии Тоҷикистон

ҶАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»

**ҲИСОБОТИ МАЧМУӢ ОИД БА ФоиДА Ӣ ЗАРАР ВА ДИГАР ДАРОМАДИ УМУМӢ
БАРои СОЛЕ, ки 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ӢФТААСТ (бо ҳазор сомонӢ)**

	Эзоҳ	Барои соле, ки 31 декабри соли 2025 анҷом Ӣфтааст	Барои соле, ки 31 декабри соли 2024 анҷом Ӣфтааст
Даромадҳои фоизи бо усули меъери фоизи самаранок ҳисобшуда	25, 35	1,175,835	892,510
Дигар даромадҳои фоизӣ	25	63,389	36,700
Хароҷоти фоизӣ	25, 35	(468,148)	(395,844)
ДАРОМАДИ СОФИ ФОИЗӢ ТО ҲИСОБ КАРДАН/БАРҚАРОР НАМУДАНИ ЗАРАР АЗ БЕҚУРБШАВИИ ДОРОИҲОИ ФОИЗӢ		771,076	533,366
Эътирофи тахфиф аз рӯи қарзҳои ба муштарииен додашуда	8	(3,668)	(2,800)
Ҳисоб намудани зарар аз беқурбшавии дороиҳои фоизӣ	26	(79,574)	(59,320)
ДАРОМАДИ СОФИ ФОИЗӢ		687,834	471,246
Фоидаи соф аз амалиёт бо асъори хориҷӣ	27	437,708	282,736
Зарари соф аз амалиёт бо дороиҳои молиявӣ ва уҳдадориҳои молиявӣ, ки бо арзиши одилона баҳогузорӣ карда шуда, тағйироти он дар таркиби фоида Ӣ зарар дар давра инъикос карда мешавад	7	(4,608)	(3,529)
Даромадҳои комиссияӣ	28	131,439	127,563
Хароҷотҳои комиссияӣ	28	(147,494)	(103,120)
Тағйироти арзиши дороиҳои, ки дар натиҷаи ситонидан гирифта шудаанд		2,498	4,489
Даромадҳои дигар	29	9,671	5,134
ДАРОМАДҲОИ ҒАЙРИФОИЗӢ		429,214	313,273
ДАРОМАДҲОИ АМАЛИӢТӢ		1,117,048	784,519
ХАРОҶОТҲОИ АМАЛИӢТӢ	30	(520,523)	(416,009)
(Ҳисоб кардани) / барқарор намудани зарари беқурбшавӣ аз рӯи амалиётҳои дигар	26	786	(1,904)
ФОИДА ТО АНДОЗБАНДӢ		597,311	366,606
Хароҷоти андоз аз фоида	31	(101,558)	(105,434)
ФОИДАИ СОФИ СОЛОНА		495,753	261,172
Даромади дигари маҷмӯӣ Даромади дигари маҷмӯӣ, ки метавонад дар давраҳои минбаъда ба таркиби фоида Ӣ зиён бозтасниф карда шавад:			
Захираи азнавбаҳодиҳии асъори хориҷӣ		448	-
Ҳамагӣ даромади дигари маҷмӯӣ, ки дар давраҳои минбаъда ба таркиби фоида Ӣ зиён бозтасниф карда мешавад		448	-
ҶАМЪАН ДАРОМАДИ УМУМӢ		496,201	261,172

Аз номи Раёсат:

Акмалҷон Сайфидинов
Раиси Раёсат

31 март соли 2026
ш.Хучанд, Ҷумҳурии Тоҷикистон

Юлия Валентина
Директори молиявӣ

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»

**ҲИСОБОТИ МАЧМҮЙ ОИД БА ТАҒЙИРОТ ДАР САРМОЯИ САҲОМИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҚОМ ЁФТААСТ**

(бо ҳазор сомонӣ)

Эзоҳ	Сармояи саҳомӣ	Захираҳо	Захираи азнавбаҳодиҳи асъори хориҷӣ	Фондаи тақсимнашуда	Ҳамагӣ сармоя
Бақия ба 31 декабри соли 2023	125,305	597,301	-	312,278	1,034,884
Дигар даромади маҷмӯӣ	-	-	-	-	-
Фондаи софи солона	-	-	-	261,172	261,172
Ҳамагӣ даромади маҷмӯӣ	-	-	-	261,172	261,172
Дивидендҳои зълоншуда	-	-	-	(109,058)	(109,058)
Тақсимот ба захираҳо	-	129,551	-	(129,551)	-
Бақия ба 31 декабри соли 2024	125,305	726,852	-	334,841	1,186,998
Дигар даромади маҷмӯӣ	-	-	448	-	448
Фондаи софи солона	-	-	-	495,753	495,753
Ҳамагӣ даромади маҷмӯӣ	-	-	-	495,753	495,753
Дивидендҳои зълоншуда	-	-	-	(54,635)	(54,635)
Ислохотҳои солҳои гузашта	-	-	-	(219)	(219)
Тақсимот ба захираҳо	-	208,211	-	(208,211)	-
Бақия ба 31 декабри соли 2025	125,305	935,063	448	567,529	1,628,345

Аз номи Раёсат:

Акмалҷон Сайфиддинов
Раиси Раёсат

Юлия Валентини
Директори молиявӣ

31 марти соли 2026
Хучанд, Ҷумҳурии Тоҷикистон

ЧАМЪИЯТИ САҶОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»

ҲИСОБОТИ МАЧМУӢ ОИД БА ГАРДИШИ МАБЛАҒҶОИ ПУЛӢ БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ (бо ҳазор сомонӣ)

	Эзоҳ	Барои соле, ки 31 декабри соли 2025 анҷом ёфтааст	Барои соле, ки 31 декабри соли 2024 анҷом ёфтааст
ГАРДИШИ МАБЛАҒҶОИ ПУЛӢ АЗ ФАӢОЛИЯТИ АМАЛИЁТӢ:			
Фоида то андозбандӣ		597,311	366,606
Тасҳеҳот:			
Ҳисоб кардани зарар аз беқурбшавии дороиҳои фоизӣ	26	79,574	59,320
Эътирофи тахфиф аз рӯи қарзҳои ба муштариен додашуда		3,668	2,800
Тағйироти арзиши дороиҳои, ки дар натиҷаи ситонидан гирифта шудаанд		(2,498)	(4,489)
Ҳисоб кардани / (барқарор намудани) зарари беқурбшавӣ аз рӯи амалиётҳои дигар	26	(786)	1,904
Истехлоки воситаҳои асосӣ, дороиҳои ғайримоддӣ ва дороиҳо дар шакли ҳуқуқи истифодабарӣ	30	46,759	34,981
Зарари татбиқнашуда аз амалиёт бо асъори хоричӣ	27	(8,450)	840
Захираҳо аз рӯи рухсатиҳои истифоданашуда	22	3,271	1,260
Зарари / (фоидаи) соф аз истифода баровардани дороиҳои, ки дар натиҷаи ситонидан гирифта шудаанд	29	(1,934)	1,717
Фоидаи софи аз истифода баровардани воситаҳои асосӣ ва дороиҳои ғайримоддӣ	29	(212)	(1,605)
Тағйироти ҳолиси фоизҳои ҳисобшуда ва комиссияи истехлокнашуда		(10,849)	13,766
Фарсудашавии тахфиф аз рӯи қарзҳои ба муштариен додашуда		(2,072)	(611)
Даромади фоизӣ аз рӯи ўҳдадориҳои иҷора	19	(386)	-
Зарари соф аз амалиёт бо дороиҳои молиявӣ ва ўҳдадориҳои молиявӣ, ки бо арзиши одилона тавассути фоида ё зарар баҳогузори карда мешаванд	7	4,608	3,529
Хароҷоти фоизӣ аз рӯи ўҳдадориҳои иҷора		5,830	3,377
Воридот аз ЗМ		(6,468)	-
Ислоҳотҳои солҳои гузашта		(204)	-
Вуруди маблағҳои пулӣ аз фаъолияти амалиётӣ то тағйирёбии дороиҳо ва ўҳдадориҳои амалиётӣ		707,162	483,395
Тағйирёбии дороиҳо ва ўҳдадориҳои амалиётӣ			
<i>Коҳиши (афзоиши) дороиҳои амалиётӣ:</i>			
Дороиҳои молиявии ҳосилавӣ		-	(696)
Маблағҳо дар бонқҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ		(19,929)	351,065
Қарзҳои ба муштариен додашуда		(1,344,073)	(718,767)
Дороиҳои дар натиҷаи ситонидан гирифташуда		9,343	6,340
Қарзҳои дебиторӣ аз иҷораи молиявӣ		(116,625)	(67,910)
Дороиҳои дигар		(11,322)	37,515
<i>Афзоиши (коҳиши) ўҳдадориҳои амалиётӣ</i>			
Ўҳдадориҳои молиявии деривативӣ		2,434	-
Маблағҳои бонқҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ		780,888	57,180
Маблағҳои муштариен		1,281,457	1,527,258
Дигар ўҳдадориҳо		3,377	(65,121)
Вуруди маблағҳои пулӣ аз фаъолияти амалиётӣ то андозбандӣ		1,292,712	1,610,259
Андоз аз фоидаи пардохтшуда		(63,185)	(136,386)
Вуруди / (хуруҷи) ҳолиси маблағҳои пулӣ аз фаъолияти амалиётӣ		1,229,527	1,473,873
ГАРДИШИ МАБЛАҒҶОИ ПУЛӢ АЗ ФАӢОЛИЯТИ САРМОЯГУЗОРӢ:			
Хариди воситаҳои асосӣ	11	(66,153)	(90,322)
Хариди дороиҳои ғайримоддӣ	13	(38,878)	(16,677)
Фурӯши воситаҳои асосӣ	11	2,005	3,610
Воридоти маблағҳо аз бозпардохти коғазҳои қиматноки сармоягузорӣ		10,261,682	7,202,847
Хариди коғазҳои қиматноки сармоягузорӣ		(10,426,745)	(7,277,631)

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»

ҲИСОБОТИ МАЧМУИ ОИД БА ГАРДИШИ МАБЛАҒҲОИ ПУЛӢ (ИДОМА)

БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ

(бо ҳазор сомонӣ)

	Эзоҳ	Барои соле, ки 31 декабри соли 2025 анҷом ёфтааст	Барои соле, ки 31 декабри соли 2024 анҷом ёфтааст
Хуруҷи ҳолиси маблағҳои пулӣ аз фаъолияти сармоягузорӣ		<u>(268,089)</u>	<u>(178,173)</u>
ГАРДИШИ МАБЛАҒҲОИ ПУЛӢ АЗ ФАЪОЛИЯТИ МОЛИЯВӢ:			
Дивидендҳои пардохтшуда	24	(54,636)	(109,058)
Пардохти уҳдадориҳои иҷоравӣ		(17,952)	(13,710)
Воридоти маблағҳо аз барориши коғазҳои қиматноки қарзӣ	20	-	119,552
Пардохти маблағҳо аз қарзи субординарӣ	20	(23,620)	(23,364)
Пардохти уҳдадориҳо дар назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон	20	-	(9,658)
Ҷалби маблағҳои қарзӣ	20	594,793	181,948
Пардохтҳо аз рӯи маблағҳои қарзӣ	20	<u>(332,346)</u>	<u>(321,589)</u>
Хуруҷи ҳолиси маблағҳои пулӣ аз фаъолияти молиявӣ		<u>166,239</u>	<u>(175,879)</u>
Таъсири тағйирёбии қурби асъор ба ҳаҷми маблағҳои пулие, ки бо асъори хориҷӣ ифода ёфтаанд		<u>(85,820)</u>	<u>(7,472)</u>
АФЗУДАН / (КОҲИШ ЁФТАН)-И СОФИ МАБЛАҒҲОИ ПУЛӢ ВА МУОДИЛИ ОНҲО		<u>1,041,857</u>	<u>1,112,349</u>
МАБЛАҒҲОИ ПУЛӢ ВА МУОДИЛИ ОНҲО, дар аввали сол	6	<u>2,263,602</u>	<u>1,151,253</u>
МАБЛАҒҲОИ ПУЛӢ ВА МУОДИЛИ ОНҲО, дар охири сол	6	<u>3,305,459</u>	<u>2,263,602</u>

Аз номи Раёсат:

Акмалҷон Сайфидинов
Раиси Раёсат

Юлия Валентини
Директори молиявӣ

31 март соли 2026
ш.Хучанд, Ҷумҳурии Тоҷикистон

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУЙ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомони)

1. СОҲТОРИ ТАШКИЛӢ

Чамъияти саҳомии кушодаи «Бонки Эсхата» («Бонк») тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон 16 ноябри соли 1993 таъсис ёфтааст. Бо қарори муассисон аз 28 майи соли 1999 Бонк ҳамчун Бонки саҳомии тиҷоратии «Эсхата» аз нав ба қайд гирифта шуд. 12 сентябри соли 2002 Бонк ҳамчун Чамъияти Саҳомии Кушодаи «Бонки Эсхата» аз нав ба қайд гирифта шуд. Бонк тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон танзим гардида, дар асоси иҷозатномаи кулли бонкии аз ҷониби Бонки миллии Тоҷикистон додашуда, ки бори охир 20 майи соли 2010 таҷдид шудааст, фаъолият менамояд.

Бонк дар суроғаи зерин ба қайд гирифта шудааст: Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш. Хучанд, к. Гагарин, 135.

Самти асосии фаъолияти Бонк аз қабули пасандозҳо аз аҳоли, додани қарз, интиқоли пардохтҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва берун аз он, анҷом додани амалиёт бо асъори хориҷӣ ва дигар хизматрасониҳои бонкӣ ба ташкилотҳои тиҷоратӣ ва шахсони воқеӣ иборат мебошад.

Идораи (офиси) асосии Бонк дар шаҳри Хучанд воқеъ гардида, ба ҳолати 31 декабри солҳои 2025 ва 2024 Бонк мувофиқан 32 филиалу 105 маркази хизматрасонии бонкӣ ва 32 филиалу 105 маркази хизматрасонии бонкӣ дошт, ки дар минтақаҳои гуногуни Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷойгир шудаанд.

Дар санаҳои 31 декабри солҳои 2025 ва 2024 шумораи умумии кормандони Бонк мувофиқан 2,613 ва 2,347 нафарро ташкил меод.

Ба ҳолати 31 декабри солҳои 2025 ва 2024 саҳмияҳои Бонк ба саҳмиядорони зерин тааллуқ доштанд:

	31 декабри соли 2025, %	31 декабри соли 2024, %
Саҳмиядорон		
Носиров Диловар Маджидович	10.07%	10.06%
Насиров Айюбджон Диловарович	9.99%	10.00%
Носиров Хуршед Диловарович	9.99%	10.00%
Насиров Парвиз Хуршедович	9.99%	10.00%
Носиров Акмалҷон Айюбҷонович	9.92%	9.90%
Носиров Зарифҷон Хуршедович	9.90%	9.89%
Носирова Муқаддам Абдуллахаевна	8.76%	8.75%
Носирова Парвина Анварҷоновна	7.23%	4.09%
Бонки Аврупоии Таҷдид ва Рушд	4.61%	9.67%
Дигар саҳмдорон бо ҳиссаи моликият камтар аз 5%	19.54%	17.64%
Ҳамагӣ	100%	100%

Ба санаи 31 декабри солҳои 2025 ва 2024 Бонк мувофиқан ду ташкилоти фаръӣ дошт:

ҚДММ «Эсхата Лизинг». Ин филиал дар Ҷумҳурии Тоҷикистон 25 декабри соли 2018 ба қайд гирифта шудааст. Самти асосии фаъолияти ин ташкилоти фаръӣ пешниҳоди хизматҳои лизингӣ аст. Бонк соҳиби 100%-и саҳмияҳои ташкилоти фаръии мазкур мебошад. Ҳисоботи молиявии ин ташкилоти фаръӣ ба ҳисоботи молиявии маҷмуии Гурӯҳ барои соли, ки 31 декабри солҳои 2025 ва 2024 анҷом ёфтааст, дохил карда шудааст.

ҚДММ «Эсхата Лизинг Узбекистон». Ин филиал дар Ҷумҳурии Ўзбекистон моҳи майи соли 2025 ба қайд гирифта шудааст. Самти асосии фаъолияти ин ташкилоти фаръӣ пешниҳоди хизматҳои лизингӣ аст. Бонк соҳиби 100%-и саҳмияҳои ташкилоти фаръии мазкур мебошад. Ҳисоботи молиявии ин ташкилоти фаръӣ ба ҳисоботи молиявии маҷмуии Гурӯҳ барои соли, ки 31 декабри солҳои 2025 анҷом ёфтааст, дохил карда шудааст.

Ин ҳисоботи молиявии маҷмӯӣ аз ҷониби Раёсати Бонк 31 марти соли 2026 тасдиқ карда шудааст.

Шароити амалӣ намудани фаъолияти хоҷагидорӣ дар Тоҷикистон

Бозорҳои кишварҳои рӯ ба инкишоф, аз ҷумла Ҷумҳурии Тоҷикистон зерин хавфҳои иқтисодӣ, сиёсӣ, иҷтимоӣ, судӣ ва қонунгузорӣ қарор дошта, аз бозорҳои кишварҳои пешрафта фарқ мекунанд. Қонунҳо ва санадҳои меъёрии ҳуқуқии танзимкунандаи фаъолияти соҳибкорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон зуд-зуд тағйир меёбанд, вобаста ба низоми андоз ва маъмурикунонӣ хавфи тафсири гуногуну номушаххаси талаботи онҳо вучуд дорад. Самти ояндаи рушди

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУЙ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

Ҷумҳурии Тоҷикистон аз бисёр ҷиҳат ба сиёсати андоз ва пулиро қарзии давлат, қонуну санадҳои меъёрии қабулшаванда ва инчунин тағйирот дар вазъи сиёсии кишвар алоқаманд мебошад.

Ба ҳолати 31 декабри соли 2025 меъёри бозтамвили Бонки миллии Тоҷикистон 7,5%-ро (дар санаи 31 декабри соли 2024 – 9%) ташкил намуд. Меъёри бозтамвили Бонки миллии Тоҷикистон ҳамчун нишондиҳандаи муҳими сиёсати пулиро қарзӣ хизмат мекунад. Паст кардани меъёри бозтамвил боиси коҳиши меъёрҳои фоизӣ барои қарзҳо ва пасандозҳо мегардад. Вомҳои (нотаҳои) кӯтоҳмуддати Бонки миллии Тоҷикистон фишанги калидӣ барои бозпас гирифтани пардохтпазирии изофии сомонӣ аз иқтисодиёт боқӣ мемонанд.

Ҳисоботи молиявии маҷмуии пешниҳодшуда баҳодиҳии роҳбариятро дар бобати таъсири эҳтимолии шароити мавҷудаи амалӣ намудани фаъолияти молиявӣ хоҷагидорӣ ба натиҷаҳои фаъолият ва вазъи молиявии Гурӯҳ инъикос менамояд. Таъсири воқеии шароити ояндаи хоҷагидорӣ метавонад аз баҳодиҳии роҳбарият фарқ бикунанд.

Таъсири рӯйдодҳои минбаъдаи иқтисодию сиёсӣ ба фаъолияти оянда ва вазъи молиявии Гурӯҳ метавонад назаррас бошад.

2. ПРИНЦИПҲОИ ПЕШНИҲОДИ ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИИ

Изҳорот дар хусуси мутобиқат ба СБҲМ. Ҳисоботи молиявии маҷмуии замимашуда мутобиқи Стандартҳои байналмилалӣ ҳисоботи молиявӣ таҳия шудааст.

Принсипи муттасилии фаъолият. Ин ҳисоботи молиявии маҷмӯӣ мутобиқи СБҲМ дар асоси фаъолияти муттасил таҳия шуда, маънои онро дорад, ки истифодаи дороиҳо ва иҷрои уҳдадориҳо дар доираи шароити муқаррарии пешбурди фаъолият амалӣ карда мешаванд.

Гурӯҳ рафтори муштариёно аз рӯи ҳисобҳои санҷишӣ дар давраи дусолаи таърихӣ таҳлил мекунад, ки тағйирёбии мавсимии ҷараёни маблағҳо ва ҷараёни маблағҳо арзебӣ мекунад. Дар доираи таҳлил ҳаҷми бақияи устувори камнашаванда муайян карда мешавад, ки барои портфели қарзӣ заминаи бозтимоди маблағгузорию ташкил медиҳанд. Ҳазинадорию Гурӯҳ як қатор нишондиҳандаҳои дохилии пардохтпазирӣ дар асоси ҳаррӯза назорат мекунад.

3. ПРИНЦИПҲОИ АСОСИИ СИЁСАТИ БАҲИСОБГИРӢ

Қурби мубодилаи асъори хориҷӣ, ки бо он Гурӯҳ амалиёт анҷом додааст, ба тарзи зайл ифода шудааст:

	31 декабри соли 2025	31 декабри соли 2024
Қурби мубодила дар охири давра нисбат ба сомонӣ		
1 доллари ИМА		
1 евро	9.2513	10.9325
1 рубли русӣ	10.8916	11.4223
1 юани чинӣ	0.1181	0.1114
1 суми узбекӣ	1.3239	1.4977
	0,0769	0,0846

Принсипҳои маҷмуият. Ҳисоботи молиявии маҷмӯӣ ҳисоботи молиявии то 31 декабри ҳар сол таҳиянамудаи Бонк ва ширкатҳои дар бар мегирад, ки аз ҷониби Бонк (ширкати фаръии он) назорат карда мешаванд. Назорат дар ҳолате ба даст меояд, ки агар Бонк:

- ба объекти сармоягузорӣ ваколат дошта бошад;
- ба хавфҳои тағйирёбии даромад аз иштирок дар сармоягузорӣ дучор гардад ё ҳуқуқи гирифтани чунин даромадро дошта бошад; ва
- барои истифода бурдани ваколатҳояш нисбат ба объекти сармоягузорӣ бо мақсади таъсиррасонӣ ба даромади сармоягузор имкон дошта бошад.

Бонк дар даст доштани назорати объекти сармоягузорию дар ҳолате бояд такроран баҳозгузорӣ намояд, ки агар далелҳо ва вазъият тағйирёбиро дар як ё чанде аз се унсури дар боло номбаршудаи назорат нишон диҳанд.

Вақте ки Бонк аз аксарият камтари ҳуқуқи овоздиҳии объекти сармоягузорию доро мебошад, вай чунин мешуморад, ки нисбат ба объекти сармоягузорӣ ваколат дорад, агар ҳуқуқи овоздиҳӣ барои додани имконияти амалии ба таври якҷониба роҳбарӣ кардани фаъолияти дахлдори объекти сармоягузорӣ кофӣ бошад. Бонк тамоми далелҳо ва ҳолатҳои дахлдорро ҳангоми

**ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУЙ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)**

ПРИНЦИПҲОИ АСОСИИ СИЁСАТИ БАҲИСОБГИРӢ (идома)

баҳодиҳӣ ба назар мегирад, ки оё ҳуқуқи овоздиҳии Бонк дар объекти сармоягузорӣ барои додани ваколатҳо ба вай кофӣ аст ё не, аз ҷумла:

- андозаи соҳиби ҳуқуқи овоздиҳӣ будани Бонк нисбат ба андоза ва тақсими соҳибҳуқуқи дигар дорандагони овозҳо;
- ҳуқуқҳои эҳтимолии овоздиҳие, ки ба Бонк, дигар дорандагони овозҳо ё дигар тарафҳо тааллуқ доранд;
- ҳуқуқҳое, ки аз дигар созишномаҳои шартномавӣ бармеоянд; ва
- ҳама гуна далелҳо ва ҳолатҳои иловагии бозгӯи он, ки Бонк қодир аст ё наметавонад амалҳои дахлдорро дар вақти қабули қарор, аз ҷумла сохтори овоздиҳӣ дар маҷлисҳои қаблии саҳмиядорон феълан анҷом диҳад.

Муттаҳидшавии ташкилоти фаръӣ аз лаҳзаи ба даст овардани назорати ташкилоти фаръӣ оғоз гардида, ҳангоми аз даст додани назорати ташкилоти фаръӣ ба анҷом мерасад. Аз ҷумла, натиҷаҳои дар давоми сол бадастоварда ё аздастдодаи ташкилотҳои фаръӣ ба ҳисоботи маҷмӯӣ оид ба фоида ё зарар аз рӯзи ба даст овардани назорат аз ҷониби Бонк то санаи қатъ гардидани назорати ташкилоти қарзӣ аз ҷониби Бонк дохил карда мешаванд.

Фоида ё зарар, инчунин ҳар як ҷузъи дигар даромади умумӣ ба соҳибони Бонк ва ҳиссаҳои назоратшавандаи иштирок тааллуқ доранд. Даромади умумии ташкилотҳои фаръӣ ба соҳибони Бонк ва ҳиссаҳои назоратнашавандаи иштирок тааллуқ дорад, ҳатто агар ин боиси бақияи касри ҳиссаҳои назоратнашавандаи иштирок гардад.

Дар ҳолати зарурӣ, ба ҳисоботи молиявии маҷмӯии ташкилотҳои фаръӣ ислоҳ ворид карда мешавад, то сиёсатҳои баҳисобгирии мавриди истифода мутобиқ бо сиёсатҳои баҳисобгирии Гурӯҳ амалӣ гарданд.

Ҳамаи дороиҳо ва уҳдадориҳои дохилигурӯҳӣ, сармояи худӣ, даромад, хароҷот ва вуруди маблағҳои пулӣ, ки бо амалиёти байни аъзои Гурӯҳ алоқаманданд, ҳангоми муттаҳидсозӣ хориҷ карда мешаванд, ба истиснои фоида ва зарари асъорӣ аз рӯи моддаҳои пулии дохилигурӯҳӣ, ки бо аъзори хориҷии ақаллан яке аз тарафҳо ифода шудаанд.

Ҳиссаҳои назоратнашавандаи иштирок дар ташкилотҳои фаръӣ алоҳида аз сармояи худии Гурӯҳ пешниҳод карда мешаванд. Ҳиссаҳои иштироки саҳмиядорони назоратнашаванда, ки ба дорандагонашон ҳангоми барҳамдиҳӣ баробар ба ҳиссаи дороиҳои соф ҳуқуқ медиҳанд, метавонанд аввал бо арзиши одилона ё ҳиссаи ба ҳиссаи назоратнашавандаи иштирок баробар дар арзиши одилонаи дороиҳои софи муайяншавандаи ширкати харидоришаванда баҳо дода шаванд. Интиҳоби нархгузорӣ дар асоси шартҳои харид анҷом дода мешавад. Дигар ҳиссаҳои назоратнашавандаи иштирок дар аввал бо арзиши одилона баҳо дода мешаванд. Пас аз харид, арзиши тавозунии ҳиссаҳои назоратнашаванда ҳамчун маблағи ин ҳиссаҳо ҳангоми эътирофи ийтидоӣ чамъи ҳиссаи ба саҳмиядорони назоратнашаванда тааллуқдошта ҳангоми тағйироти минбаъда дар сармояи худӣ ба ҳисоб меравад.

Тағйирот дар ҳиссаҳои Гурӯҳ дар ташкилотҳои фаръӣ, ки боиси аз даст додани назорат намегарданд, ҳамчун амалиёт бо сармояи худӣ ба ҳисоб гирифта мешаванд. Арзиши тавозунии ҳиссаҳои Гурӯҳ ва ҳиссаҳои назоратнашавандаи иштирок бо назардошти тағйироти ҳиссаҳои нисбии иштироки онҳо дар ташкилотҳои фаръӣ тасҳеҳ карда мешаванд. Ҳама гуна фарқият байни маблағе, ки бо он ҳиссаҳои назоратнашаванда тасҳеҳ карда мешаванд ва арзиши одилонаи подошпулии пардохтшуда ё гирифташуда бевосита дар сармояи худӣ эътироф карда мешавад ва ба саҳмиядорони Бонк тааллуқ дорад.

Вақте ки Гурӯҳ назорати ташкилоти фаръиро аз даст медиҳад, фоида/зарари аз истифода баровардан, ки дар таркиби фоида ё зарар эътироф шудааст, ҳамчун фарқияти байни (1) маблағи арзиши одилонаи подошпулии гирифташуда ва арзиши одилонаи ҳама гуна ҳиссаи боқимонда ва (2) арзиши тавозунии қаблии дороиҳо (аз ҷумла гудвил), бо тарҳи уҳдадориҳои ташкилоти фаръӣ ва ҳама гуна ҳиссаҳои назоратнашавандаи иштирок ҳисоб карда мешавад. Ҳамаи маблағҳое, ки қаблан дар дигар даромади умумӣ (ДДУ) нисбат ба ин ташкилоти фаръӣ эътироф шуда буданд, тавре ба ҳисоб гирифта мешаванд, ки гӯё Гурӯҳ дороиҳо ё уҳдадориҳои дахлдори ташкилоти фаръиро мустақиман ихтиёрдорӣ карда бошад (яъне ба таркиби фоида ё зарар бозтасниф кардааст ё ба категорияи дигари сармояи худӣ гузарондааст, тавре инро СБҲМ муайян кардаанд/ичозат додаанд). Арзиши одилонаи ҳар гуна сармоягузорие, ки дар ташкилоти фаръии собиқ дар санаи аз даст додани назорат боқӣ мондааст, ҳамчун арзиши одилона ҳангоми эътирофи ибтидоӣ барои баҳисобгирии минбаъда мутобиқи СБҲМ 9 ва дар ҳолати

**ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҚОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)**

ПРИНСИПҲОИ АСОСИИ СИЁСАТИ БАҲИСОБГИРИЙ (идома)

зарурӣ, ҳамчун арзиши одилона эътирофи ибтидоии сармоягузорӣ ба ширкати вобаста ё ширкати муштарак баррасӣ карда мешавад.

Даромади софи фоизӣ. Даромад ва хароҷоти фоизӣ аз рӯи ҳама воситаҳои молиявӣ, ба истиснои воситаҳои молиявие, ки барои тиҷорат тасниф шудаанд ва онҳое, ки ҳамчун воситаҳои бо арзиши одилона тавассути фоида ё зарар арзёбишаванда (АОТФЗ) баҳогузори ё тасниф карда мешаванд, дар ҳисобҳои фоида ё зарар дар таркиби «Даромади софи фоизӣ» ҳамчун «Даромадҳои фоизӣ» бо усули меъёри фоизи самаранок инъикос карда мешаванд. Фоизҳои воситаҳои молиявии категорияи АОТФЗ ба таркиби тағйироти арзиши одилона дар давраи ҳисоботӣ дохил карда мешаванд (ниг. моддаи «Фоидаи/(зарари) соф аз амалиёт бо дороиҳои молиявӣ ва уҳдадориҳои молиявие, ки бо арзиши одилона тавассути фоида ё зарар арзёбӣ мешаванд»).

Меъёри фоизи самаранок («МФС») меъерест, ки вуруди ояндаи маблағҳои пулиро аз рӯи воситаи морлиявӣ то қимати арзиши тавозунии соф дар давоми муҳлати интизории амали дорой ё уҳдадориҳои молиявӣ ё (агар мувофиқ бошад) дар давраи кӯтоҳтар коҳиш медиҳад. Вуруди ояндаи маблағҳои пулӣ бо назардошти тамоми шартҳои шартномавии восита баҳо дода мешавад.

Ҳамаи подошпулӣ ва дигар маблағҳои пардохтнамуда ё гирифтаи тарафҳо ба ҳисоб гирифта мешаванд, ки қисми ҷудонашавандаи меъёри фоизи самаранок буда, бевосита ба ин ё он шартномаҳои қарз, инчунин хароҷоти аҳдҳо ва дигар ҳама муқофотпулиҳо ё тахфифҳо алоқаманд мебошанд. Барои дороиҳои молиявии категорияи АОТФЗ хароҷоти муомилот Ҳангоми эътирофи ибтидоӣ дар таркиби фоида ё зарар инъикос карда мешавад.

Даромадҳои фоизӣ/хароҷотҳои фоизӣ бо роҳи татбиқи меъёри фоизи самаранок ба арзиши умумии тавозунии дороиҳои молиявии қарзии беқурбнашуда (яъне арзиши истехлокшудаи дороиҳои молиявӣ то тасхеҳ кардани қимати захираи баҳодихӣ аз рӯи зарари интизории қарзӣ) ё арзиши истехлокшудаи уҳдадориҳои молиявӣ ҳисоб карда мешавад. Даромадҳои фоизӣ аз дороиҳои молиявии қарзии беқурбнашуда бо истифодаи меъёри фоизи самаранок ба арзиши истехлокшудаи чунин дороиҳо (яъне арзиши умумии тавозунии онҳо бо тарҳи захираи баҳодихӣ барои зарари интизории қарзӣ) ҳисоб карда мешаванд. Меъёри фоизи самаранок барои дороиҳои молиявии бадастоварда ё таъсисшудаи қарзии беқурбнашуда (РОСИ) қимати зарари интизории қарзиро Ҳангоми муайян кардани вуруди интизории ояндаи маблағҳои пулӣ аз дороиҳои молиявӣ инъикос мекунад.

Даромади / хароҷоти хизматрасонӣ ва комиссиянӣ.

Даромади хизматрасонӣ ва комиссиянӣ даромадҳоеро дар бар мегирад, ки қисми ҷудонашавандаи меъёри фоизи самаранок намебошанд (ба маълумоти боло нигаред).

Хароҷоти хизматрасонӣ ва комиссиянии пардохтшуда Ҳангоми хизматрасонӣ ба ҳисоб гирифта мешавад.

Фоидаи (зарари) соф аз амалиёт бо дороиҳои молиявӣ ва уҳдадориҳои молиявӣ, ки бо арзиши одилона тавассути фоида ё зарар баҳогузори мешаванд.

Фоидаи (зарари) соф аз амалиёт бо дороиҳои молиявӣ ва уҳдадориҳои молиявӣ, ки бо арзиши одилона тавассути фоида ё зарар баҳогузори мешаванд, ҳамаи фоидаю зарар аз тағйирёбии арзиши одилонаи дороиҳои молиявӣ ва уҳдадориҳои молиявии категорияи АОТФЗ-ро, ба истиснои онҳое, ки барои тиҷорат пешбинӣ шудаанд, дар бар мегирад.

Дороиҳои молиявӣ. Дороиҳои молиявӣ дар санаи бастанӣ аҳд эътироф ва қатъ карда мешаванд, ба шарт ки харид ё фурӯши дорой тибқи шартномае бошад, ки шартҳои он таҳвили доройро дар давоми муҳлати дар бозори дахлдор қабулшуда тақозо намоянд. Дороиҳои молиявӣ аввал бо арзиши одилона бо назардошти хароҷоти барасмиятдарории муомилот баҳо дода мешаванд. Истисно дороиҳои молиявие мебошанд, ки ба категорияи АОТФЗ бурда шудаанд. Хароҷоти муомилот, ки бевосита ба хариди дороиҳои молиявии ба категорияи АОТФЗ бурдашуда тааллуқ дорад, бевосита дар таркиби фоида ё зарар эътироф карда мешавад.

Ҳамаи дороиҳои молиявии дар ҳисобдорӣ эътирофшуда, ки ба доираи амали СБҲМ 9 дохил мешаванд, пас аз эътирофи ибтидоӣ бояд бо арзиши истехлокшуда ё арзиши одилона мутобиқи бизнес - модели ташкилот барои идоракунии дороиҳои молиявӣ ва хусусиятҳои вуруди маблағҳои пулиӣ дар шартномаҳо пешбинишуда баҳо дода шаванд.

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҶОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

ПРИНЦИПҶОИ АСОСИИ СИЁСАТИ БАҲИСОБГИРИЙ (идома)

Аз ҷумла:

- Воситаҳои қарзие, ки дар доираи бизнес-модел нигоҳ дошта мешаванд ва ҳадафи ин модел гирифтани маблағҳои пулии дар шартнома пешбинишуда мебошад ва вуруди ин маблағҳо танҳо пардохти қарзи асосӣ ва фоизҳоро дар бар мегирад, пас аз эътирофи ибтидоӣ бо арзиши истехлоқшуда баҳо дода мешаванд.
- Воситаҳои қарзие, ки дар доираи бизнес – модел нигоҳ дошта мешаванд ва ҳадафи ин модел гирифтани маблағҳои пулии дар шартнома пешбинишуда мебошад, ки танҳо пардохти қарзи асосӣ ва фоизҳо ва фурӯши воситаҳои қарзии дахлдорро дар бар гирифта, пас аз эътирофи ибтидоӣ бо арзиши одилона тавассути дигар даромади умумӣ баҳо дода мешаванд.
- Ҳамаи воситаҳои дигари қарзӣ (масалан, воситаҳои қарзие, ки бо арзиши одилона баҳо дода мешаванд ё барои фурӯш пешбинӣ шудаанд) ва сармоягузорӣ ба воситаҳои ҳиссаӣ пас аз эътирофи ибтидоӣ бо арзиши одилона тавассути фоида ё зарар баҳо дода мешаванд.

Дар ин маврид ҳангоми эътирофи ибтидоии дороии молиявӣ Гурӯҳ ҳуқуқ дорад дар ҳар як ҳолати алоҳида интиҳоб/таснифро, ки қатънопазир аст, анҷом диҳад. Аз ҷумла:

- Гурӯҳ ҳуқуқ дорад дар бораи пешниҳоди тағйироти минбаъдаи арзиши одилонаи сармоягузорӣ ба сармояи худӣ қарори бебозгашт қабул намояд, агар чунин сармоягузорӣ барои тиҷорат пешбинӣ нагардад ва ҳангоми муттаҳидшавии фаъолият (бизнес), ки нисбат ба он СБҲМ 3 татбиқ мешавад, подошпулии шартии эътирофкардаи харидор ба ҳисоб наравад; инчунин
- Гурӯҳ метавонад дар бораи ба категорияи АОТФЗ бурдани воситаи қарзӣ қарори бебозгашт қабул намояд, агар чунин воситаи қарзӣ ба критерияҳои эътироф аз рӯи арзиши истехлоқшуда ё арзиши одилона тавассути дигар даромади умумӣ мувофиқат кунад, ба шарт ки он номувофиқатии баҳисобгирии муҳосибиро бартараф кунад ё ба таври назаррас коҳиш диҳад («опсияи ҳисобгирӣ бо арзиши одилона»).

Воситаҳои қарзӣ, ки бо арзиши истехлоқшуда ё арзиши одилона тавассути дигари даромади умумӣ баҳо дода мешаванд. Гурӯҳ тасниф ва арзёбии дороии молиявиро дар асоси хусусиятҳои вуруди маблағҳои пулии дар шартнома пешбинишуда ва бизнес-моделҳои идоракунии дороӣҳо баҳо медиҳад.

Барои тасниф ва арзёбии дороӣҳо аз рӯи арзиши истехлоқшуда ё арзиши одилона тавассути дигар даромади умумӣ шартҳои шартномаи дахлдор бояд пайдоиши вуруди маблағҳои пулиро, ки танҳо пардохтҳои қарзи асосӣ ва фоизҳоро аз рӯи қисми пардохтнашудаи маблағи асосӣ дар бар мегирад, пешбинӣ намояд.

Ҳангоми санҷиши вуруди маблағҳои пулии дар шартнома пешбинишуда барои мувофиқат ба ин талабот, маблағи асосии қарз ҳамчун арзиши одилонаи дороии молиявӣ ҳангоми эътирофи ибтидоии он баррасӣ карда мешавад. Дар давоми муҳлати амали дороии молиявӣ маблағи асосии қарз метавонад тағйир ёбад (масалан, дар ҳолати бозпардохти маблағи асосӣ). Фоизҳо ҷуброни арзиши замони пул, хавфи қарзӣ нисбат ба қарзи асосӣ, ки дар давраи муайян пардохт нашоудааст ва дигар хавфҳои муқаррарӣ ва хароҷоти марбут ба қарздихӣ, инчунин маржаи фоидаро дар бар мегиранд. Пардохтҳои қарзи асосӣ ва фоизҳо бо асъоре ҳисоб карда мешаванд, ки дороии молиявӣ бо он ифода шудааст.

Вуруди маблағҳои пулии дар шартнома пешбинишуда, ки танҳо пардохтҳои қарзи асосӣ ва фоизҳоро дар бар мегирад, ба шартҳои шартномаи қарзи асосӣ мувофиқ аст. Шартҳои шартнома, ки дар натиҷаи онҳо хавфҳо ё ноустувории вуруди маблағҳои пулии дар шартнома пешбинишуда ба амал меоянд ва ба шартномаи қарзи асосӣ алоқаманд нестанд, ба монанди хавфи тағйирёбии нархи саҳмияҳо ё нархи мол, боиси пайдоиши вуруди маблағҳои пулии дар шартнома пешбинишуда намегарданд, ки танҳо баргардонидани қарзи асосӣ ва фоизҳои қисми нопардохтаи маблағи асосии қарзро дар бар мегиранд. Дороии молиявӣ таъсисшуда ё бадастоварда новобаста ба он ки аз рӯи шакли ҳуқуқии худ қарз аст ё не, метавонад шартномаи асосии қарз ба ҳисоб равад.

Бизнес-моделҳое, ки барои идоракунии дороӣҳои молиявӣ истифода мешаванд, дар санаи татбиқи аввалини СБҲМ 9 барои тасниф кардани дороии молиявӣ мавриди арзёбӣ қарор гирифтанд. Бизнес модели ба таври ретроспективӣ нисбат ба ҳамаи дороӣҳои молиявие, ки дар тавозуни Гурӯҳ дар санаи татбиқи аввалини СБҲМ 9 эътироф шудаанд, истифода бурда шуд. Бизнес-моделҳои истифоданамудаи ташкилот дар сатҳе муайян карда мешавад, ки механизми идоракунии дороӣҳои молиявӣ ба гурӯҳҳо муттаҳидшударо барои ноил шудан ба ҳадафи

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУЙ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

ПРИНСИПҲОИ АСОСИИ СИЁСАТИ БАҲИСОБГИРИЙ (идома)

муайяни фаъолият инъикос менамояд. Азбаски бизнес-моделҳои Гурӯҳ ба ниятҳои роҳбарият нисбат ба воситаи ҷудоғона вобаста нест, арзёбӣ на дар сатҳи воситаҳои инфиродӣ, балки дар сатҳи баландтар ба таври маҷмӯӣ анҷом дода мешавад.

Барои идоракунии воситаҳои молиявии худ Гурӯҳ чанд бизнес-моделро истифода мебарад, ки механизми идоракунии дороиҳои молиявиро бо мақсади бозафзоии (генератсияи) вуруди маблағҳои пулӣ тавсиф мекунанд. Ин бизнес-моделҳо муайян мекунанд, ки вуруди маблағҳои пулӣ Гурӯҳ натиҷаи гирифтани маблағҳои пулӣ дар шартнома пешбинишуда, фуруши дороиҳои молиявӣ ё ҳарду мебошад.

Ҳангоми арзёбии бизнес - модел Гурӯҳ тамоми маълумоти мавҷударо ба назар мегирад. Дар баробари ин, баҳодихӣ дар асоси сценарияҳои, ки ба миён омадани онҳоро Гурӯҳ ҳуқуқ дорад воқеан интизор бошад, ба мисли сценарияи ба истилоҳ "бадтарин" ё сценарияи "стрессовар", анҷом дода намешавад. Гурӯҳ ҳамаи маълумоти дахлдорро ба назар мегирад, ба монанди:

- механизми арзёбии самаранокии бизнес -модел ва дороиҳои молиявие, ки дар доираи ин бизнес-модел нигоҳ дошта мешаванд ва ҳисоботдиҳӣ ба кормандони асосии роҳбарикунанда;
- хавфҳои, ки ба самарабахшии бизнес-модел таъсир мерасонанд (ва дороиҳои молиявие, ки дар доираи ин бизнес-модел нигоҳ дошта мешаванд) ва тарзи идоракунии ин хавфҳо; инчунин
- механизми пардохти подошпулӣ ба роҳбарият (масалан, асос барои пардохти подошпулӣ таҳлил карда мешавад: арзиши одилонаи дороиҳои дахлдор ё маблағҳои пулӣ ба дастномада, ки дар шартнома пешбинӣ шудаанд).

Ҳангоми эътирофи ибтидоии дороиҳои молиявӣ Гурӯҳ муайян мекунад, ки дороиҳои молиявии нав эътирофшуда қисми бизнес-моделҳои мавҷуда мебошанд ё пайдоиши бизнес-моделҳои навро нишон медиҳанд. Гурӯҳ бизнес- моделҳои худро дар ҳар давраи ҳисоботӣ барои ошкор кардани тағйирот дар давраи қаблӣ бозбинӣ менамояд. Дар давраи ҷорӣ ҳисоботӣ Гурӯҳ ягон тағйиротро дар бизнес-моделҳои худ ошкор накардааст.

Ҳангоми қатъ кардани эътирофи воситаи қарзие, ки бо арзиши одилона тавассути дигар даромади умумӣ баҳо дода мешавад, фоида/зарари чамъшуда, ки қаблан дар таркиби дигар даромади умумӣ эътироф шуда буд, аз сармоияи худӣ ба категорияи фоида ё зарар бозтасниф карда мешавад. Ҳангоми қатъ кардани эътирофи сармоиягузори ба сармоияи худие, ки ба категорияи АОТДДУ гузаронда шудааст, баръакс, фоида ё зарари чамъшуда, ки қаблан дар таркиби дигар даромади умумӣ эътироф шуда буд, ба категорияи фоида ё зарар бозтасниф намешавад, балки ба таркиби моддаи дигари сармоияи худӣ гузаронда мешавад. Воситаҳои қарзие, ки бо арзиши истехлокшуда ё арзиши одилона тавассути дигар даромади умумӣ пас аз эътирофи ибтидоӣ баҳо дода мешаванд, бояд беқурбшуда ҳисоб шаванд. Дар давраи ҷорӣ ҳисоботӣ Гурӯҳ опсияи баҳисобгирӣ бо арзиши одилонаро истифода бурд ва воситаҳои қарзиро ба категорияи АОТФЗ интиқол дод, ки ба меъёрҳои арзёбӣ аз рӯи арзиши истехлокшуда ё арзиши одилона тавассути дигар даромади умумӣ мувофиқат мекунанд.

Дороиҳои молиявие, ки бо арзиши одилона тавассути фоида ё зарар баҳо дода мешаванд. Дороиҳои молиявии категорияи АОТФЗ инҳоро дар бар мегиранд:

- Дороҳое, ки вуруди маблағҳои пулӣ шартномавӣ аз рӯи онҳо на танҳо пардохтҳои қарзи асосӣ ва фоизҳоро дар бар мегирад ва/ё,
- Дороҳое, ки дар доираи бизнес-модел нигоҳ дошта мешаванд, ба истиснои дороҳое, ки бо мақсади гирифтани маблағҳои пулӣ дар шарнома пешбинишуда ё гирифтани ин маблағҳои пулӣ ва фуруши дорой нигоҳ дошта мешаванд;
- Дороҳое, ки бо истифода аз опсияи баҳисобгирӣ бо арзиши одилона ба категорияи АОТФЗ бурда шудаанд.

Ҳамаи ин дороиҳо бо арзиши одилона бо нишон додани натиҷаҳои азнавбаҳодихӣ дар таркиби фоида ё зарар баҳо дода мешаванд.

Бозтасниф. Дар ҳолати тағйир ёфтани бизнес-моделе ки мутобиқи он Гурӯҳ ин ё он дороиҳои муайяни молиявиро нигоҳ медорад, он дороиҳо бозтасниф карда мешаванд. Талабот оид ба бозтасниф ва баҳодихии марбут ба категорияи нав аз рӯи аввали давраи аввали ҳисоботӣ пас аз ба миён омадани тағйирот дар бизнес-модел, ки боиси бозтасниф шудани дороиҳои молиявии Гурӯҳ мегардад, мақсаднок татбиқ карда мешавад. Тағйироти вуруди маблағҳои пулӣ дар шартнома пешбинишуда мутобиқи сиёсати баҳисобгирӣ муҳосибӣ, ки дар зер оварда шудааст ("Тағйир ва қатъи эътирофи дороиҳои молиявӣ") таҳлил карда мешавад.

**ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҶОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУЙ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)**

ПРИНЦИПҶОИ АСОСИИ СИЁСАТИ БАҲИСОБГИРИЙ (идома)

Бекурбшавӣ. Гурӯҳ захираҳои баҳодихиро барои зарари интизории қарзии воситаҳои молиявии зерин эътироф мекунад, ки бо арзиши одилона тавассути фоида ё зарар баҳо дода намешаванд:

- Маблағҳои пулӣ ва бақия дар суратҳисобҳо дар БМТ;
- Маблағҳо дар бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ;
- Қарзҳои ба муштариён додашуда;
- Қарзҳои дебиторӣ аз иҷораи молиявӣ;
- Дигар дороиҳои молиявӣ;
- Шартномаҳои баровардашудаи кафолати молиявӣ.
- Дигар уҳдадориҳои шартӣ.

Зарар аз бекурбшавӣ барои сармоягузори ба воситаҳои ҳиссаӣ эътироф карда намешавад.

Арзёбии зарари интизории қарзӣ (ба истиснои зарар аз дороиҳои молиявии таъсисшуда ё бадастовардаи қарзии бекурбшуда, ки дар зер алоҳида баррасӣ мешаванд) бояд бо истифода аз захираи баҳодихӣ сурат гирад, ки қимати он баробар аст ба:

- ба андозаи зарари қарзӣ, ки дар давоми 12 моҳи минбаъда интизор меравад, яъне қисми зарари қарзӣ барои тамоми мӯҳлати амали воситаи молиявӣ, ки зарари пешбинишудаи қарзӣ дар натиҷаи ҳолатҳои иҷро накардани уҳдадориҳои восита мебошад, ки метавонад дар давоми 12 моҳи пас аз санаи ҳисоботи ба амал ояд - хавф барои воситаҳои молиявие, ки аз лаҳзаи эътирофи аввалия ва бекурбшавӣ нишонаҳои афзоиши назарраси қарзро надоранд («марҳилаи аввал»);
- ба андозаи зарари қарзӣ, ки дар тамоми мӯҳлати амали воситаи молиявӣ интизор меравад, барои воситаҳои молиявие, ки аз лаҳзаи эътирофи аввалия хавфи қарзӣ ба таври назаррас афзоиш ёфтааст, аммо аломатҳои объективии бекурбшавӣ («марҳилаи дуюм») мавҷуд нестанд;
- ба андозаи зарари қарзӣ, ки дар тамоми мӯҳлати амали воситаи молиявӣ интизор аст, барои воситаҳои молиявие, ки аломатҳои объективии бекурбшавӣ доранд ва дар санаи ҳисоботи дар ҳолати дефолт қарор доранд («марҳилаи сеюм»).

Маълумоти нисбатан муфассал оид ба марҳилаҳо дар Эзоҳи 35 оварда шудааст.

Ташкили захираи баҳодихӣ ба андозаи маблағи пурраи зарари интизории қарзӣ дар тамоми мӯҳлати амали воситаи молиявӣ дар сурате талаб карда мешавад, ки агар хавфи қарзӣ дар ин восита аз лаҳзаи эътирофи ибтидоӣ зиёд шуда бошад. Дар ҳамаи ҳолатҳои дигар захираҳо барои зарари интизории қарзӣ ба маблағи баробар ба маблағи зарари интизории қарзӣ дар давоми 12 моҳ ташкил карда мешаванд. Зарари интизории қарзӣ баҳодихии арзиши ҷорӣ зарари қарзӣ бо назардошти эҳтимолияти он мебошад. Баҳодихии ин зарар арзиши ҷорӣ фарқияти байни вуруди маблағҳои пулиест, ки ба Гурӯҳ тибқи шартнома ҳисоб шудаанд ва вуруди маблағҳои пулиест, ки Гурӯҳ интизор аст дар асоси таҳлили эҳтимолияти як қатор сценарияҳои иқтисодӣ, ки бо истифода аз меъёри фоизи самараноки дорои дахлдор тахфиф шудаанд, ба даст орад.

- Барои маблағҳои қарзии интихобнашуда зарари интизории қарзӣ фарқи байни арзиши ҷорӣ фарқияти байни вуруди маблағҳои пулиест, ки ба Гурӯҳ тибқи шартнома ҳисоб шудаанд, агар соҳиби уҳдадорӣ намунагирии маблағҳои қарзиро анҷом диҳад ва вуруди маблағҳои пулиест, ки Гурӯҳ гирифтани онҳоро дар сурати намунагирии маблағҳои қарзӣ дар назар дорад.
- Барои шартномаҳои кафолати молиявӣ зарари интизории қарзӣ фарқи байни пардохтҳои интизорӣ барои пардохти чубронпулӣ ба дорандаи воситаи қарзии бо кафолат таъминшуда бо тарҳи ҳар гуна маблағе мебошад, ки Гурӯҳ гирифтани онро аз доранда, қарзгир ё ғон тарафи дигар интизор аст.

Зарари интизории қарзӣ аз рӯи қарзҳои алоҳида ё портфели қарзҳои дорои хусусиятҳои якхелаи хавф анҷом дода мешавад. Захираи баҳодихии зарари интизории қарзӣ (хоҳ ба таври инфиродӣ ё гурӯҳӣ) дар асоси арзиши ҷорӣ вуруди маблағҳои пулии интизорӣ барои дорой бо истифода аз меъёри фоизи самараноки ибтидоӣ баҳо дода мешавад.

ПРИНЦИПҲОИ АСОСИИ СИЁСАТИ БАҲИСОБГИРӢ (идома)

Дороиҳои молиявии қарзии беқурбшуда. Агар як ё чанд ҳодисае ба амал ояд, ки ба вуруди маблағҳои пулии оянда аз рӯи чунин дороии молиявӣ таъсири манфӣ расонад, дороии молиявӣ ҳамчун дороии молиявии қарзии беқурбшуда ҳисобида мешавад. Нисбат ба дороиҳои молиявии қарзии беқурбшуда истилоҳи «дороиҳои марҳилаи сеюм» истифода мешавад. Нишонаҳои беқурбшавии қарз маълумоти мушоҳидашавандаро дар бораи рӯйдодҳои зерин дар бар мегирад:

- мушкилоти назарраси молиявии қарзгир;
- риоя накардани шартҳои шартнома, ба монанди дефолт ё ба таъхир афтодани пардохт;
- гузашт кардани қарздиҳанда ба қарзгир бо сабабҳои иқтисодӣ ё шартҳои шартнома вобаста ба мушкилоти молиявии қарзгир, ки қарздиҳанда дар ҳолатҳои дигар чунин гузашт намекард;
- аз байн рафтани бозори фаъоли қоғазҳои қиматнок дар натиҷаи мушкилоти молиявӣ; ё
- хариди дороии молиявӣ бо тахфифи зиёд, ки зарари аз қарз расидаро инъикос мекунад.

Дар баъзе мавридҳо муайян кардани ҳодисаи алоҳида имконнопазир аст, зеро беқурбшавии қарзии дороии молиявӣ метавонад дар натиҷаи таъсири умумии чанд ҳодиса ба амал ояд. Дар ҳар санаи ҳисоботӣ Гурӯҳ беқурбшавии қарзии воситаҳои қарзиро, ки дороиҳои молиявии бо арзиши истехлоқшуда ё арзиши одилони тавассути дигар даромади умумӣ арзёбишаванда мебошанд, баҳогузори менамояд. Ҳангоми арзёбии беқурбшавии қарзии воситаҳои қарзии давлатӣ ва корпоративӣ Гурӯҳ омилҳоро, ба монанди даромаднокии вомбаргҳо, рейтингҳои қарзӣ ва қобилияти қарзгиранда барои ҷалби маблағ ба назар мегирад.

Қарз дар ҳолате қарзи беқурбшуда ҳисобида мешавад, ки агар ба қарзгир бо сабаби бад шудани вазъи молиявӣ гузашт карда шавад, ба шарте ки далеле вучуд надошта бошад, ки дар натиҷаи гузашт коҳиши назарраси хавфи ба даст наомадани маблағҳои пулии дар шартнома пешбинишуда ба амал омадааст ва нишонаҳои дигари беқурбшавӣ мавҷуд набошанд. Дороиҳои молиявие, ки нисбат ба онҳо масъалаи гузашт баррасӣ шудаасту вале он сурат нагирифтааст, дар ҳолате дороиҳои қарзии беқурбшуда ҳисобида мешаванд, ки агар нишонаҳои мушоҳидашавандаи беқурбшавии қарз, аз ҷумла нишонаҳои ба дефолт мувофиқ мавҷуд бошанд. Мафҳуми дефолт (нигаред ба поён) нишонаҳои набудани эҳтимолияти пардохт ва ба охир расидани муҳлати пардохтро (ҳангоми 90 рӯз ё бештар аз он ба таъхир афтодан) дар бар мегирад.

Дороиҳои молиявии бадастоварда ё таъсисшудаи қарзии беқурбшуда. Дороиҳои молиявии бадастоварда ё таъсисшудаи қарзии беқурбшуда ба тарзи дигар ба ҳисоб гирифта мешаванд, зеро чунин дороиҳо дар лаҳзаи эътирофи ибтидоӣ аллакай дороиҳои қарзии беқурбшуда ба ҳисоб мераванд. Барои ин дороиҳо Гурӯҳ ҳама тағйироти қимати зарари интизории қарзиро дар давоми тамоми муҳлати амали дороиҳо аз лаҳзаи эътирофи ибтидоӣ ҳамчун захираи баҳодихӣ эътироф мекунад; дар ин маврид ҳама тағйирот дар таркиби фоида ё зарар эътироф карда мешавад. Дар сурати мусбат будани динамикаи қимати зарари интизории қарзӣ барои чунин дороиҳо фоида аз беқурбшавӣ эътироф карда мешавад.

Муайян кардани дефолт. Ҳангоми муайян кардани қимати зарари интизории қарзӣ истифодаи таърифи дефолт ниҳоят муҳим мебошад. Таърифи дефолт барои баҳо додани маблағи зарари интизории қарзӣ ва муайян кардани он, ки захира барои 12 моҳи оянда ё барои тамоми муҳлати қарз ҳисоб шудааст ё не, истифода мешавад, зеро мафҳуми «дефолт» қисми мафҳуми «эҳтимолияти дефолт» мебошад, ки ҳам ба арзёбии зарари интизории қарзӣ ва ҳам барои ошкор кардани афзоиши назарраси хавфи қарзӣ таъсир мерасонад.

Таърифи дефолт ба таври дахлдор барои инъикоси хусусиятҳои гуногуни намудҳои гуногуни дороиҳо мутобиқ карда шудааст. Овердрафт дар ҳолате муҳлатгузашта ба ҳисоб меравад, ки агар муштарӣ лимити муқарраршудаи қарзиро вайрон кунад ё дар бораи муқаррар намудани лимит, ки қимати он аз маблағи ҷорӣ қарзи ӯ камтар аст, огоҳ карда шуда бошад.

Ҳангоми баҳодихии эҳтимолияти пардохти қарзи кредитии қарзгиранда, Гурӯҳ ҳам нишондиҳандаҳои сифатӣ ва ҳам миқдориро ба назар мегирад. Маълумоте, ки баҳо дода мешавад, ба намуди дорой вобаста аст. Масалан, ҳангоми таҳлили қарзҳои ба шахсони ҳуқуқӣ додашуда чунин нишондиҳандаи сифатӣ, ба монанди вайрон кардани кovenантҳо (шартномаҳо) истифода мешавад, ки он нисбат ба қарзҳои ба шахсони воқеӣ додашуда татбиқ намегардад. Ҳангоми чунин таҳлил нишондиҳандаҳои миқдорӣ, ба монанди таъхир ё иҷро накардани пардохт аз ҷониби контрагент аз рӯи уҳдадорӣ дигар омилҳои асосӣ ба ҳисоб мераванд. Гурӯҳ барои баҳо додани дефолт аз сарчашмаҳои гуногуни дохилӣ ва берунии иттилоот истифода мебарад.

ҶАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҶОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

ПРИНЦИПҶОИ АСОСИИ СИЁСАТИ БАҲИСОБГИРИЙ (идома)

Дефолт на дертар аз вақте, ки муҳлати дороии молиявӣ аз 90 рӯз гузаштааст, ба амал меояд, ба истиснои ҳолатҳое ки ташкилот маълумоти асоснок ва тасдиқунанда дар ихтиёр дошта бошад, ки истифодаи критерияи дефолт, ки дертар пардохт кардани маблағро пешбинӣ менамояд, нисбатан мувофиқтар аст. Мафҳуми дефолт, ки барои ин мақсадҳо истифода мешавад, бояд пайваста ба ҳамаи воситаҳои молиявӣ татбиқ карда шавад, ба истиснои ҳолатҳои дастрас гардидани маълумот дар бораи он, ки барои воситаи молиявии муайян таърифи дигари дефолт нисбатан мувофиқтар мебошад. Агар яке аз ду критерияи зерин ё ҳардуи онҳо риоя карда шавад, Гурӯҳ дефолти контрагентро эътироф мекунад:

- Меъёрҳои сифатӣ – Гурӯҳ асосҳои кофӣ дорад, то бовар ҳосил кунад, ки контрагент бе андешидани чунин чораҳо, ба монанди фуруши гарав (агар мавҷуд бошад) ба гумон аст талаботи Гурӯҳро пурра иҷро намояд.
- Меъёри миқдорӣ – Контрагент дар назди Гурӯҳ қарзи нопардохтаи муҳлатгузашта дорад, ки зиёда аз 90 рӯзи тақвимино ташкил медиҳад.

Меъёрҳои сифатии эътирофи дефолт. Меъёрҳои сифатии эътирофи дефолт таҳлили нишондиҳандаҳои устувори молиявӣ, пардохтпазирӣ ва даромадноқӣ, инчунин бозоргирии амволи гарав буда, аз муайян кардани қобилияти қарзпардозии он иборатанд.

Меъёри аз ҳама муҳимме, ки вазъи молиявии контрагентро тавсиф мекунад, нишондиҳандаҳои устувори вуруди маблағҳои пулӣ, таъмини маблағҳои худӣ ва сатҳи қарз ё уҳдадорихо мебошанд.

Баҳодиҳии сифатнок мониторинги амалиёти қарзӣ, инчунин назорати қарздиҳиро пешбинӣ мекунад.

Ҳодисаҳои зерин барои эътирофи дефолт асос ба ҳисоб мераванд:

1. Таҷдиди талабот.

- Гурӯҳ дар бораи таҷдиди такрорӣ талаботҳо вобаста ба мушкilotи молиявии контрагент қарор қабул кардааст, ки натиҷаи он метавонад ба таври назаррас хоҳиш ёфтани ҳаҷми пардохтҳои қарзи асосӣ, фоизҳо ё комиссияҳо ва/ё пешниҳоди воқеан ба таъхир гузоштани муҳлати пардохти онҳо (арзиши ҷорӣ вуруди маблағҳои пулӣ бо назардошти батаъхиргузорӣ назар ба маблағи дар шартнома пешбинишуда зиёда аз 20 фоиз фарқ мекунад) бошад; ё
- Агар аз рӯи дороии дар аввал таҷдидшуда пардохти қарзи асосӣ ва/ё фоиз зиёда аз 60 рӯз ба таъхир афтада бошад. Дар ин маврид давраи қарзи батаъхирафтада ба андозаи 60 рӯз бояд муттасил бошад.

Санаи дефолт санаи қабули қарор дар бораи таҷдиди такрорӣ талаботҳо мебошад.

2. Муфлисшавии контрагент

- Контрагент ё Гурӯҳ ба суд дар бораи муфлис эътироф намудани контрагент ариза пешниҳод кардааст ё;
- Контрагент муфлис эътироф шудааст ё;
- Нисбат ба контрагент яке аз расмиёти муфлисшавӣ татбиқ шудааст ё контрагент ҳамин гуна ҳимояро дарёфт кардааст, ки аз пардохти талаботҳои Гурӯҳ дар канор монад ё пардохтро ба таъхир гузорад.

3. Дигар рӯйдодҳо. Дар сурати ошкор шудани далелҳои мустақим ё ғайримустақим, ки аз эҳтимолияти зиёди ба амал омадани ҳодисаҳои манфӣ гувоҳӣ медиҳанд, эътирофи дефолт метавонад тавассути таҳияи хулосаи дахлдори касбӣ амалӣ карда шавад.

Ҳангоми таҳияи хулосаи касбӣ далелҳои зерин бояд ба назар гирифта шаванд:

- аз рӯи талаботҳо (Гурӯҳ ё қарздиҳандагони дигар) нисбат ба контрагент қарзи муҳлатгузашта (барои пардохти қарзи асосӣ, фоизҳо, комиссияҳо ва дигар пардохтҳо) ба вучуд омадааст;
- аз рӯи талаботҳо Гурӯҳ бо сабаби комилан бад шудани сифати қарз, ки интизор мерафт, захира ташкил кардааст ё мулоҳизаи азнавбаҳодиҳии манфӣ таҳия намудааст;
- талаботҳо аз ҷониби Гурӯҳ бо зарари иқтисодӣ фурухта шудаанд (аз нав гузашт карда шудаанд);
- талаботҳо бо шартҳои барои Гурӯҳ номусоид таҷдид карда шудаанд;

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНЧОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

ПРИНЦИПҲОИ АСОСИИ СИЁСАТИ БАҲИСОБГИРӢ (идома)

- дар фаъолияти молиявӣ хоҷагии контрагент тағйироти назарраси манфӣ ба амал омадааст;
- далели қаллобӣ аз ҷониби контрагент (нисбат ба Гурӯҳ ё шахсони сеюм) ошкор ва тасдиқ карда шудааст.

Санаи дефолт дар ин ҳолат санаи таҳияи мулоҳизаи дахлдори касбӣ ҳисобида мешавад.

Меъёрҳои миқдории эътирофи дефолт.

Ҳодисаҳои зерин барои эътирофи дефолт аз рӯи меъёрҳои миқдорӣ асос мебошанд:

- Контрагент дар назди Гурӯҳ қарзи нопардохта дорад, ки зиёда аз 90 рӯзи тақвимиरो дар бар мегирад ё дигар давраи тасдиқшуда ва асоснок, ки таъхири пардохтро зиёда аз 90 рӯз пешбинӣ менамояд.
- Дар давоми шаш моҳи охир контрагент на камтар аз се маротиба пардохти қарзи асосиро (ё фоиҷоро) ба муҳлати аз 30 то 90 рӯз ба таъхир андохтааст.

Пас аз 6 моҳи бозпардохти мунтазам дорои молиявии беқурбшуда (дефолтӣ) аз марҳилаи 3 ба марҳилаи 2 мегузарад. Минбаъд, танҳо баъд аз он ки дар давоми 6 моҳи оянда пас аз дар марҳилаи 2 будан пардохти мунтазам сурат мегирад, дорой ба марҳилаи 1 мегузарад.

Афзоиши назарраси хавфи қарзӣ. Ҳангоми ошкор кардани далелҳои афзоиши назарраси хавфи қарзӣ аз лаҳзаи эътирофи ибтидоӣ Гурӯҳ ҳамаи дороиҳои молиявӣ, уҳдадориҳои додани қарз ва шартномаҳои кафолати молиявиро, ки таҳти талаботи беқурбшавӣ қарор мегиранд, назорат мекунад. Дар ҳолати афзоиши назарраси хавфи қарзӣ Гурӯҳ қимати захираи баҳодихиро дар асоси қимати зарари интизории қарзӣ на танҳо дар 12 моҳи оянда, балки дар давоми тамоми муҳлати қарздиҳӣ арзёбӣ мекунад. Сиёсати баҳисобгирии Гурӯҳ истифодаи содагардонии дорои хусусияти амалиро пешбинӣ намекунад, ки он имкон медиҳад чунин натиҷагирӣ карда шавад, ки барои дороиҳои молиявии дорои хавфи қарзии «кам» дар санаи ҳисоботӣ афзоиши назарраси хавфи қарзӣ дида намешавад. Мувофиқан, Гурӯҳ ҳамаи дороиҳои молиявӣ, уҳдадориҳои додани қарз ва шартномаҳои кафолати молиявиро, ки ба хавфи беқурбшавӣ дучор шудаанд, бо мақсади афзоиши назарраси хавфи қарзӣ назорат мекунад.

Ҳангоми баҳодихии афзоиши назарраси хавфи қарзӣ аз рӯи воситаи молиявӣ аз лаҳзаи эътирофи ибтидоӣ Гурӯҳ хавфи дефолти воситаро дар санаи ҳисоботӣ бо назардошти муҳлати боқимондаи пардохт бо хавфи дефолт, ки дар ин санаи ҳисоботӣ барои муҳлати боқимондаи пардохт ҳангоми эътирофи ибтидоии воситаи молиявӣ пешгӯӣ шуда буд, муқоиса менамояд. Ҳангоми анҷом додани чунин арзёбӣ Гурӯҳ иттилооти асоснок ва тасдиқкунандаи миқдорӣ ва сифатӣ, аз ҷумла маълумоти давраҳои гузашта ва маълумоти ояндабиниро, ки метавонад бидуни хароҷоти беасос ё кӯшиши зиёд дар асоси таҷрибаи Гурӯҳ ва хулосаи коршиносон ба даст оварда шавад, аз ҷумла маълумоти пешгӯикунандаро ба назар мегирад.

Ҳангоми муайян кардани эҳтимолияти дефолт ҳангоми эътирофи ибтидоии восита ва дар санаҳои ҳисоботии минбаъда якҷанд сенарияҳои иқтисодӣ ба асоси гирифта мешаванд. Сенарияҳои гуногуни иқтисодӣ эҳтимолияти гуногуни дефолтро дар назар доранд. Маҳз таҳлили баррасии ин сенарияҳо барои муайян кардани эҳтимолияти миёнавазни дефолт, ки зимни муайян кардани далели афзоиши назарраси хавфи қарзӣ истифода мешавад, асос мебошад.

Маълумоти пешгӯикунанда барои қарзҳои ба шахсони ҳуқуқӣ додашуда маълумот дар бораи дурнамои рушди соҳаҳоеро, ки контрагентҳои Гурӯҳ дар он фаъолият мекунанд ва ин маълумот аз ҳисоботи коршиносони иқтисодӣ, таҳлилгарони молиявӣ, мақомоти давлатӣ, марказҳои таҳлилӣ ва дигар ташкилотҳои шабехи гирифта шудааст, инчунин таҳлили манбаъҳои гуногуни дохилӣ ва берунӣ маълумоти воқеӣ ва ояндабинии иқтисодиро дар бар мегирад. Маълумоти пешгӯикунанда барои қарзҳои ба шахсони воқеӣ додашуда ҳамон пешгӯиҳои иқтисодиеро, ки барои қарзҳои ба шахсони ҳуқуқӣ додашуда лозим аст, инчунин пешгӯиҳои иловагиро оид ба нишондиҳандаҳои иқтисодии маҳаллӣ, махсусан барои минтақаҳо, ки иқтисодиёташон дар соҳаҳои муайяни саноат мутамарказ шудааст, инчунин маълумоти дохилиро дар бораи таърихи пардохти муштарӣ дар бар мегирад. Гурӯҳ ба контрагентҳо вобаста ба сифати қарзи онҳо рейтингҳои дохилии хавфи қарзӣ медиҳад. Нишондиҳандаи асосии афзоиши назарраси хавфи қарзӣ иттилооти миқдорӣ мебошад, ки маълумот дар бораи тағйирёбии эҳтимолияти дефолт дар давоми муҳлати амали восита буда, бо роҳи муқоисаи ин амалҳо муайян карда мешавад.

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҶОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУӢ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

ПРИНЦИПҶОИ АСОСИИ СИЁСАТИ БАҲИСОБГИРӢ (идома)

- эҳтимолияти дефолт дар давоми муҳлати боқимондаи амал то санаи ҳисоботӣ; ва
- эҳтимолияти дефолт дар давоми муҳлати боқимондаи амал дар ҳамин лаҳзаи вақт, ки дар асоси далелҳо ва ҳолатҳои ҳангоми эътирофи ибтидоии ин хавф ҷойдошта баҳо дода шудааст.

Нишондиҳандаҳои истифодашавандаи эҳтимолияти дефолт ояндабинона буда, дар ин маврид Гурӯҳ ҳамон методология ва маълумотеро истифода мебарад, ки барои андозагирии қимати захираи баҳодиҳии зарари интизории қарзӣ истифода мешаванд.

Омилҳои сифатие, ки афзоиши назарраси хавфи қарзиро нишон медиҳанд, дар моделҳои эҳтимолияти дефолт сари вақт инъикос карда мешаванд. Ҳамзамон, ҳангоми баҳодиҳии афзоиши назарраси хавфи қарзӣ Гурӯҳ баъзе омилҳои сифатиро мавриди таҳлил қарор медиҳад. Дар мавриди қарзҳои, ки ба шахсони ҳуқуқӣ дода шудаанд, ба дороиҳои ба «рӯйхати қарзҳои таҳти назорат» дохилшуда таваҷҷуҳи хос зоҳир карда мешавад. Дар назар дошта мешавад, ки агар нисбат ба қобилияти қарздокунии контрагенти мушаххас шубҳа вуҷуд дошта бошад, хавф маҳз дар робита ба ин рӯйхат ба миён меояд. Барои қарзҳои ба шахсони воқеӣ додашуда Гурӯҳ интизориҳоро оид ба даст кашидан аз муҷозот, пешниҳоди ба дигар вақт гузаронидани муҳлати пардохт, рейтинги қарзии муштарӣ, инчунин рӯйдодҳоро ба монанди аз даст додани ҷойи кор, муфлисшавӣ, талоқ ё марг таҳлил мекунад.

Азбаски афзоиши назарраси хавфи қарзӣ пас аз эътирофи ибтидоӣ қимати нисбӣ мебошад, тағйироти мушаххаси эҳтимолияти дефолт (бо ифодаи мутлақ) барои воситаи молиявии дорои эҳтимолияти камтари дефолт ҳангоми эътирофи ибтидоӣ нисбат ба воситаи молиявии дорои эҳтимолияти бештари дефолт ҳангоми эътирофи ибтидоӣ муҳимтар хоҳад буд.

Агар дороӣ зиёда аз 30 рӯз муҳлатгузашта бошад, он гоҳ ба сифати ҷораи муҳофизатӣ («маҳдудкунанда») Гурӯҳ ба ҳулосае меояд, ки хавфи қарзӣ ба таври назаррас афзоиш ёфтааст ва чунин дороӣ ба марҳилаи 2-и модели беқурбшавӣ ворид шудааст, яъне захираи баҳодиҳӣ ба андозаи зарари қарзӣ, ки дар давоми муҳлати амали дороӣ интизор меравад, ҳисоб карда мешавад.

Ҳангоми арзёбии эҳтимолияти афзоиши назарраси хавфи қарзӣ аз ҷониби Гурӯҳ омилҳои зерин ба назар гирифта мешаванд:

- Қарзи бефосилаи муҳлатгузашта аз рӯи уҳдадориҳои контрагент дар назди Гурӯҳ зиёда аз 30 рӯзи тақвимино ташкил медиҳад.
- Пардохтҳои батаъхирафта (аз 8 то 30 рӯз) дар 6 моҳи охир, ки аз ҷониби контрагент 5 маротиба ва зиёда аз он анҷом дода шудаанд.
- Тамдиди муҳлати қарз бо сабаби мушкilotи молиявии қарзгиранда.
- Муайян намудани далелҳои амалҳои қаллобии қарзгир ё корманди Гурӯҳ ҳангоми гирифтани қарз ё ҳангоми гузаронидани мониторинги амалиёт.
- Афзоиши назарраси хавфи қарзӣ дар дигар воситаҳои молиявии ҳамон як қарзгир.
- Тағйироти кунунии ё пешгӯишавандаи номусоиди шароити тиҷоратӣ, молиявӣ ё иқтисодӣ, ки тавре интизор меравад, қобилияти қарзгирандаро барои иҷрои уҳдадориҳои қарзии ӯ қомилан тағйир медиҳанд.
- Бад шудани ҳолати ҷисмонии қарзгиранда (беморӣ, ҳолатҳои нохуш ва ғ.) ё ҳешовандони наздики ӯ.
- Мавҷудияти маълумот дар бораи иштироки контрагент дар муурофияҳои судӣ, ки метавонанд вазъи молиявии ӯро бадтар намоянд.
- Истифодаи ғайримаксадноки маблағҳои додашуда (дар ҳолати баланд будани сатҳи хавфи қарзӣ, ки ҳангоми мониторинги амалиёт ошкор карда шудааст).
- Тағйироти назаррас дар нишондиҳандаҳои бозори берунии хавфи қарзии дороии мушаххаси молиявӣ ё дороиҳои молиявии шабеҳ бо ҳамон муҳлати интизории пардохт.
- Тағйироти назарраси воқеӣ ё интизоршаванда дар рейтинги қарзии берунии воситаи молиявӣ.
- Тағйироти назарраси воқеӣ ё интизоршаванда дар натиҷаҳои фаъолияти қарзгир.

ҶАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

ПРИНЦИПҲОИ АСОСИИ СИЁСАТИ БАҲИСОБГИРӢ (идома)

- Тағйироти номусоиди воқеӣ ё интизории фазои меъёрии ҳуқуқӣ, ҳуқуқӣ, иқтисодӣ ё технологии қарзгир ё шароити иқтисодӣ ё технологии фаъолияти қарзгир.
- Тағйироти назаррас дар арзиши таъминоти уҳдадорӣ.
- Дигаршавии равишу муносибати ташкилот нисбат ба идоракунии хавфи қарзии дороии молиявӣ, яъне. мониторинг ё назорати нисбатан амиқи дороиҳо.

Гуруҳ ба ҳар як омили дар боло зикршуда дараҷаи муҳиммиятро аз 1 то 5 сазовор медонад (ки ин ҷо 1 дараҷаи паст ва 5 дараҷаи баланд аст). Агар дар як вақт чанд критерия мувофиқ бошанд, ҳолҳои критерияҳои зикршуда ҷамъбаст карда мешаванд. Дороии молиявие, ки 5 ва бештар аз он ҳол дорад, дороии дорои афзоиши назарраси хавфи қарзӣ эътироф карда мешавад.

Хавфи қарзӣ барои воситаҳои молиявӣ паст аст, агар:

1. хавфи пайдоиши дефолти дороии/уҳдадори молиявӣ паст бошад;
2. қарзгиранда барои иҷрои уҳдадориҳои худ оид ба пардохти маблағҳои дар шартнома пешбинишуда дар ояндаи наздик имконоту тобоварии зиёд дорад; ва
3. тағйироти номусоиди шароити иқтисодии пешбурди фаъолият дар ояндаи нисбатан дур дар сурати ҳатмӣ набудан ҳам метавонад боиси кам шудани қобилияти иҷрои уҳдадориҳои қарзгир гардад.

Дар доираи фаъолияти худ Гуруҳ афзоиши хавфи қарзиро аз рӯи вомбаргҳои давлатӣ бо пули миллий, инчунин бақияро дар ташкилотҳои молиявии дорои рейтинги қарзии баланд истисно менамояд.

Ҳангоми гузаштан ба марҳилаи 2 дороии молиявӣ, ки аз ҳисоби омилҳои миқдорӣ афзоиши назарраси хавфи қарзиро аз сар гузаронидааст, яъне муҳлаташ зиёда аз 30 рӯз гузаштааст, то пурра пардохт шудани қарзи муҳлатгузашта дар марҳилаи 2 мемонад (агар он ба меъёрҳои марҳилаи 3 ҷавобгӯ набошад) ва танҳо пас аз бозпардохти қарзи муҳлатгузашта ба марҳилаи 1 гузаронда мешавад. Дороии молиявие, ки аз ҳисоби омилҳои миқдорӣ афзоиши назарраси хавфи қарзиро аз сар гузаронидааст (таҷдиди сохтор бо сабаби бад шудани вазъи молиявӣ), пас аз 6 моҳи бозпардохти мунтазами қарз ба марҳилаи 1 гузаронда мешавад.

Маълумоти ибтидоӣ ҳангоми баҳодихии зарари интизории қарзӣ. Ҳангоми баҳодихии зарари интизории қарзӣ сохторҳои замони тағйирёбандаҳои зерин маълумоти асосии ибтидоӣ ба ҳисоб мераванд:

- эҳтимолияти дефолт (PD);
- дараҷаи зарар дар ҳолати дефолт (LGD); ва
- арзиши зери хавф қарордошта дар ҳолати дефолт (қимати EAD).

Ин нишондиҳандаҳо аз моделҳои омори дохилӣ ва дигар маълумотҳои таърихӣ гирифта шудаанд. Онҳо инчунин ба тамоюлҳои макроиқтисодӣ бо мақсади инъикоси иттилооти ояндабинии дар зер овардашуда тасҳеҳ карда мешаванд.

Дар доираи арзёбии зарари интизории қарзӣ тасмим гирифта шуд, ки сандуқи маҷмӯӣ ба гуруҳҳои зерин тақсим карда шавад: шахсони ҳуқуқӣ (қарзгирандагони корпоративӣ, соҳибқорони хурду миёна, ба истиснои бонкҳо), шахсони воқеӣ, ташкилотҳои молиявӣ, дороиҳои молиявӣ, уҳдадориҳои шартӣ (кафолатҳо, аккредитивҳо, хатҳои қарзӣ), уҳдадориҳои шартии дорои хусусияти қарз. Ин тақсимот ҳам ба мантиқи иқтисодӣ ва ҳам ба мавҷудияти иттилоот барои анҷом додани фаъолиятҳои зарурии баҳодихӣ вобаста мебошад.

Баҳодихии эҳтимолияти дефолт (PD) баҳодихии эҳтимолияти дефолт дар санаи муайян мебошад, ки дар асоси ин унсурҳо ҳисоб карда мешавад:

- занҷири Марков барои шахсони воқеӣ;
- занҷири Марков барои қарзи ипотекӣ;
- моделҳои рейтинги ниҳонӣ барои шахсони ҳуқуқӣ (қарзгирандагони корпоративӣ, соҳибқорони хурду миёна, ба истиснои бонкҳо), воситаҳои молиявӣ (эмитенти корпоративӣ), уҳдадориҳои шартӣ;
- моделҳои рейтинги ниҳонӣ барои ташкилотҳои молиявӣ ва дороиҳои молиявӣ, ки эмитент ташкилоти молиявӣ мебошад.

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУЙ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

ПРИНЦИПҲОИ АСОСИИ СИЁСАТИ БАҲИСОБГИРӢ (идома)

Дараҷаи зарар дар ҳолати дефолт (LGD) дараҷаи талафот аз маблағи қарз дар лаҳзаи дефолт мебошад, ба шарте контрагент ба дефолт дучор шавад. Ин нишондиҳандаи зарари воқеист, ки Гурӯҳ Ҳангоми дефолти муштарӣ ба он дучор мегардад. Дар доираи баҳодиҳии зарари интизории қарзӣ Гурӯҳ метавонад яке аз ин се усулро истифода барад:

- *LGD иқтисодӣ.* Дар асоси вуруди маблағҳои пулие, ки дар натиҷаи кор бо қарзҳои муҳлатгузашта (ҳаҷми вуруди маблағҳои пулии аздастдода) гирифта шудааст, ҳисоб карда мешавад. Дар доираи усули LGD иқтисодӣ дараҷаи талафот аз маблағи қарз дар лаҳзаи дефолт ҳамчун даромади тахфифшуда аз фурӯши амволи гарав, ба истиснои хароҷоти фурӯш, муайян карда мешавад. Татбиқ дар доираи қарзгирандагони корпоративӣ ва институтсионалӣ маҳдуд мешавад.
- *LGD оморӣ.* Дар асоси таҳлили маълумоти таърихии LGD ва хусусиятҳои восита ҳисоб карда мешавад. Усули оморӣ ба коркарди омории маълумот аз рӯи дараҷаи ситонидани қарз дар асоси маълумоти ташкилотҳои молиявӣ дар бораи дефолти қарзҳо ва ситонидани қарзҳо асос ёфтааст. Бо мақсади таҳлил рӯйдодҳои дефолт вобаста ба намуди қарз тақсим карда мешаванд.

Барои дисконткунӣ меъёри фоизи муассир истифода шуд.

Ҳисобкунии минбаъдаи RR бо роҳи тарҳ кардани қимати бадастомадаи LGD аз воҳид анҷом дода шуд, яъне, мувофиқи формулаи:

$$1(EAD) - RR = LGD$$

- *LGD бозорӣ.* Дар асоси нархҳои бозории ҳамин гуна вомбаргҳо/қарзҳои берун ҳолати аз дефолт ҳисоб карда мешавад. Баҳодиҳии LGD бозорӣ дар асоси маълумоти дастраси таърихӣ ва тадқиқоти бонк анҷом дода мешавад. Ин равиш хусусиятҳои иқтисоди миллиро ба назар намегирад ва татбиқи он бештар дар ҳолате дуруст аст, ки агар ҳаҷми маълумот барои ҳисоб кардани LGD иқтисодӣ оморӣ кофӣ набошад. Татбиқ дар доираи қарзгирандагони корпоративӣ ва институтсионалӣ маҳдуд мешавад.

Арзиши зери хавф дар ҳолати дефолт (EAD) қимати интизории мавқеи ба хавфи қарзӣ дучоршуда дар санаи рӯй додани дефолт мебошад. Ин нишондиҳанда аз ҷониби Гурӯҳ барои қарзҳо ҳамчун маблағи бақияи қарз ва фоизҳои ҷамъшуда, барои хатҳои қарзии ҳатмӣ ҳамчун маблағи лимити пурраи қарз ва фоизҳои ҷамъшуда ҳисоб карда мешавад, барои хатҳои қарзии шартӣ EAD ба андозаи маблағи қарзи додашуда ва фоизҳои ҷамъшуда, барои кафолатҳои ҳамчун маблағи кафолати додашуда истифода мешавад.

Дар доираи фаъолияти худ Гурӯҳ гурӯҳҳои зеринро чун мекунад: қарзҳои истеъмоли, қарзҳои ипотекаӣ, қарзҳо ба соҳибкорӣ хурду миёна, қарзҳои корпоративӣ. Гурӯҳҳо мунтазам тафтиш карда мешаванд, то бовар ҳосил шавад, ки мавқеҳои ба хавфи қарзӣ дучоршуда дар доираи гурӯҳи муайян яхела боқӣ мондаанд.

Маълумоти пешгӯикунанда. Мутобиқи СБҲМ 9 Гурӯҳ маълумоти пешгӯикунандаро ҳам ба арзёбии худ оид ба афзоиши назарраси хавфи қарзӣ аз лаҳзаи эътирофи ибтидоӣ ва ҳам баҳодиҳии зарари интизории қарзӣ дохил кардааст.

Гурӯҳ барои арзёбии маълумоти пешгӯикунанда аз мулоҳизаҳои коршиносон истифода мебарад. Ин арзёбӣ инчунин ба маълумоти аз манбаъҳои берунӣ гирифташуда асос ёфтааст. Иттилооти беруна метавонад маълумоти иқтисодӣ ва пешгӯиҳои нашршавандаи мақомоти давлатӣ ва мақомоти пулиро қарзии кишварҳои дигар дар бар гирад, ки дар онҳо Гурӯҳ фаъолият мекунад, ба монанди Бонки миллии Тоҷикистон, инчунин манбаъҳои берун аз кишвар, аз қабили Ҳазинаи Байналмилалӣ Асёр ва Комиссияи иқтисодии Авруосиё, инчунин пешгӯиҳои инфиродӣ ва илмӣ.

Гурӯҳ номгӯи омилҳои асосиро, ки ба арзёбии хавфи қарзӣ ва зарари қарзӣ барои сандуқи воситаҳои молиявӣ таъсир мерасонанд, муайян ва ҳуҷҷатгузорӣ намуда, бо истифода аз таҳлили маълумотҳои таърихӣ робитаи байни тағйирёбандаҳои макроиқтисодӣ ва хавфи қарзиро арзёбӣ кардааст.

Дар асоси натиҷаҳои таҳлили мутаносибӣ Гурӯҳ маълумоти пешгӯикунандаи зеринро интихоб кард, ки ба ақидаи ӯ бо нишондиҳандаҳои дефолт бештар мутаносиб аст ва ҳангоми тасҳеҳи модели ҳисобкунии зарари интизории қарзӣ бо назардошти омилҳои макроиқтисодӣ истифода шудааст:

ҶАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

ПРИНСИПҲОИ АСОСИИ СИЁСАТИ БАҲИСОБГИРӢ (идома)

- a) Нархи нафти навъи Brent (доллар барои як баррел)
- b) Меъёри бозтамвил % афзоиши семоҳа ба семоҳа (Бонки миллии Тоҷикистон).

Таносубҳои пешгӯишавандаи байни нишондиҳандаи асосӣ ва рӯйдодҳои дефолт дар асоси таҳлили маълумоти таърихӣ 10 соли охир таҳия шудаанд.

Маълумоти пешгӯикунанда дар доираи регрессияи хатии бисёрнома ба назар гирифта шудааст. Нишондиҳандаҳои зерин ҳамчун тағйирёбандаҳои мустақил санҷида шуданд:

- Нархи нафти навъи Brent (дар охири давра, ба ҳисоби миёна дар семоҳа, ба ҳисоби миёна дар 4 семоҳаи охир);
- афзоиши воқеии ММД (дар семоҳа, дар 4 семоҳаи охир, дар 8 семоҳаи охир);
- сатҳи бекорӣ (охири давра, семоҳаи охир, 4 семоҳаи охир);
- меъёри бозтамвил (дар охири давра, ба ҳисоби миёна дар 4 семоҳаи охир);
- Қурби мубодилавии доллари ИМА нисбат ба сомонӣ;
- Афзоиши нишондиҳандаҳои макроиқтисодии дар боло зикршуда.

Ба гурӯҳҳо муттаҳид кардани воситаҳо дар асоси хусусиятҳои умумии хавфҳо. Агар қимати зарари интизории қарзӣ ба таври маҷмӯӣ баҳо дода шавад, он гоҳ воситаҳои молиявӣ дар асоси хусусиятҳои умумии хавф гурӯҳбандӣ карда мешаванд, ба монанди:

- намуди восита;
- рейтинги қарзӣ;
- намуди гарав.

Чунин гурӯҳи дороиҳо бо мақсади таъмини ҳамгунӣ мунтазам таҳлил карда мешавад.

Тағйир додан ва қатъи эътирофи дороиҳои молиявӣ. Тағйир додани дороии молиявӣ вақте рух медиҳад, ки агар байни санаи эътирофи ибтидоӣ ва санаи пардохти дороии молиявӣ бозбинӣ ё тағйирдиҳии шартҳои шартнома, ки вуруди маблағҳои пулиро аз рӯи дорой танзим мекунанд, сурат гирад. Тағйирот дар ҳамон лаҳзаи вақт ё дар лаҳзаи вақт дар оянда ба маблағ ва/ё муҳлати вуруди маблағҳои воридшавандаи дар шартнома пешбинишуда таъсир мерасонад. Илова бар ин, қарзӣ кардан ё тасҳеҳи шартномаҳои амалкунандаи қарзи мавҷуда ҳатто дар ҳолате ҳам тағйирот доништа мешавад, ки агар ин шартномаҳои нав ё ислоҳшуда ба вуруди маблағҳои пулӣ фавран таъсир нарасонанд, вале ҳамзамон метавонанд ба вуруди маблағҳои пулӣ дар сурати риоя нашудани он (масалан, Ҷангоми вайрон кардани шартнома фоизи қарз метавонад зиёд шавад) таъсир расонанд.

Гурӯҳ қарзҳои ба муштариён додашударо бо мақсади муайян кардани мушкилоти молиявӣ қарзгиранда бозбинӣ менамояд, то ки ба ҳадди аксар расонидани бозгардонии маблағҳо ва тамоман коҳиш додани хавфи дефолтро таъмин намояд. Дасткашӣ аз муҷозот дар ҳолате сурат мегирад, ки агар қарзгир барои риояи шартҳои ибтидоии шартнома тамоми чораҳои оқилонаро андешида бошад, хавфи зиёди дефолт вучуд дошта бошад ё дефолт аллакай рух дода бошад, инчунин дар назар аст, ки қарзгир метавонад шартҳои бозбинишудаи шартномаро иҷро намояд. Бозбинии шартҳо дар аксари мавридҳо тамдиди муҳлати пардохти қарз, тағйир додани муҳлати вуруди маблағҳои пулӣ аз рӯи қарз (пардохти маблағи қарзи асосӣ ва фоизҳо), кам кардани ҳаҷми вуруди маблағҳои пулии ба қарздиҳанда ҳисобшаванда (бахшидани маблағи қарзи асосӣ ё фоизҳо), инчунин тасҳеҳи шартномаҳоро дар бар мегирад. Мутобиқи қарори Раёсати Гурӯҳ директори филиал ҳуқуқ дорад дар асоси аризаи муштариён ва таҳлили пурраи ҳолат дар бораи рад кардани ҳисобкунӣ чаримапулиро чаримаҳо аз рӯи қарзҳои муҳлатгузашта қарор қабул намояд.

Ҷангоми тағйир додани дороии молиявӣ Гурӯҳ арзёбӣ мекунанд, ки оё тағйирот боиси қатъи эътирофи дороиҳо мегардад ё на. Мутобиқи сиёсати Гурӯҳ тағйирот он вақт боиси қатъи эътироф мегардад, ки агар он фарқиати ҷидди шартҳои шартномаро ба миён орад. Бо мақсади муайян кардани он, ки оё шартҳои тағйиршуда аз шартҳои ибтидоии шартнома куллан фарқдоранд, Гурӯҳ инҳоро таҳлил мекунанд.

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомони)

ПРИНЦИПҲОИ АСОСИИ СИЁСАТИ БАҲИСОБГИРӢ (идома)

- Омилҳои сифат. Масалан, пас аз тағйир додани шартҳои вуруди маблағҳои пулии дар шартнома пешбинишуда на танҳо пардохти маблағи қарзи асосӣ ва фоизҳоро дар бар мегирад; асъори шартнома ё контрагент тағйир ёфтааст. Инчунин дараҷаи тағйирёбии фоизҳо, муҳлати пардохт, шартномаҳо таҳлил карда мешавад.

Агар ин омилҳо яқинан тағйироти назаррасро нишон надиханд, пас:

- Барои муқоиса кардани арзиши ҷорӣ вуруди маблағҳои пулии боқимондаи шартнома тибқи шартҳои ибтидоии шартнома ва вуруди маблағҳои пулӣ мутобиқи шартҳои бозбинишуда баҳодиҳии миқдорӣ гузаронда мешавад, дар ин маврид ҳарду маблағ бо истифода аз меъёри фоизи ибтидоии самаранок дисконт карда мешавад. Агар арзиши ҷорӣ ҳолиси вуруди маблағҳои пулӣ аз рӯи шартҳои нав на камтар аз 10% аз арзиши тавозунии қарзи аввала фарқ кунад, ин боиси қатъи эътироф (санҷиши 10%) мегардад.

Вақте ки эътирофи дороии молиявӣ қатъ мегардад, захираи баҳодиҳии зарари интизории қарзӣ дар санаи қатъи эътироф аз нав баҳо дода мешавад, то арзиши ҳолиси тавозунии дорой дар ин сана муайян карда шавад. Фарқи байни арзиши тавозунии бозбинишуда ва арзиши одилонаи дороии молиявӣ нав мутобиқи шартҳои нав боиси фоида ё зарар ҳангоми қатъ кардани эътироф мегардад. Захираи зарари интизории қарзӣ нисбати дороии молиявӣ нав дар асоси қимати зарари интизории қарзӣ дар 12 моҳи оянда ҳисоб карда мешавад, ба истиснои ҳолатҳои нодире, ки қарзи нав дар вақти ба вуҷуд омадан қарзи беқурбшуда доништа мешавад. Ин танҳо дар ҳолате татбиқ мегардад, ки арзиши одилонаи қарзи нав бо тахфифи назаррас нисбат ба арзиши номиналии бозбинишуда эътироф карда шавад, зеро хавфи баланди дефолт боқӣ мемонад, ки дар натиҷаи тағйирот (модификатсия) кам нашудааст.

Гуруҳ хавфи қарзиро аз рӯи дороиҳои молиявӣ тағйирёфта тавассути арзёбии иттилооти сифатӣ ва миқдорӣ назорат мекунад (масалан, агар қарзгир тибқи шартҳои нав қарзи муҳлатгузашта дошта бошад).

Дар сурати тағйир додани шартҳои шартномавии дороии молиявӣ, ки боиси қатъи эътирофи дорой намегардад, Гуруҳ муайян мекунад, ки оё хавфи қарзӣ аз рӯи ин дорой аз лаҳзаи эътирофи ибтидоӣ бо роҳи муқоисаи ин ҳолатҳо ба таври назаррас зиёд шудааст:

- эҳтимолияти дефолт дар давоми муҳлати боқимондаи амали дорой, ки дар асоси маълумоти дарихтиёрбуда ҳангоми эътирофи ибтидоӣ ва шартҳои ибтидоии шартнома баҳо дода мешавад; ва
- эҳтимолияти дефолт дар давоми муҳлати боқимондаи дорой дар санаи ҳисоботӣ, дар асоси шартҳои бозбинишуда.

Барои дороиҳои молиявӣ, ки мутобиқи сиёсати Гуруҳ оид ба дасткашии муваққати ситонидани қарз тағйир дода шудаанд ва тағйирот боиси қатъи эътирофи онҳо нагардидааст, баҳодиҳии эҳтимолияти дефолт қобилияти Гуруҳро барои гирифтани маблағҳои воридшаванда мутобиқи шартномаи бозбинишуда бо назардошти таҷрибаи қаблии шабеҳи Гуруҳ, инчунин нишондиҳандаҳои гуногун, ки рафтори муштариро тавсиф мекунад, аз ҷумла бозпардохти қарз мувофиқи шартҳои бозбинишуда инъикос мекунад. Агар хавфи қарзӣ аз сатҳе, ки ҳангоми эътирофи ибтидоӣ дар назар дошта мешуд, хеле баландтар бошад, пас захираи баҳодиҳӣ барои зарари интизории қарзӣ ба мисли пештара ба андозаи баробар ба маблағи зарари интизории қарзӣ дар давоми муҳлати амали дорой ҳисоб карда мешавад.

Ҳаҷми захираи баҳодиҳии қарзҳои, ки нисбат ба онҳо дасткашӣ аз муҷозот амалӣ мешавад, одатан, танҳо дар асоси зарари интизории қарзии 12-моҳа ҳисоб карда мешавад, ба шарте ки далели динамикаи мусбати бозпардохти қарз аз ҷониби қарзгир пас аз тағйирот мавҷуд бошад, ки ин афзоиши назарраси хавфи қаблии қарзиро ислоҳ менамояд.

Агар тағйирот боиси қатъ кардани эътирофи дорой нагардад, пас фоида/зарар аз тағйирот бо роҳи муқоисаи арзиши умумии тавозунӣ пеш аз тағйирот ва баъди он ҳисоб карда мешавад (бо тарҳи захираи баҳодиҳӣ барои зарари интизории қарзӣ). Сипас, Гуруҳ ЗИҚ-ро барои дороии тағйирёфта ҳисоб мекунад, ки дар ин маврид ба ҳисоби касри интизории маблағҳои пулӣ аз дороии ибтидоӣ маблағҳои аз дороии молиявӣ тағйирёфта воридшаванда дохил карда мешаванд.

Гуруҳ эътирофи дороии молиявиро танҳо дар сурате қатъ мекунад, ки агар ҳуқуқ ба маблағҳои воридшаванда тибқи шартномаи дахлдор қатъ карда шавад (аз ҷумла ба охир расидани ҳуқуқҳои дар натиҷаи тағйироте, ки шартҳои шартномавиро ба таври назаррас тағйир медиҳад) ё дороии молиявӣ ва тамоми хавфҳо ва манфиатҳои асосии марбут ба соҳибияти дороиҳо ба тарафи

**ҶАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУЙ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)**

ПРИНЦИПҲОИ АСОСИИ СИЁСАТИ БАҲИСОБГИРӢ (идома)

дигар интиқол дода шаванд. Агар Гурӯҳ тамоми хавфҳо ва манфиатҳои асосиро, ки ба соҳибияти дороиҳо вобастаанд, интиқол надиҳад ва нигоҳ надорад ва назорати дороии интиқолшударо идома диҳад, он гоҳ вай ҳиссаи худро дар ин дорой ва уҳдадориҳои ба он алоқаманд ба андозаи пардохти имконпазири маблағи дахлдор инъикос менамояд. Агар Гурӯҳ ҳамаи хавфҳо ва манфиатҳои асосии соҳибияти дороии молиявии интиқолшударо дар худ нигоҳ дорад, он гоҳ вай баҳисобгирии дороии интиқолшударо идома медиҳад ва маблағҳои пулии ҷангоми интиқол гирифташударо дар шакли қарзи таъминшуда инъикос мекунад.

Вақте ки эътирофи дороии молиявӣ пурра қатъ мегардад, фарқияти байни арзиши тавозунии дорой ва ҷубронпулии гирифташуда, инчунин қарзи дебиторӣ ва фоида/зарари маҷмӯӣ, ки қаблан дар таркиби фоида ё зарар эътироф ва дар таркиби сармоя чамъ шуда буд, дар таркиби фоида ё зарар эътироф карда мешавад. Истисно сармоягузорӣ ба сармояи худӣ мебошад, ки ба категорияи БАОТДДУ тасниф шуда буд ва барои онҳо фоида /зарари чамъшуда, ки қаблан ба дигар даромади умумӣ бурда шуда буд, баъдан дар таркиби фоида ё зарар бозтасниф карда намешавад.

Агар дороии молиявӣ пурра қатъ нагардад (масалан, вақте ки Гурӯҳ имкони бозхаридаи як қисми дороии интиқолшударо нигоҳ медорад), он гоҳ Гурӯҳ арзиши тавозунии пешинаи ин дороии молиявиро байни қисме, ки эътироф кардани онро дар доираи иштироки давомдор идома медиҳад ва қисме, ки дигар онро эътироф намекунад, бо назардошти қиматҳои нисбии арзиши одилонаи ин қисмҳо дар санаи интиқоли дорой тақсим менамояд. Фарқияти байни арзиши тавозунӣ, ки ба қисмати аз ҳисоб бароварда мансуб аст ва ҷубронпулӣ барои қисми аз ҳисб бароварда гирифта шудааст ва ҳама гуна фоида ё зарари чамъшуда, ки дар таркиби дигар даромади умумӣ эътироф карда шудааст, ба фоида ё зарар бурда мешавад. Фоида ё зарари бадастомада, ки ба сармояи худӣ бурда шудааст, дар байни қисме, ки эътироф шуданаш идома дорад ва қисме, ки эътирофи он қатъ шудааст, дар асоси қиматҳои нисбии арзиши одилонаи ин қисмҳо тақсим карда мешавад. Ин муқаррарот ба сармоягузорӣ ба воситаҳои ҳиссаӣ, ки ба категорияи БАОТДДУ бурда шудааст, татбиқ намегардад. Дар ин ҳолат фоида ё зарари чамъшуда, ки қаблан дар дигар даромади умумӣ эътироф шуда буд, ба фоида ё зарар бозтасниф намешавад.

Аз ҳисоб баровардани дороиҳо. Қарзҳо ва коғазҳои қиматноки қарзӣ вақте аз ҳисоб бароварда мешаванд, ки агар Гурӯҳ ба таври асоснок ҷуброншавии пурра ё қисмани дороии молиявиро наметавонад интизор шавад. Дар чунин ҳолат Гурӯҳ ба хулосае меояд, ки қарзгир дорой ё манбаи даромад надорад, то ҳаҷми кофии маблағҳои воридшавандаро барои бозпардохти маблағҳои аз ҳисоб баровардашаванда таъмин намояд. Аз ҳисоб баровардан ҳодисаест, ки боиси қатъи эътироф мегардад. Гурӯҳ ҳуқуқ дорад ба маҷбуран ситонидани қарз аз рӯи дороиҳои молиявии аз ҳисоб баровардашуда иқдом намояд. Баргардонидани маҷбури аз ҷониби Гурӯҳ боиси афзоиши фоида аз беқурбшавӣ мегардад.

Пешниҳоди захираи баҳодихӣ барои зарари интизории қарзӣ дар ҳисоботи маҷмӯӣ оид ба вазъи молиявӣ. Захираи баҳодихии зарари интизории қарзӣ дар ҳисоботи маҷмӯӣ оид ба вазъи молиявӣ ба таври зерин пешниҳод карда мешавад:

- барои дороиҳои молиявие, ки бо арзиши истехлоқшуда баҳо дода мешаванд: ҳамчун тарҳ аз арзиши умумии тавозунии дороиҳо;
- барои воситаҳои қарзии категорияи БАОТДДУ: захираи баҳодихӣ дар ҳисоботи маҷмӯӣ оид ба вазъи молиявӣ эътироф карда намешавад, зеро арзиши тавозунӣ бо арзиши одилона баҳо дода мешавад. Ҳамзамон, захираи баҳодихии зарари интизории қарзӣ ба маблағи азнавбаҳодихӣ дар таркиби фонди азнавбаҳодихии сармоягузорӣ дохил карда мешавад;
- барои уҳдадориҳо оид ба пешниҳоди қарзу шартномаҳои кафолати молиявӣ: ҳамчун уҳдадории баҳодихӣ; инчунин
- Агар уҳдадории додани қарз ҳам чузъҳои истифодашуда ва ҳам истифоданашударо дар бар гирад ва Гурӯҳ зарари интизории қарзиро барои чузъи истифоданашуда алоҳида аз зарари чузъи истифодашуда муайян карда натавонад, он гоҳ Гурӯҳ дар ҳисоботи молиявии маҷмӯӣ барои ҳарду чузъ захираи баҳодихии маҷмӯӣ пешниҳод менамояд. Маблағи умумӣ ҳамчун тарҳ аз арзиши умумии тавозунии чузъи истифодашуда пешниҳод карда мешавад. Ҳама гуна барзиёдии ҳаҷми захираи баҳодихӣ нисбат ба арзиши умумии тавозунии чузъи истифодашуда ҳамчун захираи баҳодихӣ пешниҳод карда мешавад.

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҶОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУЙ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

ПРИНЦИПҶОИ АСОСИИ СИЁСАТИ БАҲИСОБГИРИЙ (идома)

Уҳдадориҳои молиявӣ. Уҳдадориҳои молиявӣ ё ҳамчун уҳдадориҳои молиявӣ бо арзиши одилона тавассути фоида ё зарар (АОТФЗ) ё ҳамчун дигар уҳдадориҳои молиявӣ тасниф карда мешаванд.

Уҳдадориҳои молиявии категорияи АОТФЗ. Уҳдадориҳои молиявӣ ҳамчун уҳдадориҳои молиявии категорияи АОТФЗ тасниф карда мешавад, агар он (1) барои тиҷорат пешбинӣ шуда бошад ё (2) ҳангоми эътирофи ибтидоӣ дар категорияи АОТФЗ таъин карда шавад.

Уҳдадориҳои молиявӣ ҳамчун уҳдадориҳои "барои тиҷорат пешбинӣ шудааст" тасниф мегардад, агар вай:

- асосан бо мақсади бозхарид дар ояндаи наздик қабул карда шавад; ё
- ҳангоми эътирофи ибтидоӣ он як қисми портфели воситаҳои молиявии яқоя идорашавандаи Гурӯҳ бошад, ки дар бораи он маълумоти тоза оид ба гирифтани фоидаи кӯтоҳмуддат вучуд дорад; ё
- воситаи ҳосиллавиё бошад, ки ҳамчун воситаи ҳечинг дар муомилоти самараноки ҳечинг муайян карда нашудааст.

Уҳдадориҳои молиявие, ки уҳдадориҳои молиявии барои тиҷорат таъиншуда ё ҷуброни шартӣ набуда, метавонад аз ҷониби харидор ҳангоми муттаҳидсозии фаъолият пардохта шавад, имкон дорад ҳангоми эътирофи ибтидоӣ ба категорияи АОТФЗ гузаронда шавад, ба шарте ки :

- истифодаи чунин таснифот номувофиқатии баҳодихӣ ё баҳисобгириро, ки дар акси ҳол ба вучуд омаданаш мумкин буд, бартараф ё ба таври назаррас коҳиш диҳад; ё
- уҳдадориҳои молиявӣ як қисми гурӯҳи дороиҳои молиявӣ ё уҳдадориҳои молиявӣ ё гурӯҳи дороиҳо ва уҳдадориҳои молиявӣ бошад, ки идорасозӣ ва баҳодихии он тибқи арзиши одилона мувофиқи стратегияи расмӣ идоракунии хавфҳо ё стратегияи сармоягузориҳои Гурӯҳ сурат мегирад ва маълумот дар бораи чунин гурӯҳ дар дохили ташкилот бо ин асос пешниҳод мегардад;
- уҳдадориҳои молиявӣ як қисми шартномаест, ки дорои як ё чанд ҳосилаи дохилӣ мебошад ва СБҲМ 9 иҷозат медиҳад, ки восита дар маҷмӯъ ҳамчун АОТФЗ тасниф карда шавад .

Уҳдадориҳои молиявии категорияи АОТФЗ бо арзиши одилона инъикос карда мешаванд ва ҳама гуна фоида ё зарари азнавбаҳодихӣ дар таркиби фоида ё зарар эътироф карда мешавад, ба шарте ки чунин фоида ё зарар дар муносибатҳои ҳечинг иштирок накунад. Даромад ё зарари софи дар ҳисобҳои фоида ё зарар эътирофшуда фоизҳоеро дар бар мегирад, ки аз рӯи уҳдадориҳои молиявӣ пардохта шудаанд ва дар сатри "фоида/(зарар)" аз дороиҳои молиявӣ ва уҳдадориҳои молиявии категорияи АОТФЗ"-и ҳисоботи маҷмӯӣ оид ба фоида ё зарар нишон дода мешавад.

Ҳамзамон, дар мавриди уҳдадориҳои молиявии ғайриҳосилавӣ, ки ба категорияи АОТФЗ бурда шудаанд, маблағи тағйироти арзиши одилонаи уҳдадориҳои молиявӣ, ки бо тағйирёбии хавфи қарзии ин уҳдадорӣ алоқаманд аст, ба дигар даромади умумӣ бурда мешавад, ба шарте ки эътирофи таъсири тағйироти хавфи қарзии уҳдадорӣ дар таркиби дигар даромади умумӣ боиси ба вучуд омадан ё афзудани номувофиқатии баҳисобгирии фоида ё зарар нагардад. Андозаи боқимондаи тағйироти арзиши одилонаи уҳдадорӣ дар таркиби фоида ё зарар эътироф карда мешавад. Тағйирот дар арзиши одилона, ки ба хавфи қарзии уҳдадориҳои молиявӣ алоқаманд буда, ба ҳисоби дигар даромади умумӣ бурда шудааст, баъдан дар таркиби фоида ё зарар бозтасниф намешавад ва баъди қатъ гардидани эътирофи уҳдадориҳои молиявӣ ба фоидаи тақсимнашуда гузаронда мешавад.

Фоида ва зарар аз рӯи уҳдадориҳои қабулшудаи қарз ва шартномаҳои кафолати молиявӣ, ки ҳамчун АОТФЗ тасниф шудаанд, дар таркиби фоида ё зарар эътироф карда мешаванд.

Ҳангоми муайян кардани он, ки оё эътироф кардани тағйироти хавфи қарзии уҳдадорӣ дар таркиби дигар даромади умумӣ номувофиқатии баҳисобгирии муҳосибӣ дар фоида ё зарарро ба вучуд меорад ё зиёд мекунад, Гурӯҳ интизориҳои худро дар бораи ҷуброн кардани пайомадҳои таъсири тағйироти хавфи қарзии уҳдадорӣ дар таркиби фоида ё зарар дар натиҷаи дигар шудани арзиши одилонаи дигар воситаи молиявии категорияи АОТФЗ арзёбӣ мекунад. Ин бояд дар вақти эътирофи ибтидоӣ муайян карда шавад.

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҶОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомони)

ПРИНЦИПҶОИ АСОСИИ СИЁСАТИ БАҲИСОБГИРӢ (идома)

Дигар уҳдадориҳои молиявӣ. Дигар уҳдадориҳои молиявӣ, аз ҷумла амонатҳо ва қарзҳо, дар аввал аз рӯи арзиши одилона бо тарҳи хароҷоти муомилот баҳо дода мешаванд. Дигар уҳдадориҳои молиявӣ баъдан бо арзиши истехлоқшуда бо истифода аз усули меъёри фоизи самаранок баҳо дода мешаванд.

Усули меъёри фоизи самаранок барои ҳисоб кардани арзиши истехлоқшудаи уҳдадориҳои молиявӣ ва тақсимои хароҷоти фоизӣ дар давраи дахлдор истифода мешавад. Маълумоти нисбатан муфассал дар баҳши "даромади фоизи соф" оварда шудааст.

Қатъи эътирофи уҳдадориҳои молиявӣ. Гурӯҳ эътирофи уҳдадориҳои молиявиро танҳо дар сурати бозпардохт, бекор ё ба охир расидани муҳлати талаботи онҳо қатъ менамояд. Фарқи байни арзиши тавозунии уҳдадориҳои молиявии эътирофшуда ва ҷуброни пардохтшуда ё барои пардохт ҳисобшаванда дар таркиби фоида ё зарар эътироф карда мешавад.

Мубодилаи воситаҳои қарзӣ байни Гурӯҳ ва қарздиҳанда бо шартҳои куллан фарқкунанда ҳамчун пардохт кардани уҳдадориҳои ибтидоии молиявӣ ва эътирофи уҳдадориҳои нави молиявӣ ба ҳисоб гирифта мешавад. Гурӯҳ тағйироти назаррасии шартҳои уҳдадориҳои молиявии мавҷуда ё як қисми онро ҳамчун пардохти уҳдадориҳои молиявии ибтидоӣ ва эътирофи уҳдадориҳои нави молиявӣ ҳисоб мекунад. Гурӯҳ тахмин мекунад, ки шартҳои уҳдадориҳои ба таври ҷиддӣ фарқ мекунад, агар арзиши ҷорӣ дисконтшудаи маблағҳои пулии воридшаванда тибқи шартҳои нав, аз ҷумла пардохти подошпулии комиссияи тарҳи подошпулии комиссияи гирифташуда, ки аз рӯи меъёри фоизи самараноки ибтидоӣ дисконт шудааст, камаш 10% аз арзиши ҷорӣ дисконтшудаи маблағҳои воридшаванда аз уҳдадориҳои ибтидоии молиявӣ фарқ менамояд. Агар тағйирот ҷиддӣ набояд, он гоҳ фарқи байни: (1) арзиши тавозунии уҳдадорӣ пеш аз тағйирот ва (2) арзиши ҷорӣ маблағҳои пулии воридшаванда пас аз тағйирот бояд дар фоида ё зарар ҳамчун даромад ё хароҷот аз тағйирот дар таркиби даромад ва хароҷоти дигар эътироф карда шавад.

Воситаҳои молиявии ҳосилавӣ. Гурӯҳ тарафе аз воситаҳои молиявии ҳосилавӣ мебошад, ки як қисми онҳо барои тиҷорат ва боқимонда барои идоракунии хавфи фоизӣ, қарзӣ ва асъорӣ нигоҳ дошта мешавад. Воситаҳои молиявии ҳосилавии нигоҳдоришаванда қарордодҳои форвардӣ бо асъори хориҷӣ, свопҳои фоизӣ, свопҳои асъорӣ фоизӣ ва свопҳои дефолти қарзиро дар бар мегиранд.

Воситаҳои молиявии ҳосилавӣ дар аввал бо арзиши одилона дар санаи ворид кардани ин восита эътироф карда шуда, сипас дар ҳар санаи ҳисоботӣ ба арзиши одилона аз нав баҳо дода мешаванд. Фоида/зарари бадастомада фавран ба таркиби фоида ё зарар бурда мешаванд.

Воситаҳои молиявии ҳосилавии дорои арзиши одилонаи мусбат ҳамчун дороиҳои молиявӣ эътироф карда мешаванд, дар ҳоле ки воситаҳои молиявии ҳосилавии дорои арзиши одилонаи манфӣ ҳамчун уҳдадориҳои молиявӣ эътироф карда мешаванд. Агар муҳлати боқимондаи воситаи ҳосилавӣ аз 12 моҳ зиёд бошад ва дар давоми 12 моҳи оянда наздик фуруш ё пардохти он пешбинӣ нашавад, он ба таркиби дороиҳои дарозмуддат ё уҳдадориҳои дарозмуддат пешниҳод карда мешавад. Дигар воситаҳои ҳосилавӣ ба таркиби дороиҳои кӯтоҳмуддат ё уҳдадориҳои кӯтоҳмуддат дохил карда мешаванд.

Шартномаҳои кафолати молиявӣ. Шартномаи кафолати молиявӣ шартномаест, ки аз эмитент талаб мекунад, то пардохтҳои мушаххасро барои ҷуброни зараре, ки ба дорандаи кафолат бинобар сари вақт пардохт нашудани маблағҳо аз ҷониби қарзгир тибқи шартҳои воситаи қарзӣ расидааст, анҷом диҳад.

Уҳдадориҳо аз рӯи шартномаҳои кафолати молиявӣ, ки аз ҷониби Гурӯҳ баста шудаанд, дар аввал бо арзиши одилона баҳогузорӣ шуда, баъдан (агар роҳбарият онҳоро ба категорияи АОТФЗ нагузаронад) аз рӯи яке аз ин қиматҳои зиёдтарин инъикос карда мешаванд:

- маблағи захираи баҳодиҳии зарар, ки мутобиқи СБҲМ 9 муайян шудааст; ва
- маблағи дар аввал эътирофшуда бо тарҳи (агар лозим бошад) даромади чамъшуда, ки мутобиқи сиёсати Гурӯҳ оид ба эътирофи даромад эътироф шудааст.

Шартномаҳои кафолати молиявӣ, ки ҳамчун АОТФЗ тасниф нашудаанд, дар ҳисоботи маҷмӯи оид ба вазъи молиявӣ ҳамчун уҳдадориҳои баҳодиҳӣ пешниҳод ва натиҷаҳои азнавбаҳодиҳӣ дар таркиби дигар даромадҳо нишон дода мешаванд.

Гурӯҳ ягон шартномаи кафолати молиявиро ҳамчун АОТФЗ тасниф накардааст.

ҶАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомони)

ПРИНСИПҲОИ АСОСИИ СИЁСАТИ БАҲИСОБГИРӢ (идома)

Ичора

Гурӯҳ ҳамчун ичорагир

Гурӯҳ дороиро дар шакли ҳуқуқи истифодабарӣ ва уҳдадориҳои иҷораро дар санаи оғози ичора эътироф мекунад. Дар ҳақиқат дар шакли ҳуқуқи истифодабарӣ дар аввал аз рӯи арзиши ибтидоӣ ва баъдан бо арзиши ибтидоӣ бо тарҳи истеҳлоки ҷамъшуда ва зарар аз беқурбшавӣ баҳо дода мешавад ва барои инъикоси азнавбаҳодиҳии муайяни уҳдадориҳои ичора тасҳеҳ карда мешавад.

Уҳдадорӣ аз рӯи ичора дар аввал аз рӯи арзиши ҳозираи иҷорапулиҳо, ки ҳанӯз дар санаи оғози ичора пардохт нашудаанд бо истифода аз меъёри фоизи дар шартномаи иҷора пешбинишуда тахфиф (дисконт) карда шудаанд ё агар ин меъёр ба осонӣ муайян карда нашавад, тибқи меъёри ҷалби маблағҳои қарзии иловагии Гурӯҳ ҳисоб карда мешавад. Маъмулан, Бонк меъёри ҷалби маблағҳои қарзии иловагиро ба сифати меъёри тахфиф истифода мебарад.

Арзиши тавозунии уҳдадорӣ аз рӯи ичора баъдан ба маблағи фоизҳои ин уҳдадорӣ зиёд ва аз рӯи иҷорапулӣ кам карда мешавад.

Гурӯҳ ҳамчун иҷорадеҳ

Агар Бонк иҷорадеҳ бошад, вай дар санаи оғози муносибатҳои иҷора муайян мекунад, ки оё ҳар як шартнома иҷораи молиявӣ ё иҷораи амалиётӣ аст ё не.

Барои тасниф кардани шартномаи иҷора Гурӯҳ ба таври умум арзёбӣ мекунад, ки оё шартномаи иҷора асосан ҷамаи хавфҳо ва манфиатҳои марбут ба соҳибшавии дороии асосиро интиқол медиҳад. Агар ин ҷой дошта бошад, пас шартномаи иҷора иҷораи молиявӣ мебошад; дар акси ҳол, шартнома иҷораи амалиётӣ доништа мешавад. Дар доираи чунин арзёбӣ Гурӯҳ нишондиҳандаҳои муайяно баррасӣ мекунад, аз ҷумла дар бораи он ки оё муҳлати иҷора қисми бештари муҳлати истифодаи иқтисодии дороиро ташкил медиҳад.

Агар дар шартнома бахши иҷора ва бахши ғайриичора дарҷ шуда бошад, Гурӯҳ СБҲМ 15-ро барои тақсим кардани ҷуброн аз рӯи шартнома истифода мебарад.

Гурӯҳ талаботи СБҲМ 9-ро вобаста ба қатъи эътироф ва беқурбшавӣ нисбат ба сармоягузори соф ба иҷора татбиқ мекунад. Илова бар ин, Гурӯҳ қиматҳои тахминии арзиши бекафолати барҳамдиҳиро, ки ҳангоми ҳисоб кардани сармоягузори умумӣ ба иҷора истифода мешаванд, мунтазам таҳлил мекунад.

Асъори функционалӣ. Моддаҳои, ки ба ҳисоботи молиявии маҷмуи Гурӯҳ дохил карда шудаанд, бо истифода аз асъори муҳити аввалаи иқтисодие, ки дар он Гурӯҳ фаъолият мекунад («асъори функционалӣ») андоза карда мешаванд. Асъори функционалии Бонк сомони Тоҷикистон («сомонӣ») мебошад. Асъори пешниҳоди ин ҳисоботи молиявии маҷмуи Гурӯҳ сомонӣ мебошад. Ҷамаи қиматҳо то ҳадди наздиктарини ҳазор сомонӣ яқлукт карда мешаванд, агар тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад.

Ҳисобу китоби мутақобил. Дороиҳои молиявӣ ва уҳдадориҳои молиявӣ ҷуброн карда мешаванд ва маблағи соф дар ҳисоботи маҷмӯӣ оид ба вазъи молиявӣ танҳо дар ҳолати инъикос карда мешавад, ки агар ҳуқуқи қонунӣ барои пардохти маблағи эътирофшуда ва нияти ҳисоббаробаркунӣ дар асоси ҳолис барои фуруши дороиҳо ва танзими масъулият ҳамзамон вучуд дошта бошад. Даромад ва хароҷот дар ҳисоботи маҷмӯӣ оид ба фоида ё зарар инъикос карда намешаванд, ба шарт ки инро ягон стандарти баҳисобгирии муҳосибӣ ё тафсир талаб накунад ё иҷозат надихад, инчунин дар сиёсати баҳисобгирии Гурӯҳ ба таври мушаххас ифшо карда шавад.

Маблағҳои пулӣ ва бақияҳо дар суратҳисобҳо дар Бонки миллии Тоҷикистон. Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо маблағҳои ҳазина, бақияи озод дар суратҳисобҳои муросилотӣ ва амонатӣ дар Бонки миллии Тоҷикистон ва маблағҳоеро дар бар мегиранд, ки ба бонкҳо бо муҳлати ибтидоии пардохташон аз се моҳ камтар дода шудаанд.

Ҳангоми тартиб додани ҳисоботи маҷмӯӣ оид ба гардиши маблағҳои пулӣ маблағи захираҳои ҳатмӣ, ки дар Бонки миллии Тоҷикистон гузошта шудаанд, бинобар маҳдудиятҳои истифодаи он ба муодили маблағҳои пулӣ дохил карда нашуданд.

Маблағҳо дар бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ. Дар қараёни фаъолияти муқаррарии худ Гурӯҳ маблағҳоро ҷойгир карда, дар дигар бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ ба муҳлатҳои гуногун пасандоз мегузорад. Қарзҳои, ки ба бонкҳо бо муҳлати муқарраршуда дода шудаанд, баъдан бо арзиши истеҳлоқшуда бо истифода аз усули меъёри фоизи самаранок

ҶАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҶОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

ПРИНЦИПҶОИ АСОСИИ СИЁСАТИ БАҲИСОБГИРӢ (идома)

баҳо дода мешаванд ва бо тарҳи захира барои зарар аз беқурбшавӣ инъикос мегарданд. Қарзхое, ки ба бонкҳои бе муҳлатҳои муқарраршуда дода шудаанд, бо арзиши истеҳлоқшуда дар асоси муҳлатҳои интизории пардохт ба ҳисоб гирифта мешаванд.

Коғазҳои қиматноки сармоягузорӣ. Коғазҳои қиматноки сармоягузори ААОТДДУ сармоягузориҳоро ба воситаҳои саҳомии дигар ширкатҳо дар бар мегиранд.

Ба коғазҳои қиматноки сармоягузори дорой арзиши истеҳлоқшуда сармоягузорӣ ба сертификатҳои амонатии Бонки миллии Тоҷикистон дохил мешавад. Маблағҳои пулии аз ин сармоягузориҳо воридшаванда дар ҳисоботи маҷмӯи оид ба гардиши маблағҳои пулӣ ба таври возеҳ нишон дода шудаанд.

Коғазҳои қиматноки сармоягузорӣ, ки аз рӯи арзиши одилона тавассути фоида ё зарар дар доираи бизнес-моделҳои «Идоракунии доройҳо дар асоси арзиши одилона ва зиёд намудани вуруди маблағҳои пулӣ тавассути фурӯши доройҳо» баҳо дода шуда, ба критерияи SPPI мувофиқат намекунанд.

Доройхое, ки дар натиҷаи ситонидан гирифта шудаанд. Дар ҳолатҳои муайян доройҳо барои қарзхое, ки дефолт эълон карда шудаанд, ситонида мешаванд. Доройхое, ки дар натиҷаи ситонидан гирифта шудаанд, аз рӯи яке аз ду қимати камтарин баҳо дода мешаванд: арзиши тавозунӣ ва арзиши одилона бо тарҳи хароҷот барои фурӯш.

Воситаҳои асосӣ. Воситаҳои асосӣ бо назардошти арзиши харид тарҳи истеҳлоқи ҷамъшуда ва зарари эътирофшуда аз беқурбшавӣ инъикос карда мешаванд.

Истеҳлоқ барои аз ҳисоб баровардани арзиши арзиши воқеӣ ё тахминии воситаҳои асосӣ баробар дар давоми муҳлати интизории истифодаи муфиди онҳо ҳисоб карда мешавад.

Истеҳлоқ тариқи усули хаттӣ аз рӯи меъёрҳои солони зерин ҳисоб карда мешавад:

Бино ва иншоот	2%
Ободониҳои моликияти ба иҷора гирифта	4%-66,67%
Мебел, лавозимоти офис ва таҷҳизоти компютерӣ	4%-12,50%
Воситаҳои нақлиёт	10%

Арзиши тавозунии воситаҳои асосӣ дар ҳар санаи ҳисоботӣ барои арзиши арзиши ҷуброншаванда ва арзиши тавозунии воситаҳои асосӣ бознигарӣ мешавад. Маблағи ҷуброншаванда аз рӯи яке аз ду қимати зиёдтарин муайян карда мешавад: арзиши одилонаи дорой бо тарҳи хароҷот барои фурӯш ва арзиши истифода. Агар арзиши ҷуброншавандаи дорой аз арзиши тавозунии он камтар бошад, арзиши тавозунии ин дорой то арзиши ҷуброншаванда кам карда мешавад. Беқурбшавӣ дар давраи дахлдор эътироф ва ба хароҷоти амалиётӣ дохил карда мешавад. Пас аз эътирофи зарар аз беқурбшавӣ, маблағҷудокунии истеҳлоқӣ барои воситаҳои асосӣ дар давраҳои оянда бо мақсади тақсим кардани арзиши тавозунии азнавбаҳодихии доройҳо бо тарҳи ҳар гуна арзиши боқимонда (агар мавҷуд бошад) ба таври мунтазам дар давоми муҳлати боқимондаи истифодаи муфид тасҳеҳ карда мешаванд.

Хароҷоти таъмир ва барқарорсозӣ бо баробари пайдо шудан ба ҳисоби хароҷот бурда мешавад ва ба таркиби хароҷоти амалиётӣ дохил карда мешавад, ба шарте ки он капитализатсия нашавад.

Доройҳои ғайримоддӣ

Доройҳои ғайримоддӣ, ки алоҳида харида шудаанд. Доройҳои ғайримоддӣ бо муҳлати ниҳии истифода, ки дар доираи муомилоти алоҳида ба даст омадаанд, бо арзиши харид тарҳи истеҳлоқи ҷамъшуда ва зарари ҷамъшуда аз беқурбшавӣ ба ҳисоб гирифта мешаванд. Истеҳлоқ ба андозаи баробар дар давоми муҳлати истифодаи муфиди доройҳои ғайримоддӣ ҳисоб карда мешавад. Муҳлати интизории истифодаи муфид ва усули ҳисобкунии истеҳлоқ дар охири ҳар давраи ҳисоботӣ таҳлил карда мешавад, дар ин маврид ҳама гуна тағйирот дар баҳодихӣ дар ҳисобот бидуни бознигарии нишондиҳандаҳои муқоисавӣ инъикос карда мешавад. Доройҳои ғайримоддӣ муҳлати истифодаашон номуайян, ки дар доираи амалиёти алоҳида ба даст оварда шудаанд, дар асоси хароҷоти воқеии харид тарҳи зарари ҷамъшуда аз беқурбшавӣ ба ҳисоб гирифта мешаванд.

Қаъ кардани эътирофи доройҳои ғайримоддӣ. Эътирофи доройҳои ғайримоддӣ ҳангоми фурӯш ё дар ҳолате ки аз истифода ё аз истифода баровардани он манфиати иқтисодӣ дар оянда интизор шудан мумкин нест, қаъ карда мешавад. Даромад ё зарар аз қаъ кардани эътирофи

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНЧОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

ПРИНЦИПҲОИ АСОСИИ СИЁСАТИ БАҲИСОБГИРӢ (идома)

дорои ғайримоддӣ, ки фарқи байни даромади соф аз воридшавии маблағ ва арзиши тавозунии дорой мебошад, дар лаҳзаи қатъ кардани эътироф ба фоида ё зарар дохил карда мешавад.

Беқурбшавии дороиҳои моддӣ ва ғайримоддӣ ба истиснои гудвил. Гурӯҳ дар ҳар санаи ҳисоботи мавҷуд будани нишондиҳандаҳои беқурбшавии арзиши тавозунии дороиҳои моддӣ ва ғайримоддиро месанҷад. Агар ягон чунин нишондиҳанда пайдо карда шавад, арзиши чуброншавандаи дорои дахлдор бо мақсади муайян кардани маблағи зарар аз беқурбшавӣ (агар мавҷуд бошад) ҳисоб карда мешавад. Агар ҳисоб кардани арзиши чуброншавандаи дорои алоҳида ғайриимкон бошад, Гурӯҳ арзиши чуброншавандаи воҳиди бозафзоро, ки дорой ба он тааллуқ дорад, баҳо медиҳад. Арзиши дороиҳои корпоративии Гурӯҳ низ ба воҳидҳои алоҳидаи бозафзо ё гурӯҳҳои хурдтарини воҳидҳои бозафзо тақсим карда мешавад, ки барои онҳо усули оқилона ва муттасили тақсимот пайдо кардан мумкин аст.

Дороиҳои ғайримоддӣ дорои муҳлати номуайяни истифодаи муфид ва дороиҳои ғайримоддӣ, ки барои истифода омода нестанд, на камтар аз як маротиба дар як сол ва дар сурати мавҷуд будани нишонаҳои эҳтимолии беқурбшавӣ зуд-зуд арзёбӣ карда мешаванд.

Арзиши чуброншаванда ҳамчун баландтарин аз ду арзиш муайян карда мешавад: арзиши одилонаи дороиҳо бо назардошти хароҷоти фурӯш ва арзиши истифода. Ҳангоми баҳодихии арзиши истифода, қараенҳои ҳисобшудаи ояндаи пули нақд бо истифода аз таносуби тахфифи пеш аз андоз, ки баҳодихии қорӣи бозорӣ арзиши пул дар вақт ва хавфҳои ба дорои додашуда хосро инъикос мекунад, ки баҳодихии гардиши пули нақд дар оянда ислоҳ нашудааст, ба арзиши қорӣ тахфиф карда мешаванд.

Агар арзиши чуброншавандаи дорой (ё воҳиди бозафзо) аз арзиши тавозунии он камтар бошад, арзиши тавозунии ин дорой (воҳиди бозафзо) то маблағи чуброншаванда кам карда мешавад. Зарар аз беқурбшавӣ фавран дар фоида ё зарар инъикос карда мешавад, ба истиснои ҳолатҳои, ки дорой бояд мунтазам азнавбаҳогузорӣ шавад. Дар ин ҳолат, зарар аз беқурбшавӣ ҳамчун камшавии фонди азнавбаҳодихӣ ба ҳисоб гирифта мешавад.

Дар ҳолатҳои, ки зарар аз беқурбшавӣ баъдан барқарор карда мешавад, арзиши тавозунии дорой (воҳиди бозафзо) то он маблағе, ки дар натиҷаи баҳодихии нави арзиши чуброншавандаи он гирифта шудааст, тарзе зиёд мегардад, ки арзиши тавозунии нав аз арзиши тавозунии муайяншуда зиёд набошад, агар аз рӯи ин дорой (воҳиди бозафзо) солҳои қаблӣ зарар аз беқурбшавӣ инъикос нашуда бошад. Барқарорсозии зарар аз беқурбшавӣ фавран дар фоида ё зарар эътироф карда мешавад, ба истиснои ҳолатҳои, ки дорой бояд мунтазам аз нав баҳогузорӣ карда шавад. Дар ин ҳолат, барқароршавии зарар аз беқурбшавӣ ҳамчун афзоиши фонди азнавбаҳодихӣ ба ҳисоб гирифта мешавад.

Андоzbандӣ. Хароҷоти андоз аз фоида маблағи андози қорӣ ва батаъхиргузоштаро ифода мекунад.

Андози қорӣ аз фоида. Маблағи андози қорӣ бо назардошти андозаи фоидаи андоzbандишавандаи солони муайян карда мешавад. Фоида то андоzbандӣ аз фоидае, ки дар ҳисоботи маҷмӯи оид ба фоида ё зарар ва дигар даромади умумӣ инъикос шудааст, вобаста ба моддаҳои даромад ё хароҷоти андоzbандишаванда ё тарҳшаванда барои мақсадҳои андоzbандӣ дар дигар давраҳои ҳисоботӣ фарқ мекунад, инчунин моддаҳои андоzbандинашаванда ё тарҳнашавандаро барои мақсадҳои андоzbандӣ дар бар намегирад. Уҳдадорӣ оид ба андози қорӣ аз фоида бо истифода аз меъёрҳои андоzbандии амалкунанда ё аслан то охири давраи ҳисоботӣ қабулшуда ҳисоб карда мешаванд.

Андози батаъхиррафта аз фоида. Андози батаъхиррафта аз фоида барои фарқияти замони байни арзиши тавозунии дороиҳо ва уҳдадорӣҳои дар ҳисоботи молиявии маҷмӯи инъикосшуда ва маълумоти дахлдори баҳисобгирии андоз, ки ҳангоми ҳисоб кардани фоидаи андоzbандишаванда истифода мегардад, эътироф карда мешавад. Уҳдадорӣҳои андозии батаъхиррафта одатан бо назардошти ҳамаи фарқиятҳои замони андоzbандишаванда инъикос карда мешаванд. Дороиҳои андозии батаъхиррафта бо назардошти ҳамаи фарқиятҳои замони тарҳшаванда инъикос карда мешаванд, ба шарте ки эҳтимолияти зиёд будани фоидаи тавозунии андоzbандишаванда дар оянда барои истифодаи ин фарқиятҳои замонӣ вуҷуд дошта бошад. Чунин дороиҳо ва уҳдадорӣҳои андозӣ дар ҳисоботи молиявии маҷмӯи инъикос карда намешаванд, агар фарқиятҳои замонӣ дар натиҷаи эътирофи ибтидоии дороиҳо ва уҳдадорӣҳои дар доираи муомилот (ба истиснои ҳолатҳои яқҷояшавии ширкатҳо), ки ба андозаи фоидаи андоzbандишаванда ё фоидаи муҳосибӣ таъсир намерасонанд, ба вуҷуд оянд.

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУЙ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

ПРИНЦИПҲОИ АСОСИИ СИЁСАТИ БАҲИСОБГИРӢ (идома)

Арзиши тавозунии дороиҳои андозии батаъхирافتода дар охири ҳар давраи ҳисоботӣ санчида мешавад ва то дараҷае кам карда мешавад, ки дигар эҳтимолияти гирифтани фоидаи кофии андозбандишаванда дар оянда барои пурра ё қисман ҷуброн кардани дороиҳо вучуд нашофта бошад.

Дороиҳо ва уҳдадориҳои андозии батаъхирافتода оид ба андоз аз фоида бо истифода аз меъёрҳои андозбандӣ (инчунин муқаррароти қонунгузори андоз), ки бо қонун дар санаи ҳисоботӣ тасдиқ ё амалан тасдиқ карда шудаанд, ҳисоб карда мешаванд ва тавре дар назар аст, дар давраи фуруши дороиҳои андозӣ ё пардохти уҳдадорӣ амал хоҳанд кард.

Арзёбии уҳдадориҳо ва дороиҳои андозии батаъхирافتода пайомадҳои андозии тасмими Гурӯҳро (то охири давраи ҳисоботӣ) нисбат ба тарзҳои ҷуброн ё пардохти арзиши тавозунии дороиҳо ва уҳдадориҳои инъикос мекунад.

Андози ҷорӣ ва батаъхирافتода аз фоидаи солона. Андози ҷорӣ ва андозии батаъхирافتода аз фоида дар таркиби фоида ё зарар эътироф карда мешавад, ба истиснои ҳолатҳои, ки онҳо ба моддаҳои бевосита ба таркиби дигар даромади умумӣ ё сармояи худӣ инъикосшаванда бурда мешаванд. Дар ин ҳолат, андозҳои ҷорӣ ва батаъхирافتода низ мутаносибан дар дигар даромади умумӣ ё бевосита дар сармояи худӣ эътироф карда мешаванд. Агар андозии ҷорӣ ё батаъхирافتода дар натиҷаи баҳисобгирии ибтидоии якҷояшавии ширкатҳо ба вучуд ояд, таъсири (эффёкти) андоз ба ҳисобгирии муттаҳидии ширкатҳо дохил карда мешавад.

Андозҳои амалиётӣ. Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои ҳисоб ва пардохт кардани андозҳои гуногун, ки нисбат ба фаъолияти Гурӯҳ татбиқ мегарданд, ба ғайр аз андоз аз фоида, талабот муқаррар шудааст. Ин андозҳо дар ҳисоботи маҷмӯӣ оид ба фоида ё зарар ва дигар даромади умумӣ дар таркиби хароҷоти амалиётӣ инъикос карда мешаванд.

Захираҳои хароҷоти оянда. Захираҳои хароҷоти оянда дар ҳолате инъикос карда мешаванд, ки агар Гурӯҳ дорои уҳдадориҳо (уҳдадориҳои қонунӣ ё бо меъёрҳои муомилоти расмӣ вобаста) бошад, ки бар асари рӯйдодҳои гузашта ба миён оянд ва эҳтимоли зиёд вучуд дошта бошад, ки Гурӯҳ бояд ин уҳдадориҳоро пардохт наояд ва андозаи чунин уҳдадориҳо метавонад бо дараҷаи ниҳоят дақиқ баҳо дода шавад.

Маблағи ҳамчун захира эътирофшуда беҳтарин баҳодиҳии ҷуброни зарурӣ барои пардохти уҳдадориҳои ҷорӣ дар охири давраи ҳисоботӣ бо назардошти хавфҳо ва номуайянии марбут ба уҳдадорӣ мебошад. Агар захира бо истифода аз маблағҳои пулии эҳтимолии барои пардохти уҳдадориҳои мавҷуда зарур баҳо дода шавад, арзиши тавозунии он ҳамчун арзиши тахфиф (дисконт)-шудаи чунин маблағҳои пулӣ муайян карда мешавад (агар таъсири арзиши замони пул муҳим бошад).

Вақте интизор меравад, ки шахси сеюм баъзе ё ҳамаи манфиатҳои иқтисодии барои пардохти захира заруриро ҷуброн мекунад, қарзи дебиторӣ ҳамчун дорой эътироф карда мешавад, агар воқеияти он бошад, ки ҷубронпулӣ гирифта мешавад ва маблағи гирифташаванда метавонад ба таври муътамад баҳогузорӣ шавад.

Дороиҳо ва уҳдадориҳои шартӣ. Уҳдадориҳои шартӣ дар ҳисоботи маҷмӯӣ оид ба вазъи молиявӣ инъикос карда намешаванд, аммо ошкор карда мешаванд, ба истиснои ҳолатҳои, ки эҳтимолияти ягон пардохт камтар бошад. Дороиҳои шартӣ дар ҳисоботи маҷмӯӣ оид ба вазъи молиявӣ инъикос намегарданд, вале ҳангоми эҳтимоли ворид шудани манфиатҳои иқтисодӣ ифшо карда мешаванд.

Уҳдадориҳои нафақа. Пардохтҳо аз рӯи нақшаҳои таъминоти нафақа бо ҳақгузориҳои муқарраршуда бо баробари пешниҳоди хизматрасонӣ аз ҷониби кормандон, ки ба онҳо ҳуқуқи пардохт кардани нафақаро медиҳад, ба ҳисоби хароҷот бурда мешаванд.

Таъмини гарав. Гурӯҳ дар ҳолатҳои зарурӣ барои уҳдадориҳои муштарӣ таъминоти гарав мегирад. Таъминоти гарав одатан шакли гарави дороиҳои муштариро дошта, ба Гурӯҳ оид ба чунин дороиҳо ҳам барои уҳдадориҳои мавҷуда ва ҳам ояндаи муштарӣ ҳуқуқи талабро медиҳад.

Сармояи саҳомӣ. Сармояи саҳомӣ бо арзиши ибтидоӣ бо тарҳ кардани сармояи саҳомии пардохтнашуда ва саҳмияҳои худии бозхаридшуда эътироф карда мешавад.

Захираҳои, ки дар сармояи худӣ (дигар даромади умумӣ) дар ҳисоботи вазъи молиявии Бонк эътироф шудаанд, инҳоро дар бар мегиранд:

- Захираи ҳисобкунии асъори хориҷӣ, ки ба амалиёти ташкилоти фаръии хориҷӣ тааллуқ дорад.

4. СТАНДАРТҲОИ НАВУ БОЗБИНИШУДАИ БАЙНАЛМИЛАЛИИ ҲИСОБОТИ МОЛИЯВӢ (СБҲМ)

Гурӯҳ стандартҳо ва тафсириҳои нав ё аз нав дида баромадашударо, ки аз ҷониби Кумитаи стандартҳои Байналмилалии ҳисоботи молиявӣ ва Кумитаи тафсири стандартҳои Байналмилалии ҳисоботи молиявӣ (минбаъд «КТСБҲМ») бароварда шудаанд, истифода мебаранд, ки нисбат ба ҳисоботи солони муттаҳидшудаи молиявии Гурӯҳ барои соли 31 декабри соли 2025 ба иҷро даромад.:

- Тағйирот ба СБҲМ (IAS) 21 Таъсири тағйироти қурби асъор (дар моҳи августи соли 2023 бароварда шуда, барои давраҳои ҳисоботи солони, ки аз 1 январи соли 2025 ҷас аз ин сана оғоз меебанд, татбиқ карда мешавад). Тағйирот мафҳуми асъори конвертатсияшавандаро ҷорӣ мекунад ва тартиби муайян кардани қурби мубодилаи истифодашударо дар ҳолате муқаррар мекунад, ки асъор ба асъори дигар иваз карда нашавад ва инчунин талаботро барои ифшои маълумоти дахлдор дар ҳисоботи молиявӣ дар бар гирад.

Ин стандартҳо ва ислоҳоти нав ба вазъи молиявии муттаҳидшуда ва натиҷаҳои кори Гурӯҳ таъсири моддӣ надоранд.

Стандартҳое, ки бароварда шудаанд, вале то ҳол эътибор пайдо накардаанд

Як қатор стандартҳои нав, иловаҳо ба стандартҳо ва тафсириҳо то 31 декабри соли 2025 ба амал наомадаанд ва дар таҳияи ин ҳисоботи молиявии муттаҳидшуда истифода нашудаанд. Аз ин нағониҳо, стандартҳо ва ислоҳоти зерин метавонанд ба фаъолияти молиявӣ хоҷагии Гурӯҳ таъсир расонанд. Гурӯҳ нақша дорад, ки татбиқи стандартҳо ва ислоҳоти зикршударо аз лаҳзаи эътибор пайдо кардани онҳо оғоз кунад. Таҳлили таъсири эҳтимолии стандартҳои нав ба маълумоти ҳисоботи молиявии муттаҳидшуда ҳанӯз аз ҷониби Гурӯҳ гузаронида нашудааст.

Дар санаи тасдиқи ин ҳисоботи молиявии маҷмуи стандартҳо ва тафсириҳои нави зерин бароварда шудаанд, аммо ҳанӯз эътибор пайдо накардаанд, ки Гурӯҳ пеш аз мӯҳлат истифода накардааст:

- Тағйирот ба СБҲМ (IFRS) 9 воситаҳои Молиявӣ ва СБҲМ (IFRS) 7 воситаҳои Молиявӣ: ифшои маълумот (дар моҳи майи соли 2024 бароварда шуда, барои давраҳои ҳисоботи солони, ки аз 1 январи соли 2026 ҷас аз он сана оғоз мешаванд, татбиқ карда мешаванд). Тағйирот тартиби таснифи дороиҳои молиявӣ ва қатъи эътирофи ўҳдадориҳои молиявии бо истифода аз системаи пардохти электронӣ пардохтшударо муайян мекунад ва инчунин талаботро барои ифшои сармоягузорӣ ба воситаҳои саҳҳомӣ, ки бо арзиши одилона тавассути дигар даромади маҷмуӣ арзёбӣ мешаванд ва воситаҳои молиявии дорои хусусиятҳои шартӣ дар бар мегирад;
- Тағйироти СБҲМ (IFRS) 18 «Пешниҳод ва ифшои ҳисоботи молиявӣ» (дар моҳи апрели соли 2024 бароварда шудааст ва барои давраҳои ҳисоботи солони аз 1 январи соли 2027 ҷас аз он сана татбиқ карда мешавад) СБҲМ 1 «Пешниҳоди ҳисоботи молиявӣ» - ро иваз мекунад ва талаботҳои умумиро барои пешниҳод ва ифшои ҳисоботи молиявӣ муқаррар мекунад.
- «Такмили солони стандартҳои ҳисоботи молиявии СБҲМ-чилди 11»:
  - тағйирот ба СБҲМ (IAS) 7 - «Баҳисобгирии арзиши аслий»;
  - тағйирот ба СБҲМ (IFRS) 9 – «Қатъи эътирофи ўҳдадориҳои иҷора»;
  - тағйирот ба СБҲМ (IFRS) 10 «Таърифи агенти де – факто»;
  - тағйирот ба Дастур оид ба татбиқи СБҲМ (IFRS) 7 – «ифшои фарқи таъхиршуда байни арзиши одилони ва нархи муомила»;
  - тағйирот ба СБҲМ (IFRS) 7 – «Ҷоида ё зиён ҳангоми қатъи эътироф»;
  - тағйирот ба МСҶО (IFRS) 1 Баҳисобгирии ҳеджиркунӣ аз ҷониби ташкилоте, ки БОРИ аввал МСҶО – ро истифода мебаранд;

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

- тағйирот Ба Дастур оид ба татбиқи СБҲМ (IFRS) 7 – «Муқаддима»;
- тағйирот Ба Дастур оид ба татбиқи СБҲМ (IFRS) 7 - «Ифшои хавфи қарзӣ»;
- тағйирот ба СБҲМ (IFRS) 9 - «Нархи муомила»;
- СБҲМ (IFRS) 18 «Пешниҳод ва ифшо дар ҳисоботи молиявӣ»;
- СБҲМ (IFRS) 19 ташкилотҳои Фаръии бе ӯҳдадорӣ ба таври оммавӣ ҳисобот додан: ошкор кардани маълумот.

Гуруҳ ният дорад, ки ин стандартҳо ва ислоҳоти навро аз рӯзи эътибор пайдо кардани онҳо татбиқ кунад.

5. МУЛОҲИЗАҲОИ ТАНҚИДИИ ҲИСОБДОРӢ ВА МАНБАЪҲОИ АСОСИИ НОМУАЙЯНИИ АРЗӢБИҲО

Дар чараёни татбиқи сиёсати баҳисобгирии Гуруҳ роҳбарият бояд дар бораи арзиши тавозунии дороиҳо ва уҳдадориҳо тахмину арзёбиҳо ва фарзияҳо пешниҳод намояд, ки дар дигар манбаъҳо чандон маълум нестанд. Арзёбиҳо ва фарзияҳои ба онҳо асосёфта дар заминаи таҷрибаи гузашта ва дигар омилҳое, ки дар шароити мушаххас қобили қабуланд, таҳия карда мешаванд. Натиҷаҳои воқеӣ метавонанд аз ин арзёбиҳо фарқ кунанд.

Арзёбиҳо ва фарзияҳои ба онҳо асосёфта мунтазам бозбинӣ карда мешаванд. Арзёбиҳо ва фарзияҳои ба онҳо алоқаманд мунтазам бознигарӣ мешаванд. Тағйирот дар арзёбиҳо дар даврае, ки баҳодиҳӣ бознигарӣ мешавад, инъикос мешавад, агар тағйирот танҳо ба ин давра таъсир расонад ё дар даврае, ки баҳогузори бознигарӣ шуда буд ва дар давраҳои оянда, агар тағйирот ҳам ба давраҳои қорӣ ва ҳам ба давраи оянда таъсир расонад.

Мулоҳизаҳои танқидии баҳисобгирӣ

Иҷора. Ду самти асосии мулоҳиза, ки дар робита ба баҳодиҳии миқдории Дороиҳо дар шакли ҳуқуқи истифодабарӣ ва уҳдадорӣ иҷора сурат мегирад, муайян кардани муҳлати иҷора ва меъёри тахфиф мебошад.

Муайян кардани муҳлати иҷора

Интизорӣ Бонк барои тасмимгирӣ дар бобати тамдиди муҳлати иҷора тавассути арзёбие муайян карда мешавад, ки то кадом андоза Бонк ба қарори худ дар бораи тамдиди муҳлат "ба қадри кофӣ бовар дорад". Бонк ба қарори худ дар бораи тамдиди муҳлати иҷора он вақт комилан бовар дорад, ки омилҳо барои ин қор ҳавасмандии назарраси иқтисодӣ ба вучуд меоранд. Ин арзёбӣ сатҳи назарраси қазоватро талаб мекунад, зеро он ба интизориҳои ҳозираи қарорҳои оянда асос ёфтааст. Муҳлати иҷора ба ҳисобкунии Дороиҳо дар шакли ҳуқуқи истифодабарӣ ва уҳдадориҳои иҷора таъсир мерасонад; муҳлати иҷора ҳар қадар дароз бошад, ҳамон қадар Дороиҳо дар шакли ҳуқуқи истифодабарӣ ва уҳдадорӣ иҷоравӣ ба он алоқаманд зиёдтар мешавад. Дигаршавии муҳити иқтисодӣ метавонад ба арзёбии шартҳои иҷора аз ҷониби Бонк таъсир расонад ва ҳар гуна тағйирот дар баҳодиҳии шартҳои иҷора метавонад ба дороиҳо ва уҳдадориҳои он аз рӯи Дороиҳои дар шакли ҳуқуқи истифодабарӣ ва уҳдадориҳои иҷора таъсири қиддӣ расонад.

Меъёри тахфиф

Дар санаи оғози иҷора Бонк уҳдадорӣ иҷораро аз рӯи арзиши қорӣ иҷорاپулиҳои оянда, ки бо истифода аз меъёри фоизи маблағҳои қарзии илова ҷалбшавандаи Бонк дисконт шудаанд, баҳо медиҳад. Бонк барои муайян кардани меъёри тахфифи мувофиқ маҷмуи зиёди омилҳоро ба назар мегирад. Ба инҳо хавфи қарзии Бонк, муҳлати амали шартномаи иҷора, муҳити иқтисодӣ ва маҳалли ҷуғрофие, ки дар он шартнома баста шудааст, дохил мешаванд.

Арзёбии бизнес-модел. Тасниф ва баҳодиҳии дороиҳои молиявӣ ба натиҷаҳои пардохти қарзии асосӣ ва фоизҳо ва натиҷаҳои санҷиши бизнес-модел вобаста аст. Бизнес-моделе, ки Гуруҳ истифода мебарад, дар сатҳе муайян карда мешавад, ки механизми идоракунии дороиҳои молиявӣ гуруҳбандишударо барои ноил шудан ба ин ё он ҳадафи фаъолият инъикос менамояд. Ин баҳодиҳӣ мулоҳизаеро дар бар мегирад, ки ҳамаи далелҳои ҷоизро, аз ҷумла дар бораи раванди арзёбӣ ва андозагирии самаранокии дороиҳо, хавфҳое, ки ба самаранокии дороиҳо ва раванди идоракунии ин хавфҳо таъсир мерасонанд, инчунин механизми пардохти подошпулии менеҷерони дороиҳо инъикос мекунад. Гуруҳ дороиҳои молиявӣ бо арзиши истехлоқшуда ё бо арзиши одилона тавассути дигар даромади умумӣ инъикосшударо, ки эътирофи онҳо пеш аз

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУЙ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомони)

МУЛОҲИЗАҲОИ ТАНҚИДИИ ҲИСОБДОРӢ ВА МАНБАЪҲОИ АСОСИИ НОМУАЙЯНИИ АРЗӢБИҲО (идома)

муҳлати пардохт қатъ мегардад, назорат менамояд, то сабаби аз истифода баровардани онҳо ва мувофиқ будани онро ба ҳадафҳои фаъолияте, ки мутобиқи онҳо ин дорой нигоҳ дошта мешуд, муайян намояд. Мониторинг як қисми арзёбии доимӣ аз ҷониби Гурӯҳ оид ба мувофиқ будани бизнес – модел мебошад, ки дар доираи он дороиҳои боқимондаи молиявӣ нигоҳ дошта мешаванд. Агар модел мувофиқ набошад, тағйироти бизнес-модел ва тағйироти эҳтимолии таснифоти дороиҳои дахлдор таҳлил карда мешавад.

Афзоиши назарраси хавфи қарзӣ. Тавре ки дар Эзоҳи 3 шарҳ дода шудааст, андозаи зарари интизории қарзӣ ба маблағи захираи баҳодихӣ, ки ба зарари интизории қарзӣ дар давоми 12 моҳ (барои дороиҳои марҳилаи 1) ё дар давоми муҳлати амали воситаи молиявӣ (барои дороиҳои марҳилаи 2 ва 3) баробар аст, баҳо дода мешавад. Дорой он вақт ба марҳилаи дуюм мегузарад, ки агар хавфи қарзӣ аз рӯи он аз лаҳзаи эътирофи ибтидоӣ зиёд гардад. Дар СБҲМ 9 мафҳуми афзоиши назарраси хавфи қарзӣ дарҷ нагардидааст. Ҳангоми баҳодихии назаррас будани афзоиши хавфи қарзӣ аз рӯи дороиҳои алоҳида Гурӯҳ дар қатори дигар омилҳои маълумоти сифатӣ ва миқдории пешгӯикунандаеро ба назар мегирад, ки он асоснок буда, метавонад тасдиқ гардад.

Таъсиси гурӯҳи дороиҳо бо хусусиятҳои ҳаммонанди хавфи қарзӣ. Агар зарари интизории қарзӣ барои гурӯҳи дороиҳо андоза карда шавад, воситаҳои молиявӣ дар асоси хусусиятҳои умумии хавф гурӯҳбандӣ карда мешаванд. Маълумоти нисбатан муфассал дар бораи хусусиятҳои хавфи қарзӣ бо мақсади тасдиқи шабоҳати онҳо мунтазам назорат карда мешаванд. Ин барои таъмини гурӯҳбандии дурусти дороиҳо ҳангоми тағйирёбии хусусиятҳои хавфи қарзӣ зарур мебошад. Дар натиҷа пайдо шудани портфелҳои нав ё интиқоли дороиҳо ба портфели мавҷуда, ки хусусиятҳои шабеҳи хавфи қарзиро барои гурӯҳи дахлдори дороиҳо хубтар инъикос мекунад, имконпазир аст. Сегментатсияи такрорӣ портфелҳо ва ҷойивазкунии дороиҳо дар байни портфелҳо бештар ба амал меояд, агар афзоиши назарраси хавфи қарзӣ ба мушоҳида расад (ё агар чунин афзоиши назаррас ислоҳ шавад). Дар натиҷа дороиҳо аз портфеле, ки дар асоси зарари интизории қарзии қариб 12-моҳа баҳо дода мешавад, ба портфеле, ки дар асоси зарари интизории қарзии тамоми муҳлати амали ва баръакс баҳо дода мешавад, мегузаранд. Интиқолҳо низ дар дохили портфелҳо имконпазиранд, ки дар ин ҳолат бо ҳамон асос андоза карда мешаванд (зарари интизории қарзӣ дар давоми қариб 12 моҳ ё дар давоми ҳамаи муҳлати қарзидихӣ), аммо дар ин маврид маблағи зарари интизории қарзӣ тағйир меёбад, зеро хавфи қарзии портфел тағйир меёбад.

Моделҳо ва фарзияҳои истифодашаванда. Гурӯҳ ҳангоми арзёбии арзиши одилонаи дороиҳои молиявӣ, инчунин ҳангоми баҳодихии зарари интизории қарзӣ аз моделҳо ва фарзияҳои гуногун истифода мебарад. Ҳангоми муайян кардани модели нисбатан мувофиқи ҳар як намуди дорой, инчунин муайян кардани фарзияҳое, ки дар ин моделҳо истифода мешаванд, аз ҷумла фарзияҳое, ки бо омилҳои асосии хавфи қарзӣ алоқаманданд, мулоҳиза истифода мешавад. Маълумоти нисбатан муфассал дар бораи ЗИҚ ва баҳодихии арзиши одилона дар Эзоҳи 3 оварда шудааст.

Манбаъҳои асосии номуайяни дар арзёбиҳо. Дар зер мулоҳизаҳои танқидие оварда мешаванд, ки роҳбарият дар ҷараёни татбиқи сиёсати баҳисобгирии Гурӯҳ истифода кардааст ва онҳо ба маблағи дар ҳисоботи молиявии маҷмӯӣ эътирофшуда таъсири ҷидди расонидаанд.

Муайян кардани миқдор ва вазни нисбии сенарияҳои пешгӯикунанда барои ҳар як намуди маҳсулот/бозор ва муайян кардани маълумоти пешгӯикунандаи марбут ба ҳар як сенария. Ҳангоми андозагирии сатҳи ЗИҚ Гурӯҳ маълумоти асосноки пешгӯикунандаро истифода мебарад, ки ба фарзияҳо дар бораи гардиши ояндаи омилҳои гуногуни иқтисодӣ ва таъсири байниҳамдигарии ин омилҳо асос ёфтааст. Барои маълумоти нисбатан муфассал ба Эзоҳи 3 нигаред.

Эҳтимолияти дефолт. Эҳтимолияти дефолт сигнали асосӣ дар андоза кардани дараҷаи талафоти қарзӣ мебошад. Эҳтимолияти дефолт ин баҳодихӣ дар фосилаи вақти муайян мебошад, ки ҳисобкунии он маълумоти таърихӣ, фарзияҳо ва интизориҳои шароити ояндаро дар бар мегирад. Барои маълумоти нисбатан муфассал ба Эзоҳи 3 нигаред.

Дараҷаи зарар дар ҳолати дефолт (LGD). Дараҷаи зарар дар ҳолати дефолт баҳо додани зарарест, ки дар натиҷаи дефолт ба вуҷуд меояд. Он ба фарқи байни вуруди маблағҳои пулии тибқи шартнома ҳисобшаванда ва маблағҳое, ки қарздиҳанда гирифтани онҳоро дар назар дошт, бо назардошти маблағҳои воридшаванда аз гарав ва маблағҳои таркибии болоравии сифати қарзҳо асос ёфтааст. Барои тафсилоти бештар ба Эзоҳи 3 нигаред.

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҶОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

МУЛОҶИЗАҶОИ ТАНҚИДИИ ҲИСОБДОРӢ ВА МАНБАЪҶОИ АСОСИИ НОМУАЙЯНИИ АРЗӢБИҶО (идома)

Дороиҳое, ки дар натиҷаи ситонидан гирифта шудаанд. Арзиши одилонаи дороиҳои дарозмуддат, ки барои фурӯш пешбинӣ шудаанд, бо истифода аз равиши бозорӣ ва тасҳеҳи нархҳо барои ҳамин гуна дороиҳо бо роҳи пешниҳоди тахфиф зимни гуфтушунид, маҳалли ҷойгиршавӣ ва шартҳо муайян карда мешавад.

6. МАБЛАҶОИ ПУЛӢ ВА МУОДИЛИ ОНҶО

Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо ба ҳолати 31 декабри солҳои 2025 ва 2024 иборатанд аз:

	31 декабри соли 2025	31 декабри 2024
Маблағҳои пулӣ дар ҳазина	592,808	797,278
Маблағҳо дар бонкҳо бо мӯҳлати пардохти то 90 рӯз	367,622	642,813
Бақия дар суратҳисобҳо дар Бонки миллии Тоҷикистон	2,345,089	823,638
Тарҳи: Захира барои зарари интизории қарзӣ	(60)	(127)
Ҷамағӣ маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо	3,305,459	2,263,602

Дар санаи 31 декабри солҳои 2025 ва 2024 ҳамаи маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо ба марҳилаи 1 гузаронда шуданд.

Дар санаи 31 декабри соли 2025 Гурӯҳ тавозуни суратҳисобҳои бонкҳо ва ташкилотҳои молиявиро, ки аз 10% сармояи худӣ зиёд аст, надошт.

Дар санаи 31 декабри соли 2024 Гурӯҳ дар суратҳисобҳо дар ду бонк ва ташкилотҳои молиявӣ ба маблағи 252,757 ҳазор сомонӣ (11,14% -и ҳаҷми умумии маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо), ки аз 10% сармояи худӣ зиёд мебошанд, бақия дошт.

7. МАБЛАҶО ДАР БОНКҶО ВА ДИГАР ТАШКИЛОТҶОИ МОЛИЯВӢ

Маблағҳо дар бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ ба санаи 31 декабри солҳои 2025 ва 2024 иборатанд аз:

	31 декабри соли 2025	31 декабри соли 2024
Захираи ҳатмӣ барои амонатҳо дар Бонки миллии Тоҷикистон	116,151	177,285
Амонатҳои мӯҳлатнок дар дигар бонкҳо	149,366	116,938
Бо тарҳи захира барои зарари интизории қарзӣ	(3,209)	(5,149)
Ҷамағӣ маблағҳо дар бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	262,308	289,074

Тақсироти арзиши умумии тавозунӣ ва захираҳо барои зарари интизории қарзӣ аз рӯи маблағҳои бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ вобаста ба марҳилаҳо дар Эзоҳи 35 оварда шудааст.

8. ҚАРЗҶОИ БА МУШТАРИЁН ДОДАШУДА

Қарзҳои ба муштариён додашуда ба санаи 31 декабри солҳои 2025 ва 2024 инҳоро дар бар мегиранд:

	31 декабри соли 2025	31 декабри соли 2024
Қарзҳои ба шахсони воқеӣ додашуда	2,843,073	1,863,198
Қарзҳои ба соҳибкорони инфиродӣ додашуда	1,590,605	1,312,588
Қарзҳои ба шахсони ҳуқуқӣ додашуда	623,834	668,862
Қисми истеҳлоқнашудаи тахфиф	(3,785)	(2,189)

ҶАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҶОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

Фоизҳои ҳисобшуда аз рӯи қарзҳо	67,924	49,895
Бо тарҳи захира барои зарари интизории қарзӣ	(215,882)	(133,350)
Ҳамагӣ қарзҳои ба муштарӣ додашуда	4,905,769	3,759,004

Дар зер ҷадвале оварда шудааст, ки ҳаракати тахфифро, ки аз рӯи қарзҳои бо фоизҳои пасттар аз бозор додашуда эътирофшудаанд, нишон медиҳад:

	31/12/2025	31/12/2024
ба 1 январ	2,189	-
Ташаккул	3,668	2,800
Истеҳлоки тахфиф	(2,072)	(611)
ба 31 декабр	3,785	2,189

Қарзҳои сабз

Дар доираи стратегияи маблағгузори устувор, Бонк лоиҳаҳои аз ҷиҳати экологӣ муҳимро аз ҳисоби маблағҳои аз ҷойгиркунии вомбаргҳои сабз ҷалбшудаанд, қарз медиҳад.

Дар санаи 31 декабри соли 2024 вомбаргҳои сабз ба маблағи 109,325 ҳазор сомонӣ (10,000 ҳазор доллари ИМА) бароварда шуданд. Маблағҳое, ки аз ҷойгиркунии онҳо ба даст оварда шудаанд, ба маблағгузори лоиҳаҳои равона карда шудаанд, ки ба принципҳои рушди устувор мувофиқат мекунанд.

Ба ҳолати 31 декабри соли 2025:

- ҳаҷми қарзҳои сабзи додашуда 345,270 ҳазор сомониро ташкил дод;
- бақияи қарз аз рӯи қарзҳои сабзи додашуда 429,230 ҳазор сомониро ташкил медиҳад.
- Шумораи қарзҳо - 4,304.

Маблағгузорӣ ба категорияҳои зерин тақсим карда шудааст:

- Нақлиёти тоза - 416,095 ҳазор сомонӣ;
- Идоракунии устувори захираҳои об ва оби партов - 4,722 ҳазор сомонӣ;
- Амалияи устувори иқлимии кишоварзӣ - 3,305 ҳазор сомонӣ;
- Биноҳои сабз - 1,932 ҳазор сомонӣ;
- Самаранокии энергетика - 1,760 ҳазор сомонӣ;
- Мутобиқшавӣ ба тағирёбии иқлим - 1,374 ҳазор сомонӣ;
- Энергияи барқароршаванда – 86 ҳазор сомонӣ;

Ба ҳолати 31 декабри соли 2024:

- ҳаҷми қарзҳои сабзи додашуда 126,317 ҳазор сомониро ташкил дод;
- бақияи қарз аз рӯи қарзҳои сабзи додашуда 111,882 ҳазор сомониро ташкил медиҳад.
- Шумораи қарзҳо – 877.

Маблағгузорӣ ба категорияҳои зерин тақсим карда шудааст:

- Нақлиёти тоза - 107,228 ҳазор сомонӣ;
- Амалияи устувори иқлимии кишоварзӣ - 1,041 ҳазор сомонӣ;
- Идоракунии устувори захираҳои об ва оби партов - 3,613 ҳазор сомонӣ.

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҶОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

Гурӯҳ таснифоти зерини қарзҳоро аз рӯи дараҷа истифода мебарад:

Қарзҳои ба шахсони ҳуқуқӣ додашуда:

- Қарзҳои корпоративӣ – қарзҳое, ки ба муштариён ба маблағи зиёда аз 4000 ҳазор сомонӣ дода шудаанд;
- Қарзҳои хурд – қарзҳое, ки ба муштариён ба маблағи зиёда аз 500 ҳазор сомонӣ дода шудаанд;
- Қарзҳои хурдтар – қарзҳое, ки ба муштариён ба маблағи камтар аз 500 ҳазор сомонӣ дода шудаанд;
- Қарзҳои кишоварзӣ – қарзҳое, ки ба муштариён барои мақсадҳои кишоварзӣ дода шудаанд;
- Овердрафтҳо - қарзҳое, ки ба муштариён барои нигоҳ доштани пардохтпазирии кӯтоҳмуддат дода шудаанд.

Қарзҳои ба соҳибкорони инфиродӣ додашуда:

- Қарзҳои хурд – қарзҳое, ки ба муштариён ба маблағи зиёда аз 500 ҳазор сомонӣ дода шудаанд;
- Қарзҳои хурдтар – қарзҳое, ки ба муштариён ба маблағи камтар аз 500 ҳазор сомонӣ дода шудаанд;
- Қарзҳои кишоварзӣ – қарзҳое, ки ба муштариён барои мақсадҳои кишоварзӣ дода шудаанд;
- Қарзҳои ипотекаӣ – қарзҳое, ки ба муштариён барои харид ва сохтмони манзил дода шудаанд;
- Қарзҳои истеъмолий - қарзҳое, ки ба муштариён барои эҳтиёҷоти истеъмолий дода шудаанд.

Қарзҳои ба шахсони воқеӣ додашуда:

- Қарзҳои хурд – қарзҳое, ки ба муштариён ба маблағи камтар аз 500 ҳазор сомонӣ дода шудаанд;
- Қарзҳои кишоварзӣ – қарзҳое, ки ба муштариён барои мақсадҳои кишоварзӣ дода шудаанд;
- Қарзҳои ипотекаӣ – қарзҳое, ки ба муштариён барои харид ва сохтмони манзил дода шудаанд;
- Қарзҳои истеъмолий – қарзҳое, ки ба муштариён барои эҳтиёҷоти истеъмолий дода шудаанд;
- Овердрафтҳо - қарзҳое, ки ба муштариён барои нигоҳ доштани пардохтпазирии кӯтоҳмуддат дода шудаанд.

Қарзҳои ба муштариён додашуда инҳоро дар бар мегиранд:

	31 декабри соли 2025	31 декабри соли 2024
Қарзҳои ба шахсони ҳуқуқӣ додашуда		
Муштариёни корпоративӣ	434,580	504,243
Қарзҳои хурд	108,315	145,133
Қарзҳои хурдтар	40,861	39,115
Қарзҳои кишоварзӣ	60,545	4,334
Овердрафтҳо	7,530	-
Чамъи қарзҳои ба шахсони ҳуқуқӣ додашуда	651,831	692,825
Қарзҳои ба соҳибкорони инфиродӣ додашуда		
Қарзҳои хурд	132,725	130,034
Қарзҳои хурдтар	1,172,761	995,189
Қарзҳои кишоварзӣ	292,118	194,247
Қарзҳои истеъмолий	2,612	315
Ҳамагӣ қарзҳои ба соҳибкорони инфиродӣ додашуда	1,600,216	1,319,785
Қарзҳои ба шахсони воқеӣ додашуда		
- бо гарав таъминшуда:		
Қарзҳои истеъмолий	1,036,261	256,501
Қарзҳои ипотекаӣ	60,904	55,184
Қарзҳои хурд	390	369
	1,097,555	312,054
- бо гарав таъминнашуда:		
Қарзҳои истеъмолий	1,771,921	1,567,422
Қарзҳои хурд	-	44

ҶАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҶОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУӢ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

Қарзҳои кишоварзӣ	-	85
Қарзҳои ипотекаӣ	81	-
Овердрафтҳо	47	139
	<u>1,772,049</u>	<u>1,567,690</u>
Ҷамъан қарзҳои ба шахсони воқеӣ додашуда	<u>2,869,603</u>	<u>1,879,744</u>
Қарзҳои ба муштариён додашуда пеш аз тарҳи захира барои беқурбшавӣ	<u>5,121,651</u>	<u>3,892,354</u>
Захира барои зарари интизории қарзӣ	(215,882)	(133,350)
Ҷамъан қарзҳои ба муштариён додашуда	<u>4,905,769</u>	<u>3,759,004</u>

Ба ҳолати 31 декабри солҳои 2025 ва 2024 ҳамаи қарзҳои ба муштариён додашуда қарзҳои ба шахсони ҳуқуқӣ, соҳибкорони инфиродӣ ва шахсони воқеӣ додашударо, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолият мекунанд, ифода менамоянд.

Тағйирот дар захираи қарзҳои ба муштариён додашуда дар Эзоҳи 26 оварда шудааст.

Дар чадвали зер таҳлили қарзҳои ба муштариён додашуда аз рӯи намуди беқурбшавӣ оварда шудааст.

	31 декабри соли 2025			31 декабри соли 2024		
	Арзиши тавозунӣ пеш аз ташкили захираи ЗИҚ	Захираи ЗИҚ	Арзиши тавозунӣ	Арзиши тавозунӣ пеш аз ташкили захираи ЗИҚ	Захираи ЗИҚ	Арзиши тавозунӣ
Қарзҳои ба муштариён додашуда, ки ба таври дастаҷамъӣ аз рӯи беқурбшавӣ арзёбӣ мешаванд	4,627,839	(205,848)	4,421,991	3,390,166	(128,939)	3,261,227
Қарзҳои ба муштариён додашуда, ки ба таври инфиродӣ аз рӯи беқурбшавӣ арзёбӣ мешаванд	493,812	(10,034)	483,778	502,188	(4,411)	497,777
Ҷамъан қарзҳои ба муштариён додашуда	<u>5,121,651</u>	<u>(215,882)</u>	<u>4,905,769</u>	<u>3,892,354</u>	<u>(133,350)</u>	<u>3,759,004</u>

Дар санаҳои 31 декабри солҳои 2025 ва 2024 хавфи тамаркузи сандуқи қарзии Гурӯҳ мутаносибан 201,348 ҳазор сомонӣ (3,98% -и сандуқи қарзии умумӣ) ва 118,927 ҳазор сомонӣ (3,05% -и сандуқи қарзии умумӣ) аз даҳ қарзгирандаи калонтарин ташкил дод. Дар санаҳои 31 декабри солҳои 2025 ва 2024 барои ин қарзҳо захираи зарари интизории қарзӣ ба андозаи 1,564 ҳазор сомонӣ ва 552 ҳазор сомонӣ эътироф карда шуд.

Ба ҳолати 31 декабри солҳои 2025 ва 2024 Гурӯҳ ба муштариёне, ки қарзашон аз 10% сармояи ҳудуди Гурӯҳ зиёд аст, қарз намодааст.

9. ҚАРЗҲОИ ДЕБИТОРӢ АЗ ИҶОРАИ МОЛИЯВӢ

Ҷузъҳои сармоягузории соф ба иҷораи молиявӣ ба ҳолати 31 декабри солҳои 2025 ва 2024 инҳоянд:

	31 декабри соли 2025	31 декабри соли 2024
Қарзҳои дебиторӣ тибқи шартномаҳои иҷораи молиявӣ		
Камтар аз як сол	227,261	118,825
Аз 1 то 3 сол	134,200	83,045
Иҷоранулиҳои тахфифнашуда	<u>361,461</u>	<u>201,870</u>

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҶОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУӢ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

Даромади молиявии бадастоварданашуда		
Камтар аз як сол	(63,084)	(34,394)
Аз 1 то 3 сол	(30,283)	(15,795)
	<u>(93,367)</u>	<u>(50,189)</u>
Арзиши ҷорӣ иҷорапулиҳо барои гирифтани	268,094	151,681
Захира барои зарари интизорӣ қарзӣ	(5,064)	(3,920)
Сармоягузорӣ соф ба иҷораи молиявӣ	<u>263,030</u>	<u>147,761</u>

Дар санаи 31 декабри солҳои 2025 ва 2024 қарзҳои дебиторӣ аз иҷораи молиявӣ фоизҳои ҳисобшударо мутаносибан ба андозаи 4,615 ҳазор сомонӣ ва 2,523 ҳазор сомонӣ дар бар мегирад.

Мухлати иҷораи молиявӣ аз 1 то 3 сол аст. Одатан, ин шартномаҳои иҷора вариантҳои тамдид ё пеш аз муҳлат бекор кардани онҳоро дар бар намегиранд.

Гурӯҳ аз рӯи шартномаҳои иҷора ба хавфи асҷорӣ дучор нашуд, зеро ҳамаи шартномаҳои иҷора бо сомонӣ ифода карда шудаанд. Хавфи арзиши боқимондаи таҷҳизоти ба иҷора гирифташуда аз сабаби мавҷудияти бозори дуюмдараҷаи таҷҳизот чандон назаррас нест.

Дар қадвали зер маблағҳое, ки ба таркиби фоида ё зарар дохиланд, оварда шудаанд.

	31 декабри соли 2025	31 декабри соли 2024
Даромад аз сармоягузорӣ соф ба иҷораи молиявӣ	62,156	36,700
Зарари интизорӣ қарзӣ	<u>(2,376)</u>	<u>(1,862)</u>

Шартномаҳои иҷораи молиявии Гурӯҳ пардохтҳои тағйирёбандаро дар бар намегиранд.

Тақсими арзиши умумии тавозунӣ ва захираҳои баҳодиҳии зарари интизорӣ қарзӣ аз рӯи қарзи дебиторӣ иҷораи молиявӣ бо назардошти марҳилаҳо дар Эзоҳи 36 оварда шудааст.

Соҳтори сандуқи қарзи дебиторӣ аз иҷораи молиявӣ аз рӯи бахшҳои соҳа дар зер оварда шудааст:

	31 декабри соли 2025	31 декабри соли 2024
Хизматрасонии нақлиёт	211,369	114,708
Соҳтмон	26,848	2,249
Хизматрасониҳо	21,665	31,698
Кишоварзӣ	5,188	2,336
Истеҳсолот	2,886	690
Истихроҷи маъдан	138	-
Бо тарҳи захира барои зарари интизорӣ қарзӣ	<u>(5,064)</u>	<u>(3,920)</u>
Сармоягузорӣ соф ба иҷораи молиявӣ	<u>263,030</u>	<u>147,761</u>

10. ҚОҶАЗҲОИ ҚИМАТНОКИ САРМОЯГУЗОРӢ

Қоғазҳои қиматноки сармоягузорӣ ба санаи 31 декабри солҳои 2025 ва 2024 инҳоянд:

	31 декабри соли 2025	31 декабри соли 2024
Қоғазҳои қиматноки сармоягузорӣ, ки бо арзиши истеҳлоқшуда баҳо дода мешаванд	384,221	219,378
Қоғазҳои қиматноки сармоягузорӣ ААОТДДУ – воситаҳои қарзӣ	<u>863</u>	<u>896</u>
Ҳамагӣ қоғазҳои қиматноки сармоягузорӣ	<u>385,084</u>	<u>220,274</u>

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҶОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

Коғазҳои қиматноки сармоягузори ААОТДДУ ва АОТДДУ инҳоро дар бар мегиранд:

Контрагент	Асзор	31 декабри соли 2025		31 декабри соли 2024	
		Ҳисса	Маблағ	Ҳисса	Маблағ
Сертификатҳои Бонки миллии Тоҷикистон	сомонӣ		384,221	-	219,378
Чамъияти телекоммуникатсияҳои молиявии байнибонкии ҷаҳонӣ (SWIFT)	сомонӣ		676	-	709
Бюрои иттилоотию қарзии Тоҷикистон	сомонӣ	5.50%	187	5.50%	187
Ҳамагӣ коғазҳои қиматноки сармоягузорӣ			385,084		220,274

11. ВОСИТАҶОИ АСОСИ

Воситаҳои асосӣ ба ҳолати 31 декабри солҳои 2025 ва 2024 чунинанд:

	Соҳтмони нотамам	Биноҳо ва иншоот	Мебел, офис ва таҷҳизоти компютерӣ	Воситаҳои нақлиёт	Ҳуқуқҳои иҷора ва тақмилдиҳӣ	Ҳамагӣ
Бо арзиши ибтидоӣ						
31 декабри соли 2023	7,879	41,835	153,911	12,001	1,571	217,197
Воридшавӣ	1,689	13,163	68,823	2,658	3,989	90,322
Интиқолҳои дохилӣ	110	-	(93)	(17)	-	-
Воридот аз ЗМ	2,395	65	1,891	-	-	4,351
Аз истифода баровардан	-	(668)	(6,417)	(961)	(1,134)	(9,180)
31 декабри соли 2024	12,073	54,395	218,115	13,681	4,426	302,690
Воридшавӣ	762	423	57,572	5,149	1,084	64,990
Интиқолҳои дохилӣ	(12,882)	12,965	(48)	(32)	(3)	-
Воридот аз ЗМ	725	973	4,490	-	280	6,468
Аз истифода баровардан	-	(4,672)	(6,858)	(1,299)	(716)	(13,545)
31 декабри соли 2025	678	64,084	273,271	17,499	5,071	360,603
Истеҳлоки чамъшуда						
31 декабри соли 2023	-	25,831	79,341	4,269	675	110,116
Барои давра ҳисоб карда шудааст	-	932	11,225	1,278	1,187	14,622
Аз истифода баровардан	-	(1,497)	(3,909)	(962)	(807)	(7,175)
Интиқолҳои дохилӣ	-	-	-	-	-	-
31 декабри соли 2024	-	25,266	86,657	4,585	1,055	117,563
Барои давра ҳисоб карда шудааст	-	1,178	20,737	1,355	2,324	25,594
Аз истифода баровардан	-	(4,672)	(6,449)	(1,078)	(716)	(12,915)
Интиқолҳои дохилӣ	-	-	-	-	-	-
31 декабри соли 2025	-	21,772	100,945	4,862	2,663	130,242
Арзиши ҳолиси тавозунӣ						
31 декабри соли 2024	12,073	29,129	131,458	9,096	3,371	185,127
31 декабри соли 2025	678	42,312	172,326	12,637	2,408	230,361

Дар санаҳои 31 декабри солҳои 2025 ва 2024 ба таркиби воситаҳои асосии Гурӯҳ воситаҳои асосии пурра истеҳлокшуда бо арзиши ибтидоии мутаносибан 46,611 ҳазор сомонӣ ва 37,812 ҳазор сомонӣ дохил карда шудаанд.

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

12. ДОРОИҲО ДАР ШАКЛИ ҲУҚУҚИ ИСТИФОДАБАРӢ

Дороиҳо дар шакли ҳуқуқи истифодабарӣ то 31 декабри 2025 ва 2024 инҳоянд:

	Биноҳо ва иншоот
Дороиҳо дар шакли ҳуқуқи истифодабарӣ	
31 декабри соли 2023	22,043
Воридот	12,324
Истехлок дар давра	(12,360)
Тағйирот	(414)
31 декабри соли 2024	21,593
Воридот	24,057
Истехлок дар давра	(14,119)
Даромади дигар	119
Тағйирот	167
31 декабри соли 2025	31,817

Гурӯҳ якчанд дорой, аз ҷумла биноҳо ва иншоотҳоро ба иҷора мегирад. Муҳлати миёнаи иҷора 1-5 сол аст.

Муҳлати амали як қисми шартномаҳои иҷораи биноҳо ва иншоот дар соли ҷорӣ молиявӣ ба охир расид. Шартномаҳои муҳлаташон гузашта бо шартномаҳои нави иҷораи ҳамин гуна дороиҳои асосӣ иваз карда шуданд. Ин боиси афзоиши дороиҳо дар шакли ҳуқуқи истифодабарӣ дар соли 2025 ба маблағи мутаносибан 24,057 ҳазор сомонӣ ва дар соли 2024 12,324 ҳазор сомонӣ гардид.

Ба ҳолати 31 декабри соли 2025 ва 2024 Гурӯҳ уҳдадориҳои иҷораи кӯтоҳмуддатро эътироф накардааст.

13. ДОРОИҲОИ ҒАЙРИМОДДӢ

Дороиҳои ғайримоддӣ ба ҳолати 31 декабри соли 2025 ва 2024 чунинанд:

	Дороиҳои ғайримоддӣ
Бо арзиши ибтидоӣ	
31 декабри соли 2023	51,045
Воридоти маблағ	16,677
Аз истифода баровардан	(2,948)
31 декабри соли 2024	64,774
Воридоти маблағ	38,878
Аз истифода баровардан	(173)
31 декабри соли 2025	103,479
Истехлоки чамъшуда	
31 декабри соли 2023	27,142
Барои давра ҳисоб карда шудааст	7,999
Аз истифода баровардан	(2,948)
31 декабри соли 2024	32,193
Барои давра ҳисоб карда шудааст	7,046
Аз истифода баровардан	(173)
31 декабри соли 2025	39,066

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНЧОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

Арзиши ҳолиси тавозунӣ

31 декабри соли 2024	32,581
31 декабри соли 2025	64,413

14. ДИГАР ДОРОИҲО

Дигар дороиҳо ба ҳолати 31 декабри солҳои 2025 ва 2024 инҳоянд:

	31 декабри соли 2025	31 декабри соли 2024
ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ:		
Қарзи дебиторӣ	3,780	14,038
Бо тарҳи захира барои зарари интизории қарзӣ аз рӯи дигар дороиҳои молиявӣ	(488)	(584)
Ҳамагӣ дороиҳои молиявӣ:	<u>3,292</u>	<u>13,454</u>
Дороиҳои ғайримолиявӣ:		
Пешпардохти додашуда ва дигар дебиторон	22,332	22,786
Ашёи камарзиш	8,310	12,237
Пешпардохт барои дороиҳое, ки барои иҷораи молиявӣ пешбинӣ шудаанд	321	71
Захираҳо	12,424	6,124
Дороиҳои андоз аз фоида	-	8,823
Дигар дороиҳо	27,218	8,040
Бо тарҳи захира барои беқурбшавӣ аз рӯи дигар дороиҳои ғайримолиявӣ	(599)	(1,418)
Ҳамагӣ дороиҳои ғайримолиявӣ	<u>70,006</u>	<u>56,663</u>
	<u>73,298</u>	<u>70,117</u>

Тағйироти захираҳо барои зарари интизории қарзӣ аз рӯи дигар дороиҳо дар Эзоҳи 26 оварда шудааст.

15. ДОРОИҲОЕ, КИ ДАР НАТИҶАИ СИТОНИДАН ГИРИФТА ШУДААНД

Дороиҳое, ки дар натиҷаи ситонидан гирифта шудаанд, ба ҳолати 31 декабри солҳои 2025 ва 2024 чунинанд:

	31 декабри соли 2025	31 декабри соли 2024
Биноҳои ғайриистикоматӣ	1,935	4,826
Ҳучраҳо	653	2,673
Ҳамагӣ дороиҳое, ки дар натиҷаи ситонидан гирифта шудаанд	<u>2,588</u>	<u>7,499</u>

Дар давоми 12 моҳи оянда Бонк нақша дорад, ки амволи моликияти худро, ки аз ҳисоби пардохти қарзҳо қабул шудааст, фурӯшад. Бонк дар қустуҷӯи фаъоли харидорон нисбати чунин молу мулк қарор дорад.

Дар давоми соли 2025 ба охир расид, Гурӯҳ ба маблағи умумии 1,359 ҳазор сомонӣ (31 декабри соли 2024: 2,664 ҳазор сомонӣ) дороиҳоро гирифтааст ва дороиҳои гирифтаре ба маблағи умумии 8,767 ҳазор сомонӣ (31 декабри соли 2024: 10,722 ҳазор сомонӣ) фурӯхтааст.

Ҳангоми баҳодиҳии арзиши одилона бо тарҳ кардани хароҷоти фурӯш то 31 декабри соли 2025 роҳбарият равиши бозориро дар асоси таҳлили нархи фурӯши охирини муқоисашавандаи объектҳои шабеҳ истифода бурд. Гурӯҳ арзиши одилоноро бо тарҳи хароҷоти фурӯши амволи гирифташуда дар асоси нархҳои бозорӣ объекти шабеҳ бо истифода аз тахфифҳо барои анҷом додани гуфтушунид, маҳалли ҷойгиршавӣ ва шартҳо баҳо медиҳад. Баҳодиҳии асосии мушоҳиданашавандае, ки дар модели арзёбӣ дода шудааст, ба тасеҳот нисбати фурӯши муқоисашаванда барои тахфифҳо зимни анҷом додани гуфтушунид ва тағйирӣ шартҳо дахл дорад.

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҶОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЦМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

Таҳлили ҳассосият

Тағйирот дар арзёбиҳо метавонад ба арзиши дороиҳо, ки дар натиҷаи ситонидан гирифта шудаанд, таъсир расонад. Масалан, ҳангоми 5% кам /зиёд шудани тахфифи нархҳо барои пешбурди гуфтушунид, маҳалли қойгиршавӣ ва ҳолат, арзиши тавозунии дороиҳо, ки дар натиҷаи ситонидан гирифта шудаанд, ба маблағи 129 ҳазор сомонӣ зиёд/камтар мебуд (31 декабри соли 2024: 375 ҳазор сомонӣ зиёдтар/камтар).

Маълумоте, ки Гурӯҳ барои баҳо додани арзиши дороиҳои гирифташудаи дараҷаи 3 арзиши одилона истифода мебарад.

16. ВОСИТАҶОИ МОЛИЯВИИ ҲОСИЛШУДА

Воситаҳои молиявии ҳосилавӣ ба санаҳои 31 декабри солҳои 2025 ва 2024 иборатанд аз:

	Меъёри миёнаи шартномаҳо	31 декабри соли 2024			
		арзиши номиналӣ		арзиши одилона	
		Қарзи дебиторӣ	Қарзи кредиторӣ	Дорой	Уҳдадорӣ
Воситаҳои молиявии ҳосилавие, ки барои тиҷорат пешбинӣ шудаанд: асъори хориҷӣ					
СВОП	8.00%	15,940	(19,099)	-	(3,218)
		<u>15,940</u>	<u>(19,099)</u>	<u>-</u>	<u>(3,218)</u>

	Меъёри миёнаи шартномаҳо	31 декабри соли 2024			
		арзиши номиналӣ		арзиши одилона	
		Қарзи дебиторӣ	Қарзи кредиторӣ	Дороиҳо	Уҳдадорӣ
Воситаҳои молиявии ҳосилавие, ки барои тиҷорат пешбинӣ шудаанд: асъори хориҷӣ					
СВОП	8.00%	16,716	(17,500)	-	(784)
		<u>16,716</u>	<u>(17,500)</u>	<u>-</u>	<u>(784)</u>

Дар вақти ба расмият даровардани воситаҳои молиявии ҳосилавӣ онҳо аксаран танҳо ваъдаҳои байниҳамдигариро бо интиқоли подошпулии кам ё умуман бидуни интиқол ифода мекунанд. Ҳамзамон, ин воситаҳо аксар вақт дараҷаи баланди истифодаи маблағҳои қарзиро дар назар доранд ва ба ноустувории зиёд дучор мешаванд. Тағйироти нисбатан камтари арзиши дорой, меъёри фоизӣ ё намоя, ки асоси шартномаи ҳосилавӣ мебошанд, метавонанд ба фоида ё зарари Гурӯҳ таъсири назаррас расонанд.

Қисми зиёди воситаҳои молиявии ҳосилавии дар боло номбаршуда шартномаҳои пасандози муҳлатноки дигар бонкҳо ва дар дигар бонкҳоро дар бар мегиранд. Маблағҳои ин шартномаҳо бояд аз ҳамон контрагентҳо бо муҳлатҳои яхела, вале бо асъори гуногун пардохт ва гирифта шаванд. Ин шартномаҳо миёни контрагентҳо барои идоракунии хавфи асъории Гурӯҳ баста мешаванд ва ин шартномаи форварди асъории синтетикиро ба вучуд меорад, ки ба андешаи роҳбарият мувофиқи СБҲМ 9 воситаи молиявии ҳосилавӣ мебошад. Аз ин рӯ, ин воситаҳо бо арзиши одилона баҳо дода мешаванд.

Тағйирёбии арзиши одилонаи воситаҳои молиявии ҳосилавӣ, ки дар натиҷаи тағйирёбии қурби мубодила, даромадҳо ва хароҷоти фоизӣ ба вучуд омадааст, ба зарари 4,608 ҳазор сомонӣ дар соли 2025 (2024: 3,529 ҳазор сомонӣ баробар аст). Ин маблағ дар таркиби фоидаи/(зарари) соф аз амалиёт бо дороиҳои молиявӣ ва уҳдадориҳои молиявии бо арзиши одилона баҳододашаванда, ки тағйироти он дар таркиби фоида ё зарари инъикос мегардад, эътироф карда шудааст.

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҶОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЦМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

17. МАБЛАҒҶОИ БОНКҶО ВА ДИГАР ТАШКИЛОТҶОИ МОЛИЯВИ

Маблағҳои бонкҷо ва дигар ташкилотҷои молиявӣ ба ҳолати 31 декабри солҳои 2025 ва 2024 ба тарзи зайл ифода шудаанд:

	31 декабри соли 2025	31 декабри соли 2024
Ҳисобҳои муросилотии дигар ташкилотҷои молиявӣ	1,093,602	442,288
Ҳисобҷо дар низомҳои интиқолҳои пулӣ	11,933	7,507
Амонатҳои муҳлатнок ва қарзҷо	218,529	163,988
Ҷамағӣ маблағҳои бонкҷо ва дигар ташкилотҷои молиявӣ	1,324,064	613,783

Дар санаи 31 декабри солҳои 2025 ва 2024 маблағҳои бонкҷо ва дигар ташкилотҷои молиявӣ фоизҳои ҳисобшударо мутаносибан ба андозаи 0 ҳазор сомонӣ ва 0 ҳазор сомонӣ дар бар мегиранд.

Дар санаи 31 декабри соли 2025 бақияпулӣ дар ду бонк ба маблағи 823,921 ҳазор сомонӣ буд ки аз 10% -и сармояи Гурӯҳ зиёд мебошад.

Дар санаи 31 декабри соли 2024 бақияпулӣ дар як бонк ба маблағи 164,364 ҳазор сомонӣ буд ки аз 10% -и сармояи Гурӯҳ зиёд мебошад.

18. МАБЛАҒҶОИ МУШТАРИЁН

Маблағҳои муштарӣён дар санаи 31 декабри солҳои 2025 ва 2024 инҳоянд:

	31 декабри соли 2025	31 декабри соли 2024
Шахсони ҳуқуқӣ:		
Ҳисобҳои ҷорӣ	2,094,759	1,654,446
Амонатҳои муҳлатнок	16,428	9,511
Ҷамағӣ шахсони ҳуқуқӣ:	2,111,187	1,663,957
Шахсони воқеӣ:		
Ҳисобҳои ҷорӣ	981,305	750,412
Амонатҳои муҳлатнок	2,236,580	1,802,082
Ҷамағӣ шахсони воқеӣ:	3,217,885	2,552,494
Ҷамағӣ маблағҳои муштарӣён	5,329,072	4,216,451

Ба ҳолати 31 декабри соли 2025 ва соли 2024 маблағҳои муштарӣён фоизҳои ҳисобшударо мутаносибан ба маблағи 48,748 ҳазор сомонӣ ва 40,794 ҳазор сомонӣ дар бар мегиранд.

Ба ҳолати 31 декабри соли 2025, суратҳисобҳои муштарӣён 782,977 ҳазор сомонӣ (14.69%) -ро дар бар мегирифтанд, ки дар ихтиёри як муштарӣ қарор доштанд, ки тамаркузи назарраси хатари пардохтпазириро нишон медиҳад (2024: 477,118 ҳазор сомонӣ ё 11.32%).

	31 декабри соли 2025	31 декабри соли 2024
Таҳлил аз рӯи бахшҳои иқтисодӣ:		
Шахсони воқеӣ	3,217,885	2,552,494
Савдо	1,735,090	1,271,679
Давлат	220,272	137,113
Истеҳсолот	73,797	134,854
Ташкилотҷои молиявӣ	17,253	3,611
Ҳадамоти алоқа	3,542	1,016
Соҳтмон	2,125	23,718
Кишоварзӣ	650	4,733
Нақлиёт	64	64
Дигар	58,394	87,169
Ҷамағӣ маблағҳои муштарӣён	5,329,072	4,216,451

**ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУЙ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)**

19. ҚОҒАЗҲОИ ҚИМАТНОКИ ҚАРЗИИ БАРОВАРДАШУДА

Қоғазҳои қиматноки қарзии баровардашуда ба ҳолати 31 декабри соли 2025 ва 2024 ба тарзи зайл пешниҳод шудаанд:

Санаи барориш	Асёр	Маблағи номиналӣ	Миқдор	Меъёри фоизи номиналӣ	Санаи анҷом	31 декабри соли 2025	31 декабри соли 2024
14 марти 2024 с.	Сомонӣ			17%	15 января 2027 г.	117,940	117,564
2 сентябри 2024 с.	Сомонӣ	1,000	5,000	17%	29 августи 2026 г.	5,000	5,000
29 августи 2024 с.	Сомонӣ	1,000	5,000	17%	29 августи 2026 г.	5,000	5,000
1 апрели 2024 с.	Сомонӣ	1,000	5,000	15%	29 марти 2026 г.	5,000	5,000
29 марти 2024 с.	Сомонӣ	1,000	5,000	15%	29 марти 2026 г.	5,000	5,000
Ҳамагӣ маблағҳои муштарӣ						137,940	137,564

Дар давоми соли 2025 Гурӯҳ қоғазҳои қиматноки нави қарзӣ нашр накард. Ба ҳолати 31 декабри соли 2024 қоғазҳои қиматноки қарзии баровардашуда бо облигатсияҳои корпоративии «сабз» (Green Bonds) ба маблағи 117,564 ҳазор сомонӣ (аз ҷумла фоизҳои аз рӯи онҳо ҳисобшуда ва комиссия ба маблағи 9,577 ҳазор сомонӣ, инчунин облигатсияҳои оддии номӣ ба маблағи 20,000 ҳазор сомонӣ, аз ҷумла фоизҳои аз рӯи онҳо ҳисобшуда ба маблағи 0 ҳазор сомонӣ) пешниҳод карда мешаванд (2022: 10,000 ҳазор сомонӣ, аз ҷумла фоизҳои аз рӯи онҳо ҳисобшуда ба маблағи 0 ҳазор сомонӣ иборатанд). Соли 2024 ташкилоти фаръии ЧДММ «Эсхата Лизинг» қоғазҳои қиматноки қарзиро дар шакли вомбарғҳо бо арзиши номиналии 1,000 сомонӣ ба муомилот баровардааст.

20. УҲДАДОРИҲО АЗ РӯИ ИҶОРА

Дар зер арзиши тавозунии уҳдадориҳо аз рӯи иҷора ва тағйирот дар давра дода шудааст:

	2025	2024
Ба ҳолати 1 январ	23,286	21,709
Воридот	23,790	12,324
Тағйирот	167	(414)
Ҳисоб кардани фоиз	5,830	3,377
Пардохтҳо	(17,951)	(13,710)
Ба ҳолати 31 декабр	35,122	23,286

Гурӯҳ хароҷоти иҷораро аз рӯи иҷораи кӯтоҳмуддат ба маблағи 14,213 ҳазор сомонӣ дар соли 2025 эътироф намуд (соли 2024 – 2,124 ҳазор сомонӣ).

Гурӯҳ нисбат ба уҳдадориҳои худ аз рӯи иҷора ба хавфи назарраси пардохтпазирӣ дучор намеояд. Уҳдадориҳо аз рӯи иҷора дар доираи функсияи хазинадории Гурӯҳ пайгирӣ карда мешаванд.

21. ҚАРЗҲО

Қарзҳо ба санаи 31 декабри 2025 ва 2024 чунинанд:

Қарзҳо	Меъёри фоизӣ	31 декабри соли 2025	31 декабри соли 2024
Қарзҳо бо сомони тоҷикӣ	аз 8% то 21,02%	540,535	441,428
Қарзҳо бо доллари ИМА	аз 7,95% то 12%	304,267	163,505
		844,802	604,933
Фоизҳо барои пардохт		20,420	11,022
Комиссияҳои пардохташудаи амортизатсиянашуда		(4,306)	(3,005)
Ҳамагӣ қарзҳо		860,916	612,950

ҶАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

Ба ҳолати 31 декабри соли 2025 ба қарзҳо аз ташкилотҳои молиявӣ қарзҳо дар алоҳидагӣ аз 10% сармоя зиёд набуд.

Ба ҳолати 31 декабри соли 2024 ба қарзҳо аз ташкилотҳои молиявӣ қарзҳо дар алоҳидагӣ аз 10% сармоя зиёд набуд.

Тибқи созишномаҳои қарзии худ бо баъзе муассисаҳои молиявӣ, Гурӯҳ бояд баъзе шартҳои молиявӣ ва ғайримолиявиро риоя кунад. Аз 31 декабри соли 2025 ва 31 декабри соли 2024, Гурӯҳ ҳамаи чунин шартҳоро риоя мекард.

Муқоисаи уҳдадориҳо аз фаъолияти молиявӣ

Дар қадвали зер тағйирот дар уҳдадориҳо, ки дар натиҷаи фаъолияти молиявӣ ба миён меоянд, аз ҷумла тағйироти марбут ба маблағҳои воридшаванда ва тағйироти ба маблағҳои воридшаванда марбутнабуда нишон дода шудааст. Уҳдадориҳо, ки дар натиҷаи фаъолияти молиявӣ ба миён меоянд, уҳдадориҳо мебошанд, ки вуруди маблағҳои пулии онҳо дар ҳисоботи маҷмӯи оид ба гардиши маблағҳои пулӣ ҳамчун вуруди маблағҳои пулӣ аз фаъолияти молиявӣ тасниф шуда буданд ё тасниф мешаванд.

ҳазор сомонӣ	Қарзҳо	Қарзи субординарӣ	Қоғазҳои қиматноки қарзии баровардашуда	Уҳдадориҳо аз рӯи иҷора	Ҳамагӣ
Бақияи ба 1 январи соли 2025	612,950	89,900	137,564	23,286	863,700
Тағйирот вобаста ба вуруди маблағҳои пулӣ аз фаъолияти молиявӣ					
Пардохти қарзҳо	(332,346)	-	-	-	(332,346)
Воридоти маблағ аз рӯи қарзҳо	594,793	-	-	-	594,793
Пардохти қарзи субординарӣ	-	(22,735)	-	-	(22,735)
Пардохти уҳдадориҳо аз рӯи иҷора	-	-	-	(12,121)	(12,121)
Ҷамъан тағйирот вобаста ба вуруди маблағҳои пулӣ аз фаъолияти молиявӣ	262,447	(22,735)	-	(12,121)	227,591
Таъсири тағйирёбии қурби асъори хориҷӣ	(25,661)	(10,197)	-	-	(35,858)
Дигар тағйирот					
Хароҷотҳои фоизӣ	126,050	6,335	18,883	5,830	157,098
Фоизҳои пардохтшуда	(113,568)	(7,220)	(18,100)	(5,830)	(144,718)
Тағйироти ҳолис дар комиссияҳо	(1,301)	154	(407)	-	(1,555)
Воридоти маблағ аз шартномаҳои нави иҷора ё шартномаҳои тағйирёфта	-	-	-	23,957	23,958
Бақия ба 31 декабри соли 2025	860,916	56,238	137,940	35,122	1,090,216

ҳазор сомонӣ	Қарзҳо	Қарзи субординарӣ	Уҳдадориҳо дар назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон	Қоғазҳои қиматноки қарзии баровардашуда	Уҳдадориҳо аз рӯи иҷора	Ҳамагӣ
Бақияи ба 1 январи соли 2024	755,316	115,488	9,979	10,000	21,709	912,492
Тағйирот вобаста ба вуруди маблағҳои пулӣ аз фаъолияти молиявӣ						
Пардохти қарзҳо	(321,589)	-	-	-	-	(321,589)
Воридоти маблағ аз рӯи қарзҳо	181,948	-	-	-	-	181,948
Пардохти уҳдадориҳо дар назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон	-	-	(9,658)	-	-	(9,658)
Пардохти қарзи субординарӣ	-	-	-	119,552	-	119,552
Пардохти уҳдадориҳо аз рӯи иҷора	-	-	-	-	(10,333)	(10,333)
Ҷамъан тағйирот вобаста ба вуруди маблағҳои пулӣ аз фаъолияти молиявӣ	(139,641)	(23,364)	(9,658)	119,552	(10,333)	(63,444)

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҶОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомони)

Таъсири тағйирёбии қурби асъори хориҷӣ	(1,169)	(2,317)	-	-	-	(3,485)
Дигар тағйирот						
Хароҷотҳои фоизӣ	132,271	8,602	548	15,158	3,377	159,956
Фоизҳои пардохтшуда	(135,585)	(8,723)	(869)	(6,363)	(3,377)	(154,917)
Тағйироти ҳолис дар комиссияҳо	1,757	214	-	(783)	-	1,188
Воридоти маблағ аз шартномаҳои нави иҷора ё шартномаҳои тағйирёфта	-	-	-	-	11,910	11,910
Бақия ба 31 декабри соли 2024	612,949	89,901	-	137,564	23,286	863,700

22. ДИГАР УҲДАДОРИҶО

Дигар уҳдадориҳо ба санаи 31 декабри солҳои 2025 ва 2024 чунинанд:

	31 декабри соли 2025	31 декабри соли 2024
Уҳдадориҳои молиявӣ:		
Хароҷоти ҳисобшуда	66,936	71,895
Ҳисобҳо барои пардохт	35,166	27,617
Захира барои рухсатиҳои истифоданашуда	12,809	9,538
Фурӯши асъори хориҷӣ бо шартҳои SPOT	2,159	111
Захираи баҳодихӣ барои зарар аз рӯи кафолатҳо ва аккредитивҳои баровардашуда	1,012	941
Қарзи иҷораи молиявӣ, ҳолис	73	96
	<u>118,155</u>	<u>110,198</u>
Ҳамагӣ уҳдадориҳои молиявӣ:		
Уҳдадориҳои ғайримолиявӣ:		
Андозҳо, ғайр аз андоз аз фоида	11,981	3,517
Дигар	6,212	3,504
	<u>18,193</u>	<u>7,021</u>
Ҳамагӣ уҳдадориҳои ғайримолиявӣ:		
Ҳамагӣ дигар уҳдадориҳо	<u>136,348</u>	<u>117,219</u>

23. ҚАРЗИ СУБОРДИНАРӢ

Қарзи субординарӣ ба санаи 31 декабри солҳои 2025 ва 2024 чунин аст:

Контрагент	Асъор	Меъёри фоиз	Санаи дода шудан	Санаи пардохт	31 декабри соли 2025	31 декабри соли 2024
BlueOrchard Microfinance Fund	Дол. ИМА	8.98	13 октябри 2021 с.	13 октябри 2027 с.	37,647	44,479
BlueOrchard Microfinance Fund	Дол. ИМА	8.98	13 октябри 2021 с.	13 октябри 2027 с.	18,823	22,239
Global Impact Investments Sarl (Symbiotics SA)	Евро	7.50	8 июли 2019 с.	8 июли 2025 с.	-	11,785
Symbiotics Sicav (Lux) Global Microfinance Fund	Евро	7.50	8 июли 2019 с.	8 июли 2025 с.	-	11,784
Неамортизированные уплаченные комиссионные					(232)	(386)
Ҳамагӣ қарзи субординарӣ					<u>56,238</u>	<u>89,901</u>

Ба ҳолати 31 декабри солҳои 2025 ва 2024 қарзи субординарӣ фоизҳои ҳисобшударо ба маблағи мутаносибан 962 ҳазор сомони ва 1,847 ҳазор сомони дар бар гирифт.

24. САРМОЯИ САҲОМӢ

Дар санаи 31 декабри солҳои 2025 ва 2024 сармоия оинномавии тасдиқшуда, баровардашуда ва пардохтшуда аз саҳмияҳои 544,803 саҳмияҳои одии ҳар кадом дорои арзиши номиналии 230 сомони иборат буда, 125,305 ҳазор сомони ро ташкил дод.

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУӢ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

Мувофиқи қарори Маҷлиси умумии саҳмдорон аз 29 майи соли 2025, қарор дар бораи тақсими фоидаи софи Гурӯҳ бо роҳи пардохти дивидендҳо ба саҳмдорон аз фоидаи нигоҳдошташуда ба маблағи 54,480 ҳазор сомонӣ (мувофиқи рӯйхати замимашудаи саҳмдорони дорои ҳуқуқи гирифтани дивидендҳо), бо меъёри 100 (сад) сомонӣ барои як саҳмия қабул карда шуд.

Мувофиқи қарори маҷлиси умумии саҳмдорон аз 31 майи соли 2024 қарор қабул карда шуд, ки фоидаи Софи Гурӯҳ тавассути пардохти дивидендҳо ба саҳмдорон аз ҳисоби фоидаи тақсимнашуда дар ҳаҷми 109,058 ҳазор сомонӣ (108,960 ҳазор сомонӣ ё 200 сомонӣ барои як саҳмияи оддӣ ва 98 ҳазор сомонӣ андоз аз дивидендҳои аз корхонаи фаръӣ гирифташуда) тақсим карда шуда, дивидендҳо пардохт карда шуд.

Тибқи қарори маҷлиси саҳмиядорони Гурӯҳ аз 20 июни соли 2016 захира барои ҳолатҳои ғайриҷашмдошт таъсис дода шуд. Дар санаи 31 декабри солҳои 2025 ва 2024 захираи ҳолатҳои ғайриҷашмдошт мутаносибан 78,103 ҳазор сомонӣ ва 66,747 ҳазор сомониро ташкил меод.

Дар санаи 31 декабри солҳои 2025 ва 2024 захира барои амалиётҳои оянда Гурӯҳ мутаносибан 792,620 ҳазор сомонӣ ва 607,487 ҳазор сомониро ташкил меод.

Дар давоми давраҳои то соли 2016 мутобиқи Дастурамали Бонки миллии Тоҷикистон № 177 (минбаъд ин дастурамал бо Дастурамали Бонки миллии Тоҷикистон № 215 аз 13 апрели соли 2016 иваз карда шуд) Гурӯҳ захираи ҳатмӣ вобаста ба хавфи зарари ояндаи сандуқи қарзӣ ҳисоб кард. Захираи ҳатмӣ, ки тибқи талаботи Бонки миллии Тоҷикистон ҳисоб карда шудааст, ба ҳолати 31 декабри солҳои 2025 ва 2024 маблағи 36,425 ҳазор сомониро ташкил дод. Дар солҳои 2025 ва 2024 ба захира ягон маблағ ҷудо карда нашудааст.

Ба ҳолати 31 декабри солҳои 2025 ва 2024 захираи рушди саноат ва иҷтимоӣ мутаносибан 29,620 ҳазор сомонӣ ва 17,898 ҳазор сомониро ташкил дод. Маблағҷудокунӣ ба захираи рушди саноат ва иҷтимоӣ дар солҳои 2025 ва 2024 мутаносибан 11,722 ҳазор сомонӣ ва 7,350 ҳазор сомониро ташкил намуд.

25. ДАРОМАДИ СОФИ ФОИЗӢ

Даромад ва хароҷоти фоизӣ барои солҳое, ки 31 декабри соли 2025 ва 31 декабри соли 2024 анҷом ёфтаанд, иборатанд аз:

	Барои соли, ки 31 декабри соли 2025 анҷом ёфтааст	Барои соли, ки 31 декабри соли 2024 анҷом ёфтааст
Даромади фоизӣ, ки бо усули меъёри фоизии самаранок ҳисоб карда шудааст		
Қарзҳои ба муштариён додашуда	1,125,414	860,464
Маблағҳо дар бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	27,572	14,360
Қоғазҳои қиматноки сармоягузорӣ	12,665	7,410
Маблағҳои пулӣ ва бақияҳо дар суратҳисобҳо дар Бонки миллии Тоҷикистон	10,184	10,276
Ҳамагӣ даромадҳои фоизӣ	1,175,835	892,510
Дигар даромадҳои фоизӣ	63,389	36,700
Хароҷотҳои фоизӣ		
Маблағҳои муштариён	(320,827)	(242,807)
Қарзҳо	(129,399)	(134,993)
Қарзи субординарӣ	(6,335)	(8,602)
Маблағҳои бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	(5,312)	(4,216)
Уҳдадорихо аз рӯи иҷора	(5,895)	(3,377)
Уҳдадорихо дар назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон	-	(548)
Дигар	(380)	(1,301)
Ҳамагӣ хароҷотҳои фоизӣ	(468,148)	(395,844)
Даромади софи фоизӣ	771,076	533,366

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

26. ЗАХИРА БАРОИ ЗАРАРИ ИНТИЗОРИИ ҚАРЗӢ

Тағйирот дар захираҳои баҳодихии зарари интизории қарзӣ аз рӯи дороиҳои фоизӣ дар ҷадвали зер оварда шудааст:

	Қарзҳои ба муштарӣ додашуда	Барқарор кардани қарзҳои қаблан аз ҳисоб бароварда	Қарзи дебиторӣ аз иҷораи молиявӣ	Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо ва маблағҳо дар бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	Ҷамағӣ
31 декабри соли 2023	103,650	-	1,947	8,231	113,828
Ҳисоб кардан/ (барқарор кардан)	73,062	(12,760)	1,973	(2,955)	59,320
Аз ҳисоб баровардани дороиҳо аз ҳисоби захираи баҳодихӣ	(43,362)	-	-	-	(43,362)
Барқарорсозии қарзҳои қаблан аз ҳисоб бароварда	-	12,760	-	-	12,760
31 декабри соли 2024	133,350	-	3,920	5,276	142,546
Ҳисоб кардан/ (барқарор кардан)	96,573	(16,349)	1,356	(2,007)	79,574
Аз ҳисоб баровардани дороиҳо аз ҳисоби захираи баҳодихӣ	(14,041)	-	(212)	-	(14,253)
Барқарорсозии қарзҳои қаблан аз ҳисоб бароварда	-	16,349	-	-	16,349
31 декабри соли 2025	215,882	-	5,064	3,269	224,215

Тағйирот дар захираҳои зарари интизории қарзӣ аз беқурбшавӣ аз рӯи амалиётҳои дигар метавонад ба таври зайл ифода карда шавад:

	Дигар дороиҳо	Уҳдадориҳои шартномавӣ ва шартӣ	Ҷамағӣ
31 декабри соли 2023	1,257	96	1,353
Ҳисоб кардан/ (барқарор кардан) захираи баҳодихӣ	1,059	845	1,904
Аз ҳисоб баровардани дороиҳо аз ҳисоби захираи баҳодихӣ	(314)	-	(314)
31 декабри соли 2024	2,002	941	2,943
Ҳисоб кардан/ (барқарор кардан) захираи баҳодихӣ	(858)	71	(786)
Аз ҳисоб баровардани дороиҳо аз ҳисоби захираи баҳодихӣ	(57)	-	(57)
31 декабри соли 2025	1,087	1,012	2,099

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНЧОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

27. ДАРОМАДИ СОФ АЗ АМАЛИЁТ БО АСЪОРИ ХОРИЧӢ

Даромади соф аз амалиёт бо асъори хориҷӣ барои солҳое, ки 31 декабри соли 2025 ва 31 декабри соли 2024 анҷом ёфтаанд, инҳоро дар бар мегирад:

	Барои соле, ки 31 декабри соли 2025 анҷом ёфтааст	Барои соле, ки 31 декабри соли 2024 анҷом ёфтааст
Савдо бо асъори хориҷӣ, холис	429,258	283,576
Фарқиятҳои қурб, холис	8,450	(840)
Ҳамагӣ даромади соф аз амалиёт бо асъори хориҷӣ	437,708	282,736

28. ДАРОМАДУ ХАРОҶОТИ КОМИССИОНӢ

Даромадҳо ва хароҷотҳои комиссияӣ барои солҳое, ки 31 декабри 2025 ва 31 декабри 2024 анҷом ёфтаанд, иборатанд аз:

	Барои соле, ки 31 декабри соли 2025 анҷом ёфтааст	Барои соле, ки 31 декабри соли 2024 анҷом ёфтааст
Даромадҳои комиссияӣ:		
Хизматрасониҳои ҳисобҳои муштариён	38,262	46,993
Даромади комиссияии Эсхата онлайн	34,699	26,896
Интиқолҳои пулӣ	26,455	25,045
Амалиётҳои хазинавӣ	13,102	14,927
Даромад аз комиссияи терминалҳои пардохт	4,892	4,240
Кафолатҳо ва аккредитивҳо	1,039	966
Дигар	12,988	8,495
Ҳамагӣ даромадҳои комиссияӣ	131,439	127,563
Хароҷотҳои комиссияӣ:		
Хизматрасониҳои ҳисобҳои муштариён ва интиқолҳои пулӣ	(100,852)	(65,739)
Пардохти коркард	(46,347)	(37,193)
Кафолатҳо ва аккредитивҳо	(296)	(188)
Ҳамагӣ хароҷотҳои комиссияӣ	(147,494)	(103,120)

Аз ҳад зиёд будани хароҷоти комиссияӣ нисбат ба даромади комиссияӣ хусусияти техникӣ дорад ва бо тақсимоти даромад ва хароҷоти ба ҳам алоқаманд аз рӯи моддаҳои гуногуни ҳисобот вобаста аст.

Қисми хароҷоти дар қисмати комиссияӣ инъикосшуда аз рӯи табиати иқтисодии худ ба таъмини амалиёти асъорӣ-табодули тааллуқ доранд, дар ҳоле ки даромади дахлдор дар ҳайати фоидаи соф аз амалиётҳои асъори хориҷӣ ташкил карда мешавад. Дар натиҷа, таъсири умумии молиявӣ аз рӯи ин амалиётҳо мусбӣ мебошад.

29. ДАРОМАДИ ДИГАР

Даромади дигар барои солҳое, ки 31 декабри 2025 ва 31 декабри 2024 анҷом ёфтаанд, инҳоро дар бар мегирад:

	Барои соле, ки 31 декабри соли 2025 анҷом ёфтааст	Барои соле, ки 31 декабри соли 2024 анҷом ёфтааст
Фоида / (зарар) аз фурӯши дороиҳои, натиҷаи ситонидан гирифта шудаанд	1,934	(1,717)
Даромад аз иҷора	1,136	478
Даромад аз фурӯши воситаҳои асосӣ	212	1,605
Фарсудадашавӣ	60	(1,582)
Дигар	6,329	6,350
Ҳамагӣ даромади дигар	9,671	5,134

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУЙ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНЧОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

30. ХАРОЧОТҲОИ АМАЛИЁТӢ

Харочотҳои амалиётӣ барои солҳое, ки 31 декабри 2025 ва 31 декабри 2024 анҷом ёфтаанд, чунин аст:

	Барои соли, ки 31 декабри соли 2025 анҷом ёфтааст	Барои соли, ки 31 декабри соли 2024 анҷом ёфтааст
Музди кор ва подошпулии кормандон	288,284	219,556
Андози ягонаи иҷтимоӣ	48,300	38,631
Истеҳлоки воситаҳои асосӣ ва дорoiҳои ғайримоддӣ	46,759	34,981
Хароҷоти хизматрасонии касбӣ	34,410	18,987
Хароҷоти реклама	21,127	18,950
Ҳаққи узвият	16,135	13,671
Хароҷоти технологияҳои иттилоотӣ	14,316	12,667
Хароҷоти алоқа	9,172	8,220
Хароҷоти сафар	5,194	5,948
Хароҷоти посбонӣ	5,173	5,774
Хароҷоти хизмати коммуналӣ	4,935	3,737
Хароҷоти намояндагӣ	3,965	8,919
Хароҷоти сӯзишворӣ ва маводи сӯхту равшанкорӣ	3,461	3,992
Хароҷоти суғурта	3,424	3,518
Лавозимоти дафтардорӣ (конселярӣ)	2,506	2,420
Андозҳо, ғайр аз андоз аз фоида	2,263	2,570
Иҷораи амалиётӣ	1,788	2,496
Хизматрасонии техникӣ	1,728	1,257
Чарима ва чаримапулӣ	259	2,538
Хароҷоти дигар	7,325	7,177
Ҳамагӣ хароҷотҳои амалиётӣ	520,523	416,009

31. АНДОЗ АЗ ФОИДА

Гуруҳ ҳисобҳои андоз аз фоида дар асоси маълумоти баҳисобгирии андоз, ки мутобиқи талаботи қонунгузори андозии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Ҷумҳурии Ўзбекистон сурат мегирад, тартиб медиҳад, ки метавонанд аз СБҲМ фарқ кунанд.

	Барои соли, ки 31 декабри соли 2025 анҷом ёфтааст	Барои соли, ки 31 декабри соли 2024 анҷом ёфтааст
Дорoiҳои андозии батаъхиратода аз фоида	10,442	3,227
Чамъан дорoiҳои андозии батаъхиратода аз фоида	10,442	3,227
Дорoiҳои/(Уҳдадорӣ) оид ба андозии қорӣ аз фоида	(23,306)	7,900
Чамъан уҳдадорӣ оид ба андоз аз фоида	(23,306)	7,900

Мувофиқи Кодекси андозии Ҷумҳурии Тоҷикистон, меъёри андоз аз фоида барои муассисаҳои қарзӣ ва молиявӣ 20%-и даромади софи андозбандишавандаро ташкил медиҳад. Мувофиқи Кодекси андозии Ҷумҳурии Ўзбекистон, меъёри андоз аз фоида 15%-и даромади софи андозбандишавандаро ташкил медиҳад.

Дорoiҳо ва уҳдадорӣҳои андозии батаъхиратода

Азбаски навъҳои алоҳидаи хароҷот барои мақсадҳои андозбандӣ тарҳ карда намешаванд, инчунин аз сабаби мавҷудияти даромади андозбандишаванда, дар Гуруҳ фарқиятҳои муайяни доимии андоз ба миён меоянд.

Андозии батаъхиратода таъсири (эффeкти) холиси андозиро аз фарқияти замони байни арзиши ҳисобгирии дорoiҳо ва уҳдадорӣҳо барои мақсадҳои ҳисоботи молиявии маҷмӯӣ ва маблағи барои мақсадҳои андозбандӣ муайяншаванда нишон медиҳад.

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

Тағйироти қимати фарқиятҳои замони барои солҳои, ки 31 декабри 2025 ва 31 декабри 2024 анҷом ёфтаанд, метавонад ба таври зилл пешниҳод гардад:

	Бақия то 1 январии соли 2025	Дар таркиби фоида ё зарар эътироф карда шудааст	Дар сармоияи худӣ эътироф карда шудааст	Бақия ба санаи 31 декабри соли 2025
Қарзҳои ба муштариён додашуда	(6,591)	9,062	-	2,471
Дороиҳо дар шакли ҳуқуқи истифодабарӣ	(4,319)	(2,039)	-	(6,358)
Дигар уҳдадориҳо - бонусҳо	1,589	1,565	-	3,154
Уҳдадориҳо аз рӯи иҷора	4,658	2,360	-	7,018
Воситаҳои асосӣ, таҷҳизот ва дороиҳои ғайримоддӣ	4,788	(2,874)	-	1,914
Дороиҳои, ки дар натиҷаи ситонидан гирифта шудаанд	777	(499)	-	278
Захираи ҳисобшуда аз рӯи рухсатиҳои истифоданашуда	58	(58)	-	-
Пули нақд ва муодили он	25	(13)	-	12
Маблағҳо дар бонкҳо ва дигар муассисаҳои молиявӣ	1,030	(388)	-	642
Дигар дороиҳо	317	(329)	-	(12)
Маблағи талафоти қарзии пешбинишаванда аз лизингҳои молиявӣ	468	428	-	896
Қоғазҳои қиматноки сармоягузорӣ, ки бо арзиши одилона тавассути дигар даромади умумӣ баҳо дода мешаванд	427	-	-	427
	<u>3,227</u>	<u>7,215</u>	<u>-</u>	<u>10,442</u>

	Бақия то 1 январии соли 2024	Дар таркиби фоида ё зарар эътироф карда шудааст	Дар сармоияи худӣ эътироф карда шудааст	Бақия ба санаи 31 декабри соли 2024
Қарзҳои ба муштариён додашуда	(5,918)	(673)	-	(6,591)
Дороиҳо дар шакли ҳуқуқи истифодабарӣ	(4,409)	90	-	(4,319)
Ҷорҳои аз рӯи уҳдадориҳо пардохтшаванда	-	1,589	-	1,589
Уҳдадориҳо аз рӯи иҷора	4,342	316	-	4,658
Воситаҳои асосӣ	2,898	1,890	-	4,788
Дороиҳои, ки дар натиҷаи ситонидан гирифта шудаанд	1,675	(898)	-	777
Захираи ҳисобшуда аз рӯи рухсатиҳои истифоданашуда	1,652	(1,594)	-	58
Бақияҳо дар БМТ ва дигар бонкҳо	11	15	-	25
Дигар дороиҳо	1,636	(606)	-	1,030
Маблағи талафоти қарзии пешбинишаванда аз лизингҳои молиявӣ	783	(466)	-	317
Қоғазҳои қиматноки сармоягузорӣ, ки бо арзиши одилона тавассути дигар даромади умумӣ баҳо дода мешаванд	133	335	-	468
	<u>3,229</u>	<u>(2)</u>	<u>-</u>	<u>3,227</u>

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҶОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЦМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

Дар солҳое, ки 31 декабри 2025 ва 2024 анҷом ёфтаанд, муносибати байни хароҷоти андоз ва фоидаи баҳисобгирӣ чунин шарҳ дода мешавад:

	Барои соли, ки 31 декабри соли 2025 анҷом ёфтааст	Барои соли, ки 31 декабри соли 2024 анҷом ёфтааст
Фоидаи пеш аз андозбандӣ	597,311	366,606
Андоз аз рӯи меъёри муқарраршуда (20%)	119,462	73,321
Таъсири андоз аз фарқиятҳои доимӣ	(10,642)	4,091
Хароҷоти андоз аз даромад	108,820	77,412
Хароҷоти андоз аз даромад барои соли гузашта	-	28,020
Меъёри самараноки андоз	18,22%	21,12%
Хароҷоти андози қорӣ аз фоида	108,820	77,412
Хароҷот аз рӯи андози батаъхирафта аз фоида	(7,215)	2
Ислоҳотҳои солҳои гузашта	(47)	-
Хароҷоти андоз аз даромад барои соли гузашта	-	28,020
Хароҷоти андоз аз фоида	101,558	105,434

32. УҲДАДОРИҶОИ ШАРТӢ

Дар раванди фаъолияти худ Гурӯҳ воситаҳои молиявиро бо хавфҳои ғайритавозунӣ барои қонеъ гардондани талаботи муштариён истифода мебарад. Ин воситаҳо, ки дорои дараҷаҳои гуногуни хавфи қарзӣ мебошанд, дар ҳисоботи маҷмӯи оид ба вазъи молиявӣ инъикос карда намешаванд.

Андозаи зиёдтарини хавфи Гурӯҳ аз рӯи уҳдадориҳои молиявии шартӣ ва уҳдадориҳои қарзидиҳӣ дар сурати аз ҷониби тарафи дуҷуми муомилот иҷро накардани уҳдадориҳои худ ва дар ҳолати беқурбшавии ҳамаи талаботҳои муқобил, таъминот ё гарав дар шакли коғазҳои қиматнок ба арзиши шартномавии ин воситаҳо баробар аст.

Гурӯҳ ҳамон сиёсати қарзиеро, ки нисбат ба воситаҳои молиявии дар тавозунбуда татбиқ мегардад, нисбат ба уҳдадориҳои шартӣ низ татбиқ менамояд.

Ба ҳолати 31 декабри соли 2025 ва 2024 уҳдадориҳои шартӣ ба марҳилаи 1 гузаронда шудаанд.

Ба ҳолати 31 декабри соли 2025 ва 2024 уҳдадориҳои шартӣ аз инҳо иборат буданд:

	31 декабри соли 2025	31 декабри соли 2024
Уҳдадориҳои шартӣ		
Кафолатҳои додашуда	44,282	25,326
Уҳдадориҳо аз рӯи хатҳои қарзии истифоданашуда	60,705	40,162
Уҳдадориҳо оид ба лимити қарзҳои истифоданашуда	367	426
Захираи баҳодидиҳӣ барои зарари интизории қарзӣ	(1,012)	(941)
	104,342	64,973

Кафолатҳои додашуда аз ҳисоби пасандозҳо ва гарав дар шакли амволи ғайриманқули муштариёни дахлдор пурра таъмин шудаанд. Ин кафолатҳо ба чадвали таҳлили пардохтпазирӣ дохил карда нашудаанд, зеро таъминоти пурра доранд.

Қарор дар бораи додани қарз ба муштариён дар доираи маблағи хатҳои қарзии кушода аз ҷониби Гурӯҳ ҳар дафъае, ки муштарӣ барои гирифтани захираҳои қарзӣ муроҷиат мекунад, қабул карда мешавад ва аз вазъи молиявии қарзгир, таърихи қарз ва дигар омилҳо вобаста аст.

Уҳдадориҳо оид ба хароҷоти асосӣ. Аз 31 декабри соли 2025 ва 2024, Гурӯҳ сармоягузориҳои сармоягузориро барои рушди инфрасохтор, аз ҷумла таъсис ва рушди маркази коркарди маълумот (МРС), инчунин васеъ кардани шабакаи АТМ, анҷом додааст.

Муроғияҳои судӣ. Дар давоми солҳое, ки 31 декабри 2025 ва 2024 анҷом ёфтаанд, Гурӯҳ ба ғайр аз даъвоҳои оид ба ситонидани қарзҳои муҳлатгузашта, нисбати шахсони сеюм ягон даъвои ҷиддӣ пешниҳод накардааст. Инчунин дар ин давра нисбати Гурӯҳ аз шахсони сеюм ягон талаботи ҷиддӣ пешниҳод нашудааст.

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

Андоzbандӣ. Қонунгузори андози Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳар тарз тафсир кардан мумкин аст. Илова бар ин, хавфи хулосабарориҳои худсаронаи мақомоти андоз дар бораи фаъолияти Гурӯҳ вуҷуд дорад. Агар ягон амали мушаххас дар асоси тафсири қонунгузорӣ аз ҷониби роҳбариятро нисбат ба фаъолияти Гурӯҳ мақомоти андоз мавриди шикоят қарор диҳад, ин метавонад боиси ҳисоб кардани андозҳо, ҷаримаҳо ва ҷаримапулиҳои иловагӣ гардад. Роҳбарияти Гурӯҳ дар асоси тафсири қонунгузори андоз чунин мешуморад, ки ҳамаи андозҳои татбиқшаванда ҳисоб карда шудаанд. Маъмулан, панҷ соли пеш аз соли ҳисоботӣ барои гузарондани санҷиш аз ҷониби мақомоти андоз кушода мебошад.

Пардохти нафақа. Мутобиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамаи кормандони Гурӯҳ ба нафақаи давлатӣ ҳуқуқ доранд. Ба ҳолати 31 декабри солҳои 2025 ва 2024 Гурӯҳ дар назди кормандони ҳозира ё собиқи худ оид ба пардохтпулиҳои иловагии нафақа, хизматрасонии тиббӣ пас аз ба нафақа баромадан, пардохтҳои суғурта ё дигар имтиёзҳо ҳангоми ба нафақа баромадан уҳдадорӣ нашошт.

33. АРЗИШИ ОДИЛОНАИ ВОСИТАҲОИ МОЛИЯВӢ

Арзиши одилона бо назардошти нархе муайян карда мешавад, ки ҳангоми фурӯши дороиҳо чой дорад ё барои интиқоли уҳдадорӣ дар доираи муомилоти муқаррарӣ байни иштирокдорони бозор дар санаи нархгузорӣ пардохта мешавад, ба истиснои фурӯши маҷбурӣ ё фурӯш дар ҳолати барҳамдиҳӣ.

Дараҷабандии сесатҳаи маълумот барои муайян кардани арзиши одилона, ки дар он афзалиятнокии ворид кардани маълумоти дар усулҳои муайянсозии арзиши одилонаи дороиҳо ва уҳдадориҳо истифодашаванда муайян карда мешавад, ба тарзи зайл аст:

Дараҷаи 1: Агар нархи бозорӣ барои ин восита мавҷуд бошад, он гоҳ арзиши одилона дар асоси нархи дар бозор мушоҳидашаванда ҳисоб карда мешавад;

Дараҷаи 2: Вақте ки параметрҳои нархгузорӣ дар бозор мавҷуд набоянд ё дар асоси нархҳои бозорӣ муайян карда намешаванд, арзиши одилона тавассути таҳлили дигар маълумоти бозорӣ ҳар як маҳсулот ва таҳлили моделҳои нархгузорӣ, ки дар онҳо усулҳои математикӣ дар асоси назарияҳои молиявии аз ҷониби умум эътирофшуда истифода мешаванд, муайян карда мешавад. Моделҳои нархгузорӣ шартҳои шартномавии коғазҳои қиматнок, инчунин параметрҳои арзёбии бозор, ба монанди меъёрҳои фоизӣ, ноустуворӣ, қурби мубодила ва рейтингҳои қарзии контрагентро ба назар мегиранд;

Дараҷаи 3: Агар параметрҳои арзёбии бозор мустақиман баҳогузорӣ нашаванд, роҳбарият баҳодиҳии беҳтарини ин параметрҳоро барои муайян кардани инъикоси оқилонаи он, ки бозор ба ин восита чӣ гуна нарх мегузорад, анҷом медиҳад. Беҳтарин далели арзиши одилонаи воситаи молиявӣ ҳангоми эътирофи ибтидоӣ нархи муомилот мебошад, агар арзиши одилонаи ин восита бо роҳи муқоисаи маълумот оид ба муомилоти бозорӣ мавҷудаи ин восита ба даст оварда шуда бошад ё ба усули арзёбӣ асос ёфта бошад, ки параметрҳои он танҳо маълумотро аз бозорҳои амалкунанда дар бар мегиранд. Ҳама гуна фарқиати байни нархи муомилот ва арзиш дар асоси усули арзёбӣ дар ҳисобот оид ба фоида ё зарари даромади умумӣ ҳангоми эътирофи ибтидоӣ эътироф карда намешавад. Фоида ё зарари минбаъда танҳо ба андозае эътироф карда мешавад, ки агар он дар натиҷаи тағйирёбии омиле, ки иштирокдорони бозор ҳангоми муқаррар кардани нарх ба назар мегиранд, ба миён ояд.

Қарзҳои ба муштарӣен додашуда

Арзёбӣ бо роҳи тахфиф кардани гардиши эҳтимолии маблағҳои пулии оянда аз рӯи қарзҳои алоҳида тибқи муҳлатҳои ҳисобшавандаи пардохт бо истифода аз меъёрҳои афзалиятдоштаи бозорӣ 22%-30% ҳангоми дисконт кардани вуруди маблағҳои пулии минбаъдаи қарзҳои ба муштарӣени корпоративӣ мутаносибан бо сомонӣ додашуда анҷом дода мешавад (31 декабри соли 2024: мутаносибан 18.57%-28.31% бо сомонӣ ва 12.36%-18.00% бо доллари ИМА).

Маблағҳои муштарӣен

Арзиши одилона бо роҳи тахфиф кардани гардиши ояндаи маблағҳои пулӣ аз рӯи маблағҳои муштарӣен тибқи муҳлатҳои ҳисобшавандаи пардохт бо истифода аз меъёрҳои афзалиятдоштаи бозорӣ 12%-17.00% ва 1.04%-5.02% ҳангоми дисконт кардани маблағҳои пулии воридшавандаи оянда аз рӯи маблағҳои муштарӣен бо сомонӣ ва доллари ИМА (31 декабри соли 2024: 15.81%-17.00% ва 1.03%-4.00% мутаносибан) анҷом дода мешавад.

Дигар маблағҳои қарзӣ

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

Арзёбӣ бо роҳи тахфиф (дисконт) кардани гардиши эҳтимолии ояндаи маблағҳои пулӣ аз рӯи траншҳои алоҳидаи қарз аз дигар ташкилотҳои молиявӣ тибқи муҳлатҳои ҳисобшавандаи пардохт бо истифода аз меъёрҳои афзалиятдоштаи бозории 15-17% ва 6.60%-7.00% ҳангоми дисконт кардани маблағҳои воридшавандаи минбаъда аз рӯи дигар маблағҳои қарзӣ мутаносибан бо сомонӣ ва доллари ИМА (31 декабри соли 2024: 15-17% ва 6,60-7.00%) анҷом дода мешавад.

Ба истиснои қарзҳои ба муштариён додашуда ва маблағҳои муштариён ва дигар маблағҳои ҷалбшуда роҳбарияти Гурӯҳ чунин мешуморад, ки арзиши тавозунии дороиҳои молиявӣ ва уҳдадориҳои молиявие, ки дар ҳисоботи молиявии маҷмӯи эътироф шудаанд, бинобар хусусияти кӯтоҳмуддат доштани ин дороиҳо ва уҳдадориҳои молиявӣ ба арзиши одилонаи онҳо қариб мутобиқат менамояд.

	31 декабри соли 2025		31 декабри соли 2024	
	Арзиши тавозунӣ	арзиши одилона	Арзиши тавозунӣ	арзиши одилона
Қарзҳои ба муштариён додашуда	4,905,769	4,889,098	3,759,004	3,781,119
Маблағҳои муштариён	5,329,072	5,322,549	4,216,451	4,214,780
Қарзҳо	860,916	831,142	612,950	619,479

	31 декабри соли 2025			
	Дараҷаи 1	Дараҷаи 2	Дараҷаи 3	Ҷамағӣ
Қарзҳои ба муштариён додашуда	-	-	4,889,098	4,889,098
Маблағҳои муштариён	-	-	5,322,549	5,322,549
Қарзҳо	-	-	831,142	831,142

	31 декабри соли 2024			
	Дараҷаи 1	Дараҷаи 2	Дараҷаи 3	Ҷамағӣ
Қарзҳои ба муштариён додашуда	-	-	3,781,119	3,781,119
Маблағҳои муштариён	-	-	4,214,780	4,214,780
Дигар маблағҳои қарзӣ	-	-	619,479	619,479

Дар ҷадвали зер таҳлили воситаҳои молиявие, ки бо арзиши одилона аз рӯи дараҷабандии арзиши одилона инъикос мешаванд, оварда шудааст. Маблағҳо ба маблағи дар ҳисоботи вазъи молиявӣ нишондодашуда асос ёфтаанд.

	2025	2024
	Дараҷаи 2	Дараҷаи 2
Воситаҳои молиявие, ки бо арзиши одилона тавассути фоида ё зарар баҳо дода мешаванд		
- дороиҳои ҳосилавӣ	-	-
- уҳдадориҳои ҳосилавӣ	(3,218)	(784)

Барои дороиҳои ҳосилавӣ ва уҳдадориҳои ҳосилавӣ Гурӯҳ меъёри миёнавазни фоизи қарзхоро ба андозаи 8% ва фоизи миёнавазни қарзхоро барои маблағҳо дар бонкҳо ба андозаи 0% ба ҳолати 31 декабри соли 2025 барои дороиҳои ҳосилавӣ бо сомонӣ доллари ИМА ва евро мутаносибан истифода мебарад (31 декабри соли 2024: 7% ва 0% барои сомонӣ ва доллари ИМА).

34. ИДОРАКУНИИ САРМОЯ

Гурӯҳ сармояро идора мекунад, то идомаи фаъолияти худро таъмин карда, фоидаи саҳмиядоронро тавассути оптимизатсияи таносуби маблағҳои қарзӣ ва сармоияи худӣ ҷарчи бештар намояд.

Кифоятии сармоияи Гурӯҳ, аз ҷумла бо истифода аз коэффитсиентҳое, ки дар Созишномаи Базел оид ба кифоятии сармоия дар соли 2010 ва коэффитсиентҳое, ки Бонки миллии Тоҷикистон муқаррар кардааст, назорат карда мешавад. Дар давоми соли гузашта Гурӯҳ тамоми талаботи берунии сармояро комилан риоя кардааст.

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомони)

Солҳои 2025 ва 2024 сохтори сармояи Гурӯҳ аз сармояи саҳмиядорон, ки сармояи баровардашуда, захираҳо ва фоидаи тақсимнашударо дар бар гирифта, дар ҳисоботи маҷмӯи оид ба тағйирот дар сармояи худӣ инъикос мегардад, иборат аст.

Сохтори сармоя ҳар сол аз ҷониби Шурои нозирони Гурӯҳ баррасӣ карда мешавад. Дар рафти баррасии мазкур Шурои нозирони Гурӯҳ, аз ҷумла, арзиши сармоя ва хавфҳои марбут ба ҳар як гурӯҳи сармояро таҳлил мекунад. Дар асоси тавсияҳои Шурои нозирон, Гурӯҳ мувозинати сохтори сармояро дар маҷмӯъ таъмин менамояд.

Сиёсати умумии Гурӯҳ оид ба хавфҳои марбут ба идоракунии сармоя нисбат ба соли 2024 тағйир наёфтааст.

Дар чадвали зер таҳлили манбаъҳои сармояи танзимшавандаи Бонк бо мақсади муайян намудани кифоятии сармоя тибқи қоидаҳои муқаррарнамудаи Бонки миллии Тоҷикистон оварда шудааст:

	Барои соли, ки 31 декабри соли 2025 анҷом ёфтааст	Барои соли, ки 31 декабри соли 2024 анҷом ёфтааст
Гардиши сармояи дараҷаи 1		
Дар аввали сол	781,030	667,470
Тақсимот ба захираҳо	196,489	122,200
Тағйироти дороиҳои ғайримоддӣ	(28,992)	(8,640)
Саҳмҳои (ҳиссаҳои) сармоягузорӣ дар дигар ташкилотҳои молиявӣ	(38,135)	-
Дар охири сол	910,392	781,030
	Барои соли, ки 31 декабри соли 2025 анҷом ёфтааст	Барои соли, ки 31 декабри соли 2024 анҷом ёфтааст
Таркиби сармояи танзимшаванда		
Сармояи дараҷаи 1:	910,392	781,030
Фонди умумӣ барои дороиҳои хизматрасонишаванда	75,555	53,055
50% фоидаи соф	237,688	128,494
Қарзи субординарӣ	11,102	26,238
Чамъан сармояи танзимшаванда	1,234,737	988,817

¹ Фоидаи софи соли қорӣ то гирифтани хулосаи аудиторӣ оид ба ҳисоботи молиявии маҷмӯи дар ин сол ба андозаи 50% ба сармояи дараҷаи 2 дохил карда мешавад. Баъди гирифтани хулосаи аудиторӣ он метавонад пурра ба сармояи дараҷаи якум дохил карда шавад.

² Қарзи субординарӣ ба сармояи дараҷаи 2 бо андозаи 100% дохил карда мешавад, агар муҳлати пардохт аз панҷ сол зиёд бошад ва маблағи он аз 50% сармояи дараҷаи 1 зиёд набошад. Агар муҳлати пардохт аз панҷ сол камтар бошад, он дар давоми ҳар як соли минбаъда 20 фоиз кам карда мешавад.

Меъёрҳои кифоятии сармоя тибқи талаботи Бонки миллии Тоҷикистон дар чадвали зер оварда шудаанд:

Маблағи сармоя ва меъёрҳо	Меъёри кифоятии сармоя	Меъёри ҳадди ақал
Ба ҳолати 31 декабри соли 2025		
Кoeffитсиенти кифоятии сармоя К1.1	19,58%	12,00%
Кoeffитсиенти кифоятии сармоя К1.2	13,19%	10,00%
Ба ҳолати 31 декабри соли 2024		
Кoeffитсиенти кифоятии сармоя К1.1	18,94%	12,00%
Кoeffитсиенти кифоятии сармоя К1.1	14,28%	10,00%

Кoeffитсиенти кифоятии сармояи К1.1 таносуби сармояи умумии танзимшавандаро ба дороиҳои бо назардошти хавф баркашидашуда, ки мутобиқи талаботи Бонки миллии Тоҷикистон муайян шудааст, инъикос мекунад.

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

Козэфитсиенти кифоятии сармояи К1.2 таносуби сармояи умумии танзимшавандаро нисбат ба дороиҳои умумӣ инъикос мекунад, ки мутобиқи талаботи Бонки миллии Тоҷикистон муайян карда шудааст.

35. СИЁСАТИ ИДОРАКУНИИ ХАВФҲО

Идоракунии хавфҳо унсуре муҳимми фаъолияти Гурӯҳ ба ҳисоб меравад. Самтҳои асосии идоракунии хавфҳо инҳоянд:

- Муайян кардани хавфҳои, ки Гурӯҳ ба онҳо дар фаъолияти ҳаррӯзаи худ дучор мешавад;
- Андозагирии хавфҳо бо истифода аз методологияҳои гуногуни миқдорӣ ва сифатӣ, аз ҷумла ҳисоб кардани талафоти имконпазир;
- Сиёсату расмиёти Гурӯҳ барои муайян кардани равандҳои кам кардан ва коҳиш додани хавфҳо ва муқаррар кардани маҳдудиятҳо барои намудҳои гуногуни амалиёт. Чунин маҳдудиятҳо давра ба давра мутобиқи санадҳои меъёрии дохилии Гурӯҳ бозбинӣ мешаванд;
- Ҳисобот дар бораи хавфҳо: Ҳисобот дар бораи хавфҳо барои ҳар як департамент ва дар шакли маҷмӯи таҳия карда мешавад. Ин маълумот давра ба давра ба роҳбарият пешниҳод карда мешавад.

Хавфҳои асосии ба фаъолияти Гурӯҳ хос инҳоянд:

- хавфи қарзӣ,
- хавфи амалиётӣ,
- хавфи пардохтпазирӣ,
- хавфи асъорӣ.

Сохтори идоракунии хавфҳо. Шурои нозирон барои муайян кардани хавфҳо, муқаррар кардани сатҳи ҷоиҳои онҳо ва назорат масъулияти умумӣ ба дӯш дорад, аммо мақомоти алоҳидаи мустақил низ ҳастанд, ки барои идоракунии хавфҳо ва назорат масъуланд.

Шӯрои нозирон

Шӯрои Нозирони Бонк назорати умумиро аз болои системаи идоракунии хавфҳо амалӣ менамояд, принсипҳо ва равишҳои ташкили функсияи идоракунии хавфҳои Бонкро муайян мекунад, стратегияи идоракунии хавфҳо, иштиҳои хавф, сиёсат ва меъёрҳои асосии дохилии Бонкро оид ба идоракунии намудҳои асосии хавфҳо тасдиқ мекунад, ҳисоботҳо ва пешниҳодҳоро оид ба масъалаҳои идоракунии хавфҳо баррасӣ менамояд, оид ба муомилоти бузург, маҳдудияти вайронкуниҳо ва дигар масъалаҳои идоракунии хавфҳо дар доираи салоҳияти худ қарор қабул мекунад, тибқи санадҳои меъёрии дохилии Бонк ба роҳбарият барои ноил шудан ба ҳадафҳои ташкилот, таъмини риояи меъёрҳои ҳуқуқӣ, меъёри ва талаботи ахлоқӣ пешкаш мекунад.

Раёсат

Раёсати Бонк ва Раиси он корхоро оид ба татбиқи стратегияи идоракунии хавфҳо, аз ҷумла тавассути додани ваколатҳо ба мақомоти идоракунии коллегиялии поёнӣ ташкил мекунад ва иҷрои вазифаи идоракунии хавфҳоро аз ҷониби воҳидҳои сохтории масъули Бонк назорат мекунад.

Кумитаи хавфҳо

Кумитаҳои дар поён зикршуда, дар назди Раёсати Бонк вазифаҳои зеринро оид ба идоракунии хавфҳо дар доираи ваколатҳои муқаррарнамудаи ҳуҷҷатҳои меъёрии дохилӣ иҷро мекунанд:

- Кумитаи идоракунии дороиҳо ва ўҳдадориҳо – масъалаҳои қарори қабул мекунад, дастурҳо ва тавсияҳо оид ба идоракунии хавфҳои молиявӣ, аз ҷумла масъалаҳои идоракунии сармоя, сохтори дороиҳо ва ўҳдадориҳои Бонк, аз нав дида баромадани меъёрҳои ғоизӣ ва шартҳои маҳсулоти бонкӣ, банақшагирӣ ва назорати амалиёт дар бозори молиявӣ, идоракунии пардохтпазирӣ дар тамоми уфуқҳои Фаъолияти Бонк баррасӣ мекунад;
- Кумитаҳои қарзӣ – масъалаҳои идоракунии хавфҳои қарзӣ дар сатҳи амалиёти қарзии инфиродӣ ва дар сатҳи портфел дар доираи салоҳиятҳои ҷудошуда, тағйир додани шартҳои

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЦМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

қарзҳои додашуда, ҳисоббаробаркунӣ ва навиштан масъалаҳоро баррасӣ мекунад, нисбати қарзҳои ба таъхир афтада қарор қабул мекунад, дастуру тавсияҳо медиҳанд;

- Кумитаи идоракунии хавфҳои қарзӣ сифати портфели қарзиро назорат ва пешгӯӣ мекунад, Раёсати Бонкро дар бораи афзоиши назарраси хавфҳои қарзӣ саривақт огоҳ мекунад ва ба Раёсати Бонк оид ба кам кардани хавфи қарзӣ дар портфели қарзии Бонк тавсияҳо медиҳад.
- Кумитаи идоракунии хавфҳои амалиётӣ ва амнияти иттилоотӣ – масъалаҳоро баррасӣ мекунад, қарор қабул мекунад, оид ба идоракунии хавфҳои амалиётӣ, аз ҷумла масъалаҳои фаъолияти системаи идоракунии хавфҳо, таҳлили таъсири хавфҳо, банақшагири ва назорати татбиқи чорабиниҳо оид ба пешгири/кам кардани оқибатҳои ҳодисаҳои хавф дастурҳо ва тавсияҳо медиҳад.
- Дигар воҳидҳои сохтори Бонк ва шахсони масъули қабули намудҳои асосии хавфҳои идоракунии бевоситаи хавфҳоро дар самтҳои фаъолияти худ тибқи ҳуҷҷатҳои меъёрии дохилӣ амалӣ намуда, иҷрои қарорҳои мақомоти коллегиялии идоракуниро оид ба масъалаҳои идоракунии хавфҳо таъмин намуда, ба иштирокчиёни системаи идоракунии хавфҳо оид ба масъалаҳои марбут ба салоҳияти онҳо маълумоти зарурӣ пешниҳод менамоянд.

Назорати хатар

Воҳиди назорати хавфҳо воҳидҳои Сохтори масъули идоракунии хавфҳо (Департаменти хавфи бонкӣ, департаменти мутобиқати хавф, Шӯъбаи ҳуқуқӣ, Шӯъбаи амнияти иттилоотӣ), ки барои назорати риояи принципҳо, сиёсати идоракунии хавфҳо ва маҳдудиятҳои хавфи Гурӯҳ, назорати мустақили хавфҳо, аз ҷумла назорати андозаи мавқеъҳои зери хатар дар муқоиса бо маҳдудиятҳои муқарраршуда, инчунин арзёбии хатари маҳсулоти нав ва муомилоти сохторӣ масъуланд. Ин воҳид инчунин чамъовари маълумоти пурраро дар системаи баҳодиҳии хавф ва ҳисоботи хавф таъмин мекунад, сифати портфели қарзӣ, фарогирии хавфи қарзиро бо таъминоти пардохтпазир назорат мекунад. Шӯъба барои иҷрои талаботи ҳуҷҷатҳои дохилӣ ва мақомоти танзимкунандаи давлатӣ масъул аст. Он дар қабули қарорҳо оид ба қабули хатарҳои гуногун иштирок мекунад. Шӯъба усулҳои миқдории хавфҳои ба Гурӯҳ хосро таҳия мекунад ва ба воҳидҳои гуногуни Гурӯҳ оид ба кам ва самаранок назорат кардани хавфҳо тавсияҳо медиҳад. Он усулҳо ва воситаҳои таҳлилиро таҳия ва татбиқ мекунад, ки ба арзёбии хатарҳо, назорати сатҳи хавф ва ташкили расмиёти коҳиш додани хавф имкон медиҳад.

Ҳазинадорӣ Гурӯҳ. Ҳазинадорӣ Гурӯҳ барои идоракунии дороиҳо ва уҳдадорӣҳои Гурӯҳ ва сохтори умумии молиявӣ масъул мебошад. Ҳазинадорӣ инчунин барои пардохтпазирӣ ва хавфи маблағгузори Гурӯҳ масъулияти асосӣ ба зимма дорад.

Аудити дохилӣ. Равандҳои идоракунии хавфҳои Гурӯҳ ҳамасола аз ҷониби Идораи аудити дохилӣ тафтиш карда мешаванд, ки он ҳам кофӣ будани расмиёт ва ҳам аз ҷониби Гурӯҳ иҷро шудани ин расмиётро месанҷад. Хадамоти аудити дохилӣ натиҷаи санҷишҳои гузарондари бо роҳбарият муҳокима карда, хулоса ва тавсияҳои худро ба Кумитаи аудит пешниҳод менамояд.

Низоми арзёбии хавфҳо ва пешниҳоди иттилоот дар бораи хавфҳо. Хавфҳои Гурӯҳ бо ёрии усуле баҳо дода мешаванд, ки ҳам зарари интизорӣ, ки эҳтимол дар ҷараёни муқаррари фаъолият ба амал ояд ва ҳам зарари ғайричашмдошт, ки арзёбии зарари воқеии нисбатан зиёдтар дар асоси моделҳои омории мебошад, инъикос менамоянд. Гурӯҳ инчунин "сенарияҳои бадтарин" –ро, ки дар сурати рӯй додани ҳодисаҳои дорои эҳтимолияти ками рӯйдихӣ ҷой доранд, тарҳрезӣ менамояд.

Мониторинг ва назорати хавфҳо пеш аз ҳама ба маҳдудиятҳои муқарраркардаи Гурӯҳ асос меёбад. Чунин маҳдудиятҳои стратегияи пешбурди фаъолият ва шароити бозорро, ки дар он Гурӯҳ фаъолият мекунад, инчунин дараҷаи хавфиро, ки Гурӯҳ омода аст қабул кунад, инъикос менамоянд. Илова бар ин, Гурӯҳ қобилияти умумии тобоварӣ ба хавфро дар робита ба мавқеи умумии ҳамаи навъҳои хавфҳо ва амалиётҳои назорат ва арзёбӣ мекунад.

Маълумоте, ки аз тамоми намудҳои фаъолият гирифта шудааст, бо мақсади таҳлил, назорат ва барвақт ошкор намудани хавфҳо омӯхта ва коркард карда мешавад. Ин маълумот ба Шурои нозирон, Раёсати Гурӯҳ, кумитаҳои Гурӯҳ ва роҳбарони воҳидҳои сохторӣ пешниҳод карда мешавад. Дар ин маълумот нишондиҳандаи андозаи маҷмуии хавфи қарзӣ, истисноҳо аз маҳдудиятҳои муқарраршудаи хавф, нишондиҳандаҳои пардохтпазирӣ ва тағйироти дараҷаи хавф оварда мешавад. Ҳар моҳ дар бораи хавфҳо аз рӯи соҳаҳо, муштариён ва минтақаҳои ҷуғрофӣ маълумот пешниҳод карда мешавад. Зарурати таъсис додани захира барои талафоти қарзӣ ҳар моҳ баррасӣ карда мешавад. Ҳар моҳ Шурои нозирон оид ба хавфҳо ҳисоботи

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУЙ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

муфассал мегирад, ки дар он тамоми маълумоти зарурӣ барои арзёбии хавфҳои Гуруҳ дарҷ мегардад.

Коҳиш додани хавф. Дар доираи идоракунии хавфҳои Гуруҳ воситаҳои молиявиро барои идоракунии мавқеъҳои, ки аз тағйирёбии меъёрҳои фоизӣ, қурби мубодила, инчунин мавқеъҳои пешбинишавандаи муомилот бармеоянд, истифода мебарад. Гуруҳ барои кам кардани хавфи қарзии худ фаъолона аз гарав истифода мебарад.

Тамаркузи аз андоза зиёди хавф. Тамаркузи хавф вақте ба вучуд меояд, ки як қатор контрагентҳои фаъолиятҳои шабеҳро анҷом медиҳанд ё фаъолияти онҳо дар як минтақаи чуғрофӣ сурат мегирад ё контрагентҳои хусусиятҳои ҳаммонанди иқтисодӣ доранд ва дар натиҷаи тағйирёбии шароити иқтисодӣ, сиёсӣ ва дигар шароит ба қобилияти ин контрагентҳои дар иҷро намудани уҳдадориҳои шартномавӣ таъсири яхела мерасонанд. Тамаркузи хавф ҳассосияти нисбии натиҷаҳои фаъолияти Гуруҳро ба тағйирот дар шароите, ки ба соҳаи муайян ё минтақаи чуғрофӣ таъсир мерасонад, инъикос менамояд.

Бо мақсади пешгирӣ намудани тамаркузи аз андоза зиёди хавф сиёсату расмиёти Гуруҳ принципҳои махсусро дар бар мегиранд, ки ба нигоҳ доштани портфели диверсификатсионӣ нигаронида шудаанд. Тамаркузи муқарраршудаи хавфи қарзӣ назорат ва идора карда мешавад.

Бо мақсади таъмини сиёсати муассиру самарабахши идоракунии хавфҳои Гуруҳ принципҳои асосии идоракунии хавфҳоро муайян кардааст, ки ҳадафи асосии онҳо ҳифзи Гуруҳ аз хавфҳои мавҷуда ва имкон додан барои ноилшавии нишондиҳандаҳои банақшагирифта мебошад. Ин принципҳоро Гуруҳ ҳангоми идоракунии хавфҳои зерин истифода мебарад:

Хавфи қарзӣ. Хавфи қарзӣ хавфест, ки Гуруҳ дар натиҷаи уҳдадориҳои шартномавии худро иҷро накардани муштариён ё контрагентҳои он зарар мебинад. Гуруҳ хавфи қарзиро тавассути муқаррар кардани андозаи ниҳии хавф, ки Гуруҳ омода аст барои контрагентҳои алоҳида, тамаркузи чуғрофӣ ё соҳавии хавф, инчунин мониторинги риояи маҳдудиятҳои муқарраршудаи хавф қабул кунад, идора менамояд.

Бо мақсади кам кардани хавфҳои қарзӣ расмиёти идоракунии хавфи қарзӣ гузаронда мешавад, ки аз марҳилаҳои зерин иборат аст:

- муайян кардани хавфҳои қарзӣ
- баҳодихӣ
- мониторинг
- назорат/танзим.

Ин расмиёт вобаста ба таъсири хавфҳои соҳаи муайяни фаъолияти Гуруҳ давра ба давра амалӣ карда мешавад. Илова бар ин, барои коҳиш додани пайомадҳои хавфи қарзӣ як қатор тадбирҳо, аз қабилӣ диверсификатсияи портфел аз рӯи минтақаҳо ва соҳаҳои иқтисодӣ ва асъор, маҳдуд кардани маҳсулот ва салоҳияти қабули қарорҳо ва захирасозӣ андешида мешаванд.

Гуруҳ расмиёти санчиши сифати қарзро бо мақсади саривақт ошкор намудани тағйироти эҳтимолии қобилияти қарзпардозии контрагентҳои, аз қабилӣ мониторинги сандуқи қарзӣ дар маҳалҳо, аз ҷумла бознигарии давра ба давраи андозаи таъминоти гарав таҳия кардааст. Маҳдудиятҳои барои контрагентҳои дар асоси истифодаи низомии таснифи хавфҳои қарзӣ муқаррар карда мешаванд, ки ин низом барои ҳар контрагент рейтингҳои хавф таъин мекунад. Рейтингҳои хавф бояд мунтазам бозбинӣ карда шаванд. Расмиёти санчиши сифати қарз ба Гуруҳ имкон медиҳад, ки андозаи зарари эҳтимолиро аз рӯи хавфҳои, ки ба онҳо дучор мешавад, арзёбӣ кунад ва чораҳои зарурӣ андешад.

Арзиши тавозунии моддаҳои ҳисоботи маҷмӯӣ оид ба вазъи молиявӣ бе назардошти таъсири ҳисобу китоби мутақобил ва созишномаҳои пешниҳоди таъминоти гарав андозаи ниҳии хавфи қарзиро барои ин моддаҳо нисбатан дақиқ инъикос мекунад.

Маълумоти нисбатан муфассал оид ба андозаи ниҳии хавфи қарзӣ барои ҳар як гуруҳи воситаҳои молиявӣ дар тавзеҳоти алоҳида оварда шудааст.

Маълумот дар бораи сифати қарзҳо ба муштариён бо арзиши истеҳлоқшуда:

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

	Зарари интизории қарзӣ дар давоми 12 моҳ	Зарари интизории қарзӣ дар давоми тамоми муҳлати қарздиҳӣ	Зарари интизории қарзӣ дар давоми тамоми муҳлати қарздиҳӣ	Ҳамагӣ
Ба ҳолати 31 декабри соли 2023	<u>3,031,633</u>	<u>58,088</u>	<u>110,967</u>	<u>3,200,688</u>
Барқарорсозии қарзҳои қаблан аз ҳисоб бароварда	-	-	12,760	12,760
Дороиҳои молиявии навтаъсис ё бадастоварда	<u>3,953,609</u>	-	-	<u>3,953,609</u>
Интиқол ба марҳилаи 1	9,600	(7,467)	(2,133)	-
Интиқол ба марҳилаи 2	(91,189)	91,641	(452)	-
Интиқол ба марҳилаи 3	<u>(99,352)</u>	<u>(12,120)</u>	<u>111,472</u>	<u>-</u>
Дороиҳои молиявие, ки эътирофи онҳо қатъ шудааст (ба истиснои дороиҳои аз ҳисоб баровардашуда)	<u>(3,122,730)</u>	<u>(29,123)</u>	<u>(79,488)</u>	<u>(3,231,341)</u>
Аз ҳисоб баровардан	-	-	(43,362)	(43,362)
Ба ҳолати 31 декабри соли 2024	<u>3,681,571</u>	<u>101,019</u>	<u>109,764</u>	<u>3,892,354</u>
Барқарорсозии қарзҳои қаблан аз ҳисоб бароварда	-	-	16,349	16,349
Дороиҳои молиявии навтаъсис ё бадастоварда	<u>3,987,514</u>	-	-	<u>3,987,514</u>
Интиқол ба марҳилаи 1	2,237	(2,016)	(221)	-
Интиқол ба марҳилаи 2	(90,775)	90,817	(42)	-
Интиқол ба марҳилаи 3	<u>(106,018)</u>	<u>(41,182)</u>	<u>147,200</u>	<u>-</u>
Дороиҳои молиявие, ки эътирофи онҳо қатъ шудааст (ба истиснои дороиҳои аз ҳисоб баровардашуда)	<u>(2,714,460)</u>	<u>(16,624)</u>	<u>(29,441)</u>	<u>(2,760,524)</u>
Аз ҳисоб баровардан	-	-	(14,041)	(14,041)
Ба ҳолати 31 декабри соли 2025	<u>4,760,068</u>	<u>132,015</u>	<u>229,568</u>	<u>5,121,651</u>

ҶАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҶОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомони)

Таҳлили тағйироти захираи қарзҳо ба муштариён аз рӯи зарари интизории қарзӣ:

	Зарари интизории қарзӣ дар давоми 12 моҳ	Зарари интизории қарзӣ дар давоми тамоми муҳлати қарздиҳӣ	Зарари интизории қарзӣ дар давоми тамоми муҳлати қарздиҳӣ	Ҷамағӣ
Ба ҳолати 31 декабри соли 2023	30,708	7,164	65,778	103,650
Интиқол ба марҳилаи 1	2,051	(797)	(1,254)	-
Интиқол ба марҳилаи 2	(6,960)	7,188	(228)	-
Интиқол ба марҳилаи 3	(23,223)	(3,002)	26,225	-
Барқарорсозии қарзҳои қаблан аз ҳисоб бароварда	-	-	12,760	12,760
Ҳисобкунӣ/(барқароркунӣ)	59,658	(161)	805	60,302
Аз ҳисоб баровардан	-	-	(43,362)	(43,362)
Ба ҳолати 31 декабри соли 2024	62,234	10,392	60,724	133,350
Интиқол ба марҳилаи 1	374	(247)	(127)	-
Интиқол ба марҳилаи 2	(13,495)	13,519	(24)	-
Интиқол ба марҳилаи 3	(24,910)	(6,364)	31,274	-
Барқарорсозии қарзҳои қаблан аз ҳисоб бароварда	-	-	16,349	16,349
Ҳисобкунӣ/(барқароркунӣ)	64,382	(732)	16,574	80,224
Аз ҳисоб баровардан	-	-	(14,041)	(14,041)
Ба ҳолати 31 декабри соли 2025	88,585	16,569	110,728	215,882

Қор бо таъминоти гарав. Бо мақсади кам кардани хавфҳои қарзӣ аз рӯи қарзҳои додашуда ва кафолатҳои додашуда Гурӯҳ кӯшиш мекунад, ки ба қадри имкон аз гарав дар шакли таъминот истифода барад. Гарав дар шаклҳои гуногун, аз қабилҳои пули нақд, коғазҳои қиматнок, аккредитив/кафолатҳо, амволи ғайриманқул, қарзи дебиторӣ, захира ва дигар дороиҳои ғайримолиявӣ пешниҳод карда мешавад. Гарав, агар ба ҳисоби моликияти Гурӯҳ ситонида нашуда бошад, дар ҳисоботи маҷмӯи оид ба вазъи молиявии Гурӯҳ инъикос карда намешавад. Бо вучуди ин, арзиши одилонаи гарав ба ҳисобкунии ЗИҚ таъсир мерасонад. Ин одатан ҳадди ақал дар марҳилаи ибтидоии додани қарз баҳогузори шуда, ҳар сол бознигарӣ мешавад. Гурӯҳ ба қадри имкон маълумоти дастраси бозорро барои арзёбии дороиҳои молиявие, ки ба сифати гарав нигоҳ дошта мешаванд, истифода мебарад. Дигар дороиҳои молиявӣ, ки арзиши бозории ба осонӣ муайяншаванда надоранд, бо истифода аз моделҳои арзёбӣ карда мешаванд.

Тавре ки дар бахш оид ба афзоиши назарраси хавфи қарзӣ зикр гардид, расмиёти мониторинги Гурӯҳ ошкор кардани афзоиши назарраси хавфи қарзро пеш аз ба амал омадани дефолт, на дертар аз 30 рӯзи пас аз гузаштани муҳлати пардохт пешбинӣ мекунад. Ин талабот асосан ба қарз ва пешпардохтҳои ба муштариён додашуда, аз ҷумла ба шахсони воқеӣ дахл дорад, зеро барои қарз ва пешпардохтҳои ба шахсони ҳуқуқӣ додашуда ва дигар дороиҳои маълумоти муфассал дар бораи қарзгиранда мавҷуд аст, ки барои таҳлили зиёдшавии назарраси хавфи қарзӣ истифода мешавад. Дар ҷадвали зер таҳлили арзиши умумии қарзҳо ва пешпардохтҳои ба муштариён додашуда, ки аз рӯи давомнокии таъхири муҳлат гурӯҳбандӣ шудаанд, оварда шудааст.

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЦМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(ба ҳазор сомонӣ)

Таҳлили сифати қарзҳои нопардохта ба ҳолати 31 декабри солҳои 2025 ва 2024 ба тарзи зайл пешниҳод шудааст:

	31 декабри соли 2025			
	Қарзҳо пеш аз тарҳи захираи баҳодиҳии зарари интизории қарзӣ	Захираи баҳодиҳии зарари интизории қарзӣ	Қарзҳо бо тарҳи захираи баҳодиҳии зарари интизории қарзӣ	Захираи баҳодиҳии зарари интизории қарзӣ нисбат ба маблағи қарзҳо пеш аз тарҳи захираи зарари интизории қарзӣ
Қарзҳо ба муштарӣён				
Батаъхирнаафтода	4,811,999	83,724	4,728,273	2%
Камтар аз 30 рӯз батаъхирафтода	120,419	15,860	104,559	13%
Аз 31 то 60 рӯз батаъхирафтода	37,199	14,173	23,027	38%
Аз 61 то 90 рӯз батаъхирафтода	16,204	9,592	6,612	59%
Аз 91 то 120 рӯз батаъхирафтода	12,636	8,005	4,631	63%
Аз 121 то 150 рӯз батаъхирафтода	12,759	8,139	4,620	64%
Аз 151 то 180 рӯз батаъхирафтода	13,720	7,524	6,195	55%
Аз 181 то 360 рӯз батаъхирафтода	41,925	24,787	17,138	59%
Зиёда аз 360 рӯз батаъхирафтода	54,792	44,078	10,714	80%
Ҳамагӣ қарзҳои ба муштарӣён додашуда	5,121,652	215,882	4,905,769	4%
	31 декабри соли 2024			
	Қарзҳо пеш аз тарҳи захираи баҳодиҳии зарари интизории қарзӣ	Захираи баҳодиҳии зарари интизории қарзӣ	Қарзҳо бо тарҳи захираи баҳодиҳии зарари интизории қарзӣ	Захираи баҳодиҳии зарари интизории қарзӣ нисбат ба маблағи қарзҳо пеш аз тарҳи захираи зарари интизории қарзӣ
Қарзҳо ба муштарӣён				
Батаъхирнаафтода	3,678,956	59,763	3,619,193	2%
Камтар аз 30 рӯз батаъхирафтода	97,516	12,196	85,320	13%
Аз 31 то 60 рӯз батаъхирафтода	17,977	7,840	10,137	44%
Аз 61 то 90 рӯз батаъхирафтода	16,992	7,676	9,316	45%
Аз 91 то 120 рӯз батаъхирафтода	10,387	5,698	4,689	55%
Аз 121 то 150 рӯз батаъхирафтода	9,922	5,361	4,561	54%
Аз 151 то 180 рӯз батаъхирафтода	10,305	5,732	4,573	56%
Аз 181 то 360 рӯз батаъхирафтода	37,753	19,425	18,328	51%
Зиёда аз 360 рӯз батаъхирафтода	12,546	9,659	2,887	77%
Ҳамагӣ қарзҳои ба муштарӣён додашуда	3,892,354	133,350	3,759,004	3%

ҶАМЪИЯТИ САҶОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҶОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

Таҳлили ҳассосият

Тағйирот дар арзёбиҳо метавонад ба андозаи захираи талафоти имконпазир аз рӯи қарзҳо таъсир расонад. Масалан, агар арзиши ҷорӣ софи маблағҳои воридшавандаи эҳтимолӣ як фоиз фарқ кунад, захираи беқурбшавии қарзҳои ба муштариён додашуда дар санаи 31 декабри соли 2025 52,734 ҳазор сомонӣ камтар/зиёда хоҳад буд (31 декабри соли 2024: 37,590 ҳазор сомонӣ).

Тағйирот дар арзёбиҳо метавонад ба андозаи захираи талафоти имконпазир аз рӯи зарари қарзҳо таъсир расонад. Масалан, агар арзиши ҷорӣ софи маблағҳои воридшавандаи эҳтимолӣ се фоиз фарқ кунад, захира барои беқурбшавии қарзҳои ба муштариён додашуда ба ҳолати 31 декабри соли 2025 158,202 ҳазор сомонӣ камтар/зиёда хоҳад буд (31 декабри соли 2024: 112,770 ҳазор сомонӣ).

Дар зер таҳлили тамаркузи хавфи қарзии Гурӯҳ аз рӯи бахшҳо оварда шудааст:

	31 декабри соли 2025	31 декабри соли 2024
Қарзҳои истеъмолий	2,808,229	1,838,521
Тиҷорат	1,071,632	963,974
Хизматрасониҳо	468,032	365,514
Кишоварзӣ	352,975	297,034
Истеҳсолот	292,825	324,916
Ипотека ва сохтмон	100,126	94,175
Дигар	27,832	8,220
Бо тарҳи захираи баҳодиҳии зарари интизории қарзӣ	(215,882)	(133,350)
Ҷамағӣ қарзҳои ба муштариён додашуда	4,905,769	3,759,004

Дар ҷадвали зер андозаи ниҳии хавфи қарзӣ аз рӯи моддаҳои ҳисобот оид ба вазъи молиявӣ, аз ҷумла воситаҳои ҳосилавӣ оварда шудааст. Андозаи ниҳии хавф бе назардошти таъсири ҷораҳои қоҳиш додани хавфҳо, ба монанди истифодаи созишномаҳои кулл оид ба ҳисоббаробарии тарафайн ва таъминоти гарав пешниҳод карда шудааст.

	Ҳадди зиёдтарини дучорой ба хавфи қарзӣ то 31 декабри соли 2025	Ҳадди зиёдтарини дучорой ба хавфи қарзӣ то 31 декабри соли 2024
Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо	2,712,711	1,466,451
Маблағҳо дар бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	262,308	289,074
Қарзҳои ба муштариён додашуда	4,905,769	3,759,004
Қарзҳои дебиторӣ аз иҷораи молиявӣ	263,030	147,761
Қоғазҳои қиматнокӣ сармоягузорӣ	385,084	220,274
Дигар дороиҳои молиявӣ	3,292	13,454
Ҷамағӣ	8,532,194	5,896,018
Уҳдадориҳои шартӣ дорои хусусияти қарз ва кафолатҳо	105,354	65,914
Ҷамағӣ ҳадди зиёдтарини дучорой ба хавфи қарзӣ	8,637,548	5,961,932

Таъминот. Маблағ ва намуди таъминоти зарурии гарав ба арзёбии хавфи қарзии контрагент вобаста аст. Инчунин оид ба қобили қабул будани намудҳои гарав ва параметрҳои арзёбӣ тавсияҳо пешниҳод карда мешаванд.

Гурӯҳ дар давоми сол дороиҳои зерини молиявӣ ва ғайримолиявиро бо соҳибӣ кардани таъминоте, ки ба сифати гарав барои қарзҳои муштариён ва дар охири сол нигоҳ дошта мешуданд, ба даст овард. Сиёсати Гурӯҳ аз фуруши саривақтии таъминоти гарав иборат аст.

Роҳбарият арзиши бозории гаравро назорат карда, мувофиқи шартҳои шартномаи асосӣ пешниҳоди гарави иловагиро талаб мекунад, арзиши бозории гаравро, ки дар рафти санҷиши кифоятии захираи беқурбшавӣ гирифта шудааст, пайгирӣ менамояд.

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУӢ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

Гараве, ки дар тавозун гирифта шудааст, арзиши амволи ғайриманкулро, ба истиснои амволи манкул, аз қабилӣ моли дар муомилотбуда ва асбобҳои рӯзгор, дар бар мегирад.

Дар ҳолатҳое ки як тараф уҳдадориҳои худро оид ба воситаи молиявӣ пурра ё қисман иҷро намекунад, Гурӯҳ ҳуқуқ дорад ин уҳдадориҳоро тавассути анҷом додани ин амалҳо иҷро намояд:

1. Фурӯши муштаракӣ молу мулки ба гарав гузошташуда;
2. Мутобиқи қонунгузорию муқарраргардида вогузор кардани ҳуқуқи моликият ба молу мулки ба гарав гузошта; ва
3. Бо тартиби судӣ иҷро намудани уҳдадорӣ оид ба молу мулки ба гарав гузошта.

Гурӯҳ молу мулки ба гарав гузошташударо тавассути расмиёти судӣ меситонад, агар истифодаи усулҳои алтернативӣ имконпазир ё самаранок набошад ё агар барои ҳифзи ҳуқуқҳои Гурӯҳ ҳаёс кардани молу мулки ба гарав гузошта талаб карда шавад.

Дар ҳадвали зер арзиши тавозунии қарзҳои ба муштариён додашуда аз рӯи намуди таъминоти гараве, ки Гурӯҳ гирифтааст, нишон дода шудааст:

	31 декабри соли 2025	31 декабри соли 2024
Қарзҳои таҳти замонат додашуда	2,253,124	1,730,689
Қарзҳои таъминнашуда	1,778,226	1,132,578
Қарзҳои бо гарави амволи ғайриманкул таъминшуда	881,456	942,191
Қарзҳое, ки бо дигар гарав дар шакли молу мулки манкул таъмин карда шудаанд	140,733	64,386
Амонатҳо	48,099	1,543
Гарави муштарак	20,013	18,160
Ҳазинаи кафолати қарзии Тоҷикистон	-	2,807
Бо тарҳи захираи баҳодихии зарари интизорию қарзӣ	(215,882)	(133,350)
Ҳамагӣ қарзҳои ба муштариён додашуда	4,905,769	3,759,004

Дар зер тақсими дигар дороиҳои молиявӣ батаъхирнаафта ва беқурбнашудаи Гурӯҳ аз рӯи рейтинги қарзӣ (ин маълумот барои ҳамаи дороиҳои молиявӣ, ки муҳлаташон нагузаштааст ва беқурб нашудаанд, пешниҳод мегардад) оварда шудааст:

	AAA	A	BBB	BB	B	CC	Хавфи қарзӣ таъин карда нашудааст	Ҳамагӣ 31 декабри соли 2025
Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо	21,480	152,387	123,755	42,657	2,368,955	2,333	593,892	3,305,459
Маблағҳо дар бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	-	5,648	642	8,445	117,814	-	129,760	262,308
Қарзҳои ба муштариён додашуда	-	-	-	-	-	-	4,905,769	4,905,769
Қарзҳои дебиторӣ аз иҷораи молиявӣ	-	-	-	-	-	-	263,030	263,030
Коғазҳои қиматноки сармоягузорӣ	-	-	-	-	384,221	-	863	385,084
Дигар дороиҳои молиявӣ	-	-	-	-	-	-	3,292	3,292

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУЙ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

	AA	A	BBB	BB	B	CC	Хавфи қарзӣ таъин карда нашудааст	Ҷамағӣ 31 декабри соли 2024
Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо	76,885	205,394	3,435	46,489	792,443	-	1,138,956	2,263,602
Маблағҳо дар бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	-	-	-	19,446	172,527	-	97,101	289,074
Қарзҳои ба муштариён додашуда	-	-	-	-	-	-	3,759,004	3,759,004
Қарзҳои дебиторӣ аз иҷораи молиявӣ	-	-	-	-	-	-	147,761	147,761
Когазҳои қиматноки сармоягузорӣ	-	-	-	-	219,378	-	896	220,274
Дигар дороиҳои молиявӣ	-	-	-	-	-	-	13,454	13,454

Гурӯҳ бо контрагентҳое, ки рейтинги қарзии аз ҷониби агентҳои рейтингии байналмилалӣ додашуда надоранд, бисёр амалиётҳоро анҷом медиҳад. Соли 2021 Гурӯҳ модели дохилии арзёбии маблағҳоро дар бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ таҳия намуд. Модели дохилии қарзҳои ба муштариён додашуда соли 2024 қабул шудааст.

Дар асоси модели рейтингӣ маблағҳо дар бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ бо истифода аз равиши тағйирёфтаи СБҲМ 9 нисбат ба зарари интизории қарзӣ баҳо дода мешаванд. Дар асоси натиҷаҳои ин арзёбӣ метавон рейтингҳои зеринро муқаррар кард:

Moody's	S&P	Fitch	Рейтинги дохилӣ	Дараҷаи эътимод
Aaa	AAA	AAA	AAA	Бешубҳа
Aa1	AA +	AA +		
Aa2	AA	AA		
Aa3	AA-	AA-		
A1	A+	A+	AA	Хеле баланд
A2	A	A		
A3	A-	A-		
Baa1	BBB +	BBB +	A	Баланд
Baa2	BBB	BBB		
Baa3	BBB-	BBB-		
Ba1	BB +	BB +	BBB	Хуб
Ba2	BB	BB		
Ba3	BB-	BB-		
B1	B+	B+	BB	Миёна
B2	B	B		
B3	B-	B-		
Saa1	CCC +	CCC +	CC	Заиф
Saa2	CCC	CCC		
Saa3	CCC-	CCC-		
Sa	CC	CC	C	
C	C	C		
-	-	RD		
-	-	-		
-	D	D		

ЧАМЪИЯТИ САҶОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҶОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

Тамаркузи чуғрофӣ. Роҳбарияти Гурӯҳ хавфи марбут ба тағйирот дар меъёрҳои қонунгузорино назорат ва таъсири онро ба фаъолияти Гурӯҳ арзёбӣ мекунад. Ин равиш ба Гурӯҳ имкон медиҳад, ки зарари эҳтимолиро аз дигаршавии фазои сармоягузорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон коҳиш диҳад.

Роҳбарияти Гурӯҳ Ҷумҳурии Тоҷикистонро бахши асосии фаъолияти худ мешуморад. Маълумот дар бораи тамаркузи чуғрофии дороиҳо ва уҳдадориҳо дар зер оварда шудааст:

	Тоҷикистон	Кишварҳои СҶИР	Дигар кишварҳо	Ҷамағӣ 31 декабри соли 2025
Дороиҳои молиявӣ:				
Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо	2,935,255	38,117	332,087	3,305,459
Маблағҳо дар бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	184,334	-	77,974	262,308
Қарзҳои ба муштариён додашуда	4,905,769	-	-	4,905,769
Қарзҳои дебиторӣ аз иҷораи молиявӣ	263,030	-	-	263,030
Коғазҳои қиматноки сармоягузорӣ	384,408	676	-	385,084
Дигар дороиҳои молиявӣ	3,292	-	-	3,292
ҶАМАҒӢ ДОРОИҶОИ МОЛИЯВӢ	8,676,088	38,793	410,061	9,124,942
Уҳдадориҳои молиявӣ:				
Уҳдадориҳои молиявии ҳосилавӣ	3,218	-	-	3,218
Маблағҳои бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	948,389	3,877	371,798	1,324,064
Маблағҳои муштариён	5,260,273	16,435	52,364	5,329,072
Коғазҳои қиматноки қарзии баровардашуда	137,940	-	-	137,940
Уҳдадориҳо аз рӯи иҷора	35,122	-	-	35,122
Қарзҳо	169,497	589,206	102,213	860,916
Дигар уҳдадориҳои молиявӣ	111,494	-	6,661	118,155
Қарзи субординарӣ	-	56,238	-	56,238
ҶАМАҒӢ УҲДАДОРИҶОИ МОЛИЯВӢ	6,665,934	665,756	533,036	7,864,725
МАВҶЕИ ХОЛИС	2,010,155	(626,963)	(122,975)	1,260,217

	Тоҷикистон	Кишварҳои СҶИР	Дигар кишварҳо	Ҷамағӣ 31 декабри соли 2024
Дороиҳои молиявӣ:				
Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо	1,620,244	289,157	354,201	2,263,602
Дороиҳои молиявии ҳосилавӣ	264,314	-	24,760	289,074
Маблағҳо дар бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	3,759,004	-	-	3,759,004
Қарзҳои ба муштариён додашуда	147,761	-	-	147,761
Қарзҳои дебиторӣ аз иҷораи молиявӣ	219,565	709	-	220,274
Коғазҳои қиматноки сармоягузорӣ	13,199	-	255	13,454
Дигар дороиҳои молиявӣ	1,620,244	289,157	354,201	2,263,602
ҶАМАҒӢ ДОРОИҶОИ МОЛИЯВӢ	6,024,087	289,866	379,216	6,693,169
Уҳдадориҳои молиявӣ:				
Уҳдадориҳои молиявии ҳосилавӣ	784	-	-	784
Маблағҳои бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	286,963	123	326,697	613,783
Маблағҳои муштариён	4,103,046	17,782	95,623	4,216,451
Коғазҳои қиматноки қарзии баровардашуда	137,564	-	-	137,564
Уҳдадориҳо аз рӯи иҷора	23,286	-	-	23,286

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҶОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУӢ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомони)

Қарзҳо	91,635	521,315	-	612,950
Дигар уҳдадориҳои молиявӣ	96,777	-	13,421	110,198
Қарзи субординарӣ	-	89,901	-	89,901
ҲАМАӢИ УҲДАДОРИҶОИ МОЛИЯВИ	<u>4,740,055</u>	<u>629,121</u>	<u>435,741</u>	<u>5,804,917</u>
МАВҶЕИ ХОЛИС	<u>1,284,032</u>	<u>(339,255)</u>	<u>(56,525)</u>	<u>888,252</u>

Хавфи пардохтпазирӣ. Хавфи пардохтпазирӣ хавфи ба миён омадани мушкилӣ ҳангоми гирифтани маблағ барои баргардонидани пасандозҳо ва пардохти уҳдадориҳои Гурӯҳ, ки ба воситаҳои молиявӣ ҳангоми фаро расидани муҳлаташон вобаста мебошад.

Гурӯҳ ҳар рӯз як қатор нишондиҳандаҳои пардохтпазирии дохилиро назорат мекунад. Ҳазинадориҳои Гурӯҳ пардохтпазирии кӯтоҳмуддатро мунтазам бо истифода аз мавҷеи пул идора менамояд.

Тибқи муқаррарот, Гурӯҳ меъёрҳои пардохтпазириро дар сатҳи зарурӣ нигоҳ медорад, ба монанди меъёрҳои пардохтпазирии ҷорӣ ва кӯтоҳмуддат ва маҳдудиятҳои асъорӣ, ки танзимгар муқаррар кардааст. Ба андешаи роҳбарият ин меъёрҳо зарурианд ва ин тадбир нигоҳ доштани сатҳи мувофиқи пардохтпазириро таъмин мекунад. Таҳлили хавфи пардохтпазирӣ ва хавфи меъёри фоизӣ дар ҷадвали зер оварда шудааст:

**ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ**
(бо ҳазор сомонӣ)

	Фоиизи миёнавазн	То як моҳ	1 то 3 моҳ	Аз 3 моҳ то 1 сол	Аз 1 сол то 5 сол	Зиёда аз 5 сол	Мухлат муайян карда нашудааст	Батаъхир- афтода	Ҳамагӣ 31 декабри соли 2025
ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ:									
Қарзҳои ба муштарӣён додашуда	24	64,915	3,184	41,801	4,740,961	46,677	-	8,231	4,905,769
Қарзи дебиторӣ аз иҷораи молиявӣ	33	7,844	22,755	96,456	135,975	-	-	-	263,030
Қоғазҳои қиматноки сармоягузорӣ	7	384,221	-	-	-	-	-	-	384,221
Ҳамагӣ доройҳои молиявӣ, ки аз рӯи онҳо физ бо меъёри муқарраршуда ҳисоб карда мешавад		456,980	25,939	138,257	4,876,936	46,677	-	8,231	5,553,020
Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо		3,305,459	-	-	-	-	-	-	3,305,459
Қоғазҳои қиматноки сармоягузорӣ		-	-	-	-	-	863	-	863
Маблағҳо дар бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ		217,308	-	-	45,000	-	-	-	262,308
Дигар доройҳои молиявӣ		3,292	-	-	-	-	-	-	3,292
ҲАМАГӢ ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ		3,983,039	25,939	138,257	4,921,936	46,677	863	8,231	9,124,942
УҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ:									
Уҳдадориҳои молиявӣи ҳосилавӣ	8	-	3,218	-	-	-	-	-	3,218
Маблағҳои бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	4	-	-	-	218,529	-	-	-	218,529
Маблағҳои муштарӣён	13	411,761	-	2,343	2,280,128	54	-	-	2,694,286
Қоғазҳои қиматноки қарзии баровардашуда	17	8,795	10,000	10,000	109,145	-	-	-	137,940
Уҳдадориҳо аз рӯи иҷора	11	1,142	2,320	10,751	20,909	-	-	-	35,122
Қарзҳо	15	17,979	9,198	23,038	810,701	-	-	-	860,916
Қарзи субординарӣ	9	962	-	11,102	44,174	-	-	-	56,238
Ҳамагӣ уҳдадориҳои молиявӣ, ки аз рӯи онҳо фоииз бо меъёри муқарраршуда ҳисоб карда мешавад		440,638	24,736	57,234	3,483,586	54	-	-	4,006,248

**ЧАМҒИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ**
(бо ҳазор сомони)

	То як моҳ	1 то 3 моҳ	Аз 3 моҳ то 1 сол	Аз 1 сол то 5 сол	Зиёда аз 5 сол	Мухлат муайян карда нашудааст	Батаъхир-афтада	Ҳамагӣ 31 декабри соли 2025 (идома)
Фоиизи миёнавазн								
Маблағҳои бонҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	1,105,536	-	-	-	-	-	-	1,105,536
Маблағҳои муштарӣён	2,634,786	-	-	-	-	-	-	2,634,786
Дигар уҳдадориҳои молиявӣ	118,155	-	-	-	-	-	-	118,155
ҲАМАГӢ УҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ	4,299,115	24,736	57,234	3,483,586	54	-	-	7,864,724
Фарқи байни дороиҳо ва уҳдадориҳо	(316,076)	1,203	81,023	1,438,350	46,623	863	8,231	1,260,217
Фарқи байни дороиҳо ва уҳдадориҳо, ки аз руи онҳо фойз ҳисоб карда мешавад	16,341	1,203	81,023	1,393,350	46,623	-	8,231	1,546,772
Фарқи байни дороиҳо ва уҳдадориҳо, натиҷаи афзоянда	(315,076)	(314,873)	(233,850)	1,204,500	1,251,123	1,251,986	1,260,217	

Фосилаҳои манфии пардохтпазирӣ дар фосилаҳои кӯтоҳмуддат хусусияти техникӣ доранд ва бо талаботи таснифи уҳдадориҳои бемуҳлати муштарӣён дар муҳлати камтарин вобастаанд.

Дар асл, қисми зиёди воситаҳои зикршуда устувори баландро нишон медиҳанд ва боқимондаи камнашандаро ташкил медиҳанд, ки бо динамикаи таърихи тасдиқ карда шудаанд. Бо назардошти ислоҳи рафтори ин боқимондаҳо, мавқеи пардохтпазирӣ Бонк дар уфуқи кӯтоҳмуддат ҳамчун устувор арзёбӣ карда мешавад, дар ҳоле ки таназули иқтисодии пардохтпазирӣ мусбат аст.

**ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ**
(бо ҳазор сомонӣ)

	Фоиизи миёнавазн	То як моҳ	1 то 3 моҳ	Аз 3 моҳ то 1 сол	Аз 1 сол то 5 сол	Зиёда аз 5 сол	Мухлат муайян карда нашудааст	Батаъхир- афтада	Ҳамагӣ 31 декабри соли 2024
ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ:									
Қарзҳои ба муштарӣён додашуда	24	10,650	79,203	1,016,617	2,590,164	50,743	-	11,627	3,759,004
Қарзи дебиторӣ аз иҷораи молиявӣ	33	456	994	26,574	119,737	-	-	-	147,761
Қоғазҳои қиматноки сармоягузорӣ	7	219,378	-	-	-	-	-	-	219,378
Ҳамагӣ дорориҳои молиявӣ, ки аз рӯи онҳо фоиз бо меъёри муқарраршуда ҳисоб карда мешавад		230,484	80,197	1,043,191	2,709,901	50,743	-	11,627	4,126,143
Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо		2,263,602	-	-	-	-	-	-	2,263,602
Қоғазҳои қиматноки сармоягузорӣ		-	-	-	-	-	896	-	896
Маблағҳо дар бонҳо ва дигар ташиклотҳои молиявӣ		259,204	29,870	-	-	-	-	-	289,074
Дигар дорориҳои молиявӣ		6,128	7,326	-	-	-	-	-	13,454
ҲАМАГӢ ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ		2,759,418	117,393	1,043,191	2,709,901	50,743	896	11,627	6,693,169
УҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ:									
Уҳдадориҳои молиявии ҳосилавӣ	7	-	-	-	784	-	-	-	784
Маблағҳои бонҳо ва дигар ташиклотҳои молиявӣ	3	163,988	-	-	-	-	-	-	163,988
Маблағҳои муштарӣён	13	128,901	284,462	1,325,011	73,170	49	-	-	1,811,593
Қоғазҳои қиматноки қарзии баровардашуда	18	8,012	-	-	129,552	-	-	-	137,564
Уҳдадориҳо аз рӯи иҷора	11	663	1,306	6,026	15,291	-	-	-	23,286
Қарзҳо	18	4,715	17,328	284,994	305,913	-	-	-	612,950
Қарзи субординарӣ	8	-	-	24,306	65,595	-	-	-	89,901
Ҳамагӣ уҳдадориҳои молиявӣ, ки аз рӯи онҳо фоиз бо меъёри муқарраршуда ҳисоб карда мешавад		306,279	303,096	1,640,337	590,305	49	-	-	2,840,066

**ЦАМГИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ**
(бо ҳазор сомонӣ)

	То як моҳ	1 то 3 моҳ	Аз 3 моҳ то 1 сол	Аз 1 сол то 5 сол	Зиёда аз 5 сол	Мухлат муайян карда нашудааст	Батаъхир-афтода	Ҳамагӣ 31 декабри соли 2024 (идома)
Фоиизи миёнавазн								
Маблағҳои бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	449,795	-	-	-	-	-	-	449,795
Маблағҳои муштарӣ	2,404,858	-	-	-	-	-	-	2,404,858
Дигар уҳдадориҳои молиявӣ	42,925	45,117	22,156	-	-	-	-	110,198
ҲАМАГӢ УҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ	3,203,857	348,213	1,662,493	590,305	49	-	-	5,804,917
Фарқи байни дорониҳо ва уҳдадориҳо	(444,439)	(230,820)	(619,302)	2,119,596	50,694	896	11,627	888,252
Фарқи байни дорониҳо ва уҳдадориҳо, ки аз рӯи онҳо фоииз ҳисоб карда мешавад	(75,795)	(222,899)	(597,146)	2,119,596	50,694	-	11,627	1,286,077
Фарқи байни дорониҳо ва уҳдадориҳо, натиҷаи афзоянда	(444,439)	(675,259)	(1,294,561)	825,035	875,729	876,625	888,252	888,252

Таъсири бақияи устувори камнашавандаи муштарӣ ба таҳлили хавфи пардохтпазири ва хавфи тағирёбии меъёри фоииз барои соли, ки 31 декабри соли 2024 ба охир расид, дар ҷадвали зерин оварда шудааст:

	То як моҳ	1 то 3 моҳ	Аз 3 моҳ то 1 сол	Аз 1 сол то 5 сол	Зиёда аз 5 сол	Мухлат муайян карда нашудааст	Батаъхир-афтода	Ҳамагӣ 31 декабри соли 2024
Фарқи байни дорониҳо ва уҳдадориҳо	(444,439)	(230,820)	(619,302)	2,119,596	50,694	896	11,627	449,795
- муҳлати воқеи маблағҳои муштарӣ	2,404,858	-	-	-	-	-	-	2,404,858
+ боқимондаҳои камнашаванда тибқи Таҳлили Гурӯҳ	(801,963)	(148,212)	(96,442)	(1,358,241)	-	-	-	(2,404,858)
Фарқи байни дорониҳо ва уҳдадориҳо	1,158,456	(379,032)	(715,744)	761,355	50,694	896	11,627	888,252
Тафовут байни дорониҳо ва уҳдадориҳо, ҷамъбасти афзоянда	1,158,456	779,424	63,680	825,035	875,729	876,625	888,252	888,252

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУЙ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҚОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

Қадвалҳо муҳлати пардохтро барои суратҳисобҳои муштариён ва муҳлати пасандозҳои кӯтоҳмуддат дар бар мегиранд. Дар асоси таҷрибаи қаблӣ Гурӯҳ чунин мешуморад, ки эҳтимолияти аз ҷониби ҳамаи муштариён талаб шудани пардохти маблағҳо ҳангоми фаро расидани муҳлати пардохт камтар мебошад. Таҷрибаи нишон медиҳад, ки аксари ин амонатҳо таъдид карда мешаванд. Гурӯҳ аз муҳимияти нигоҳ доштани устувории чунин амонатҳо воқиф мебошад.

Таҳлили минбаъдаи хавфи пардохтпазирӣ ва хавфи тағйирёбии меъёри фоизӣ дар қадвалҳои зерин мутобиқи СБҲМ 7 оварда шудааст. Маблағҳои дар ин қадвалҳо нишондода ба маблағҳои дар ҳисоботи маҷмӯӣ оид ба вазъи молиявӣ оварда мувофиқат намекунанд, зеро қадвали зер таҳлили муҳлати пардохти уҳдадориҳои молиявиро дар бар мегирад, ки ҷамъи пардохтҳои боқимондари аз рӯи шартномаҳо (аз ҷумла пардохти фоизҳо) нишон медиҳад, ки дар ҳисоботи тавозунӣ бо истифода аз усули меъёри фоизи самаранок эътироф карда нашудаанд.

	Фоизи миёна аз аз	То як моҳ	Аз 1 то 3 моҳ	Аз 3 моҳ то 1 сол	Аз 1 сол то 5 сол	Зиёда аз 5 сол	Ҳамагӣ, 31 декабри соли 2025
УҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ:							
Маблағҳои бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	4%	1,149,756	-	-	227,270	-	1,377,026
Маблағҳои муштариён	13%	3,100,076	-	2,648	2,576,545	61	5,679,329
Қоғазҳои қиматноки қарзии баровардашуда	18%	10,378	11,800	11,800	128,791	-	162,769
Уҳдадориҳо аз рӯи иҷора	11%	1,268	2,575	11,934	23,209	-	38,985
Қарзҳо	18%	21,215	10,854	27,185	956,627	-	1,015,881
Дигар уҳдадориҳои молиявӣ	-	118,155	-	-	-	-	118,155
Қарзи субординарӣ	8%	1,039	-	11,990	47,708	-	60,737
		<u>4,744,409</u>	<u>25,229</u>	<u>65,556</u>	<u>3,960,150</u>	<u>61</u>	<u>8,795,404</u>

	Фоизи миёна аз аз	То як моҳ	Аз 1 то 3 моҳ	Аз 3 моҳ то 1 сол	Аз 1 сол то 5 сол	Зиёда аз 5 сол	Ҳамагӣ, 31 декабри соли 2024
УҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ:							
Маблағҳои бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	4%	614,051	-	-	-	-	614,051
Маблағҳои муштариён	13%	2,534,539	291,587	1,441,682	88,338	99	4,356,245
Қоғазҳои қиматноки қарзии баровардашуда	18%	17,324	-	9,312	162,172	-	188,808
Уҳдадориҳо аз рӯи иҷора	11%	920	1,801	7,898	17,448	-	28,068
Қарзҳо	18%	6,184	17,856	351,379	348,154	-	723,572
Уҳдадориҳо дар назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон	-	42,925	45,117	22,156	-	-	110,198
Дигар уҳдадориҳои молиявӣ	8%	754	-	30,313	76,103	-	107,170
Қарзи субординарӣ	4%	614,051	-	-	-	-	614,051
		<u>3,216,697</u>	<u>356,362</u>	<u>1,862,740</u>	<u>692,215</u>	<u>99</u>	<u>6,128,112</u>

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

Хавфи бозорӣ. Хавфи бозорӣ хавфи тағйирёбии меъёри фоизӣ, хавфи асъорӣ ва хавфи тағйирёбии нархро дар бар мегирад, ки Гурӯҳ ба онҳо дучор шудааст. Ба истиснои мавқеъҳои асъорӣ Гурӯҳ тamarкузи назарраси хавфи бозорӣ надорад.

Аксари шартномаҳои қарзии Гурӯҳ ва дигар доройҳои уҳдадорӣҳои молиявӣ, ки аз рӯи онҳо фоиз ҳисоб карда мешавад, меъёрҳои фоизи собит доранд. Роҳбарияти Гурӯҳ маржаи фоизи Гурӯҳро назорат мекунад ва чунин мешуморад, ки Гурӯҳ хавфи назарраси тағйирёбии меъёри фоизӣ ва хавфи дахлдори марбут ба вуруди маблағҳои пулиро надорад.

Хавфи асъорӣ. Хавфи асъорӣ хавфи тағйирёбии арзиши воситаи молиявӣ бинобар тағйирёбии қурби мубодилаи асъор мебошад. Вазъи молиявӣ ва маблағҳои воридшавандаи Гурӯҳ ба таъсири пасту баландшавии қурби мубодилаи асъори хориҷӣ дучор шудаанд.

Роҳбарият хавфи асъориро тавассути муайян кардани мавқеи кушодаи асъорӣ бо назардошти беқурбшавии эҳтимолии сомонӣ ва дигар нишондиҳандаҳои макроиқтисодӣ идора мекунад, ки ба Гурӯҳ имкон медиҳад зарарро аз тағйирёбии назарраси пули миллӣ ва асъори хориҷӣ то ҳадди имкон коҳиш диҳад. Гурӯҳ доир ба воситаҳои гуногуни молиявӣ ҳосилавӣ созишномаҳо, аз ҷумла свопи асъорӣ ва қарзҳои гаравиро бо бонкҳои тиҷоратӣ бо мақсади муҳофизат аз хавфи асъорӣ ба имзо мерасонад.

Роҳбарияти Гурӯҳ чунин мешуморад, ки меъёрҳои мақбули миллӣ оид ба мавқеи кушодаи асъорӣ ба қадри кофӣ самарабахш буда, дараҷаи баланди Ҳимояро аз таъсири манфии тағйирёбии қурби асъор таъмин мекунад. Бо вучуди ин, вобаста ба шароити бозор, Гурӯҳ барои ҳадди ниҳии мавқеи асъор ҳам барои ҳамаи асъорҳои дар маҷмӯъ ва ҳам барои як асъори мушаххас талаботи нисбатан консервативиро муқаррар мекунад.

Маълумот дар бораи дараҷаи хавфи асъорӣи Гурӯҳ дар зер оварда шудааст:

	Сомонӣ	Долл. ИМА 1 дол. ИМА = 9,2513	Евро 1 Евро = 10,8916	Рубл 1 рубл = 0.1181	Дигар	Ҳамагӣ, 31 декабри соли 2025
ДОРЫОҲОИ МОЛИЯВӢ:						
Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо	1,390,827	1,654,620	60,873	142,500	56,639	3,305,459
Маблағҳо дар бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	42,096	117,213	11,141	58,235	33,623	262,308
Қарзҳои ба муштариён додашуда	4,101,731	776,604	26,053	1,381	-	4,905,769
Қарзи дебиторӣ аз иҷораи молиявӣ	252,245	-	-	-	10,785	263,030
Коғазҳои қиматноки сармоягузорӣ	385,084	-	-	-	-	385,084
Дигар доройҳо	3,093	199	-	-	-	3,292
ҲАМАГӢ ДОРЫОҲОИ МОЛИЯВӢ	6,175,078	2,548,636	98,067	202,116	101,048	9,124,942

ЧАМЪИЯТИ САҶОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҶОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

	Сомонӣ	Долл. ИМА	Евро	Рубл	Дигар	Ҳамагӣ, 31 декабри соли 2025
УҲДАДОРИҶОИ МОЛИЯВӢ:						
Уҳдадориҳои молиявии ҳосилавӣ	1,619	1,599	-	-	-	3,218
Маблағҳои бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	40,716	1,136,640	31,113	77,876	37,719	1,324,064
Маблағҳои муштариён	3,907,804	1,259,552	89,482	48,733	23,500	5,329,072
Коғазҳои қиматноки қарзии баровардашуда	137,940	-	-	-	-	137,940
Уҳдадориҳо аз рӯи иҷора	34,932	190	-	-	-	35,122
Қарзҳо	643,510	217,406	-	-	-	860,916
Дигар уҳдадориҳои молиявӣ	74,776	14,280	18,312	3,729	7,049	118,155
Қарзи субординарӣ	-	56,238	-	-	-	56,238
ҲАМАГӢ УҲДАДОРИҶОИ МОЛИЯВӢ	4,841,298	2,685,904	138,907	130,348	68,269	7,864,724
МАВҶЕИ КУШОДАИ АСЪОР	1,333,780	(137,268)	(40,840)	71,768	32,779	1,260,220
Таъсири воситаҳои молиявии ҳосилавӣ	(177)	164,951	-	(164,687)	(87)	-
МАВҶЕИ ХОЛИС	1,333,603	27,683	(40,840)	(92,919)	32,692	1,260,220
	Сомонӣ	Долл. ИМА	Евро	Рубл	Дигар	Ҳамагӣ, 31 декабри соли 2024
		1 дол. ИМА = 10.9325	1 Евро = 11.4223	1 рубл = 0.1114		
ДОРОИҶОИ МОЛИЯВӢ:						
Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо	1,129,729	558,574	155,701	399,499	20,099	2,263,602
Маблағҳои дар бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	163,622	103,837	8,652	10,806	2,157	289,074
Қарзҳои ба муштариён додашуда	2,920,618	812,174	25,035	1,177	-	3,759,004
Қарзи дебиторӣ аз иҷораи молиявӣ	147,761	-	-	-	-	147,761
Коғазҳои қиматноки сармоягузорӣ	219,565	-	709	-	-	220,274
Дигар дороиҳо	12,475	942	-	37	-	13,454
ҲАМАГӢ ДОРОИҶОИ МОЛИЯВӢ	4,593,770	1,475,527	190,097	411,519	22,256	6,693,169

ЧАМЪИЯТИ САҶОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҶОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

	Сомонӣ	Долл. ИМА	Евро	Рубл	Дигар	Ҳамагӣ, 31 декабри соли 2024 (идома)
УҲДАДОРИҶОИ МОЛИЯВӢ:						
Уҳдадориҳои молиявии ҳосилавӣ	784	-	-	-	-	784
Маблағҳои бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	45,804	418,983	81,472	53,411	14,113	613,783
Маблағҳои муштариён Қоғазҳои қиматноки қарзии баровардашуда	2,845,565	1,182,340	97,920	85,977	4,649	4,216,451
Уҳдадориҳо аз рӯи иҷора	137,564	-	-	-	-	137,564
Қарзҳо	23,286	-	-	-	-	23,286
Дигар уҳдадориҳои молиявӣ	447,145	165,805	-	-	-	612,950
Қарзи субординарӣ	89,655	16,294	1,118	1,156	1,975	110,198
	-	66,352	23,549	-	-	89,901
ҲАМАГӢ УҲДАДОРИҶОИ МОЛИЯВӢ	<u>3,589,803</u>	<u>1,849,774</u>	<u>204,059</u>	<u>140,544</u>	<u>20,737</u>	<u>5,804,917</u>
МАВҶЕИ КУШОДАИ АСЪОР	<u>1,003,967</u>	<u>(374,247)</u>	<u>(13,962)</u>	<u>270,975</u>	<u>1,519</u>	<u>888,252</u>
Таъсири воситаҳои молиявии ҳосилавӣ	5,255	312,756	13,290	(340,055)	8,754	-
МАВҶЕИ ХОЛИС	<u>1,009,222</u>	<u>(61,491)</u>	<u>(672)</u>	<u>(69,080)</u>	<u>10,273</u>	<u>888,252</u>

Таҳлили ҳассосият ба хавфи асърӣ. Дар қадвали зер таҳлили ҳассосияти Гурӯҳ ба 15% афзоиш ва кохиши қурби доллари ИМА ва евро нисбат ба сомонӣ тайи солҳои 2025 ва 2024 оварда шудааст.

Ин нишондиҳандаҳои ҳассосият ба хавфи асърӣ барои ҳисоботи хавфи асърӣ аз ҷониби кормандони асосии роҳбарикунанда истифода мешаванд ва арзёбии роҳбариятро дар бораи тағйирёбии эҳтимолии қурби асър ифода мекунанд.

Таҳлили ҳассосият ба хавф танҳо бақияи моддаҳои пулии бо асърӣ хориҷӣ ифодашударо баррасӣ менамояд ва бозҳисоби ин бақияҳоро дар санаи ҳисоботӣ ҳангоми тағйирёбии 15% қурби асър тайи солҳои 2025 ва 2024 тасҳеҳ мекунанд.

Таҳлили ҳассосият ҳам қарзҳои ба муштариён Гурӯҳ додашуда ва ҳам қарзҳои ба ширкатҳои муаррификунандаи фаъолияти хориҷии Гурӯҳ додашударо дар бар мегирад, агар чунин қарзҳо бо асър дода шаванд, ки аз асърӣ функционалии қарздиҳанда ё қарзгир фарқ дошта бошанд.

	Ба ҳолати 31 декабри соли 2025		Ба ҳолати 31 декабри соли 2024	
	15%	-15%	15%	-15%

Сомонӣ/доллари ИМА	4,152	(4,152)	(9,224)	9,224
Сомонӣ/ЕВРО	(6,126)	6,126	(101)	101
Сомонӣ/рубл	(13,938)	13,938	(10,362)	10,362

Маҳдудиятҳои таҳлили ҳассосият. Дар қадвалҳои дар боло овардашуда таъсири тағйирёбии фарзияи асосӣ нишон дода шудааст, дар ҳоле ки фарзияҳои дигар бетағйир боқӣ мондаанд. Дар асл байни фарзияҳо ва омилҳои дигар робита вучуд дорад. Инчунин бояд қайд кард, ки ҳассосият хусусияти ғайрихаттӣ (ғайримустақим) дорад, бинобар ин интерполятсия ё экстраполятсияи натиҷаҳои бадастомада набояд анҷом дода шавад.

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомони)

Таҳлили ҳассосият ба назар намегирад, ки Гурӯҳ дороиҳо ва уҳдадорихоро фаъолна идора мекунад. Илова бар ин, вазъи молиявии Гурӯҳ вобаста ба дигаршавии шароити бозор метавонад тағйир ёбад.

Маҳдудиятҳои дигари дар таҳлили ҳассосияти дар боло зикршуда истифодаи ҳаракатҳои гипотетикӣ дар бозор бо мақсади ошкор кардани хавфи эҳтимоли дар бар мегиранд, ки танҳо пешгӯии Гурӯҳ дар бораи тағйироти дарпешистодаи бозор буда, онҳоро бо ягон дараҷаи итминон пешгӯӣ кардан ғайриимкон аст. Инчунин фарзия дар бораи он, ки ҳамаи меъёрҳои фоизӣ як хел тағйир меёбанд, маҳдудият мебошад.

Хавфи амалиётӣ. Хавфи амалиётӣ хавфи талафот дар натиҷаи халалдор шудани қараёни муътадили қори низоми, иштибоҳҳои қормандон, низоми ва инчунин дар натиҷаи таъсири ҳодисаҳои беруна мебошад.

Гурӯҳ наметавонад фарзияе пешниҳод кунад, ки ҳамаи хавфҳои амалиётӣ бартараф карда шудаанд, аммо тавассути низоми назорат, пайгирӣ ва воқуниши дахлдор ба хавфҳои эҳтимоли метавонад ин хавфҳоро идора намояд. Низоми идоракунии хавфҳои амалиётӣ мувофиқи Низоминомаи амалкунандаи идоракунии хавфҳои амалиётӣ ба се хатти ҳифозат асос ёфтааст. Низоми назорат тақсимои дурусти вазифаҳо, ҳуқуқҳои дастрасӣ, расмиёти тасдиқ ва муқоиса, омӯзиши қормандон, инчунин расмиёти арзбӣ, аз ҷумла аудити дохилиро тпешбинӣ менамояд.

Низоми дар боло зикргардидаи идоракунии хавфи амалиётӣ ба Гурӯҳ имкон медиҳад, ки амалиётҳои қоркиро, ки ба хавфи амалиётӣ бештар осебазиранд, муайян кунад, инчунин баҳогузорӣ ва назорати зарари ба Гурӯҳ аз хавфи амалиётӣ расидаро арзбӣ, назорат ва чораҳои дахлдори назоратиро муқаррар намояд. Барои андозагирӣ ва қам қардани хавф чораҳои пешгирикунанда ва ошқорсозӣ таҳия шудаанд.

36. АМАЛИЁТҲО БО ТАРАФҲОИ АЛОҚАМАНД

Ҳангоми ҳалли масъалаи он, ки оё тарафҳо ба ҳам алоқаманд мебошанд, на танҳо шакли ҳуқуқии тарафҳо, инчунин мазмуни муносибатҳои байни онҳо ба назар гирифта мешавад. Маълумот дар бораи амалиётҳои Гурӯҳ бо тарафҳои алоқаманд дар зер оварда шудааст:

	31 декабри соли 2025			31 декабри соли 2024		
	Амалиёт бо тарафҳои алоқаманд	Меъёри фоизи миёна	Ҳамагӣ аз рӯи категория мувофиқи моддаҳои ҳисоботи молиявии маҷмӯӣ	Амалиёт бо тарафҳои алоқаманд	Меъёри фоизи миёна	Ҳамагӣ аз рӯи категория мувофиқи моддаҳои ҳисоботи молиявии маҷмӯӣ
Қарзҳои ба муштариён додашуда	3,599	16,69%	4,905,769	887	19,42%	3,759,004
- дигар шахсони алоқаманд	3,599	16,69%	4,905,769	887		
Маблағҳои муштариён	62,051	7,97%	5,329,072	131,788	15,15%	4,216,451
- саҳмиядорон	44,915			100,897		
- дигар шахсони алоқаманд	17,136			30,892		
Қарзҳо	-	-	-	35,691	8,31%	612,950
- саҳмиядорон	-	-	-	35,691		
Қоғазҳои қиматноки қарзии баровардашуда	5,000	17%	137,940	5,000	17%	137,564
- саҳмиядорон	5,000			5,000		

ҶАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҶОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2025 АНҚОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомони)

Дар поён маблағҳое, ки аз амалиёт бо шахсони алоқаманд ба вучуд меоянд ва ба ҳисоботи маҷмӯи оид ба фоида ё зарар ва дигар даромади умумӣ барои солҳои 31 декабри 2025 ва 2024 анҷомёфта дохил карда шудаанд, оварда шудааст:

	31 декабри соли 2025		31 декабри соли 2024	
	Амалиёт бо тарафҳои алоқаманд	Ҷамағӣ аз рӯи категория мувофиқи моддаҳои ҳисоботи молиявии маҷмӯи	Амалиёт бо тарафҳои алоқаманд	Ҷамағӣ аз рӯи категория мувофиқи моддаҳои ҳисоботи молиявии маҷмӯи
Даромадҳои фоизӣ	544	1,725,835	273	892,510
- дигар шахсони алоқаманд	544		273	
Хароҷотҳои фоизӣ	15,444	468,148	16,134	395,844
- саҳмиядорон	11,475		13,148	
- дигар шахсони алоқаманд	3,968		2,986	
Подошпулӣ ба кормандони асосии роҳбарикунанда:				
Музди меҳнат ва подошпулӣ	28,914	336,584	14,538	258,187

37. ҲОДИСАҲОИ БАЪДИ САНАИ ҲИСОБОТИ

Дар давраи аз 01 январи соли 2026 дар санаи барориши ҳисоботи молиявии муттаҳидшуда чунин рӯйдодҳои муҳим рух доданд:

- дар моҳи январи соли 2026 Бонк ба ҶСК Бонки «Имон Интернешнл» дар ҳаҷми 45.000 ҳазор сомони қарз додааст;

- дар моҳи март соли 2026, агентии рейтингии Moody's Investors Service рейтинги дарозмуддати пасандозҳои Бонкро аз «В3» то «В2» баланд бардошт ва Инчунин Moody's нишондиҳандаҳои калидии Бонкро беҳтар кард, ба монанди: ВСА (арзёбии асосии қарзӣ) ба В2, СRR дар асъори милли В1, СRR дар асъори хориҷӣ В2, арзёбии Дарозмуддати хавфи контрагентӣ — В1(сг).